NEDJELJNI GLAS

OSNIVAČ LISTA:
SKUPŠTINA OPŠTINE BANJA LUKA

Prvi broj „Glasa" izašao je kao organ NOP—a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Od 8. februara 1983. „Glas" izlazi kao dnevni list. Izlazi svakog dana — rukopisi se ne vraćaju. Pretplate za našu zemlju: mjesečna 1.350 dinara, tromjesečna 4.050 dinara, polugodišnja 8.100 dinara, godišnja 16.200 dinara. Pretplata za inostranstvo dvostruko.

BANJA LUKA, nedjelja, 23. februara 1992. godine | Broj 6534, godina XLIX | PRIMJERAK 50 DINARA

PLAVE BERETKE MEĐU NAMA: Oficiri za vezu UN, prilikom boravka u Banjoj Luci (Snimio: Milenko ŠUKALO)

KRAJIŠNICI U OČEKIVANJU PLAVIH ŠLJEMOVA

MIROVNJACI DOLAZE--STRAH OSTAJE

POGLED IZ GLINE NA DOGAĐAJE KOJI SU POTRESLI KRAJINU

Prepoznavanje prave skupštine

SEDAM DANA DO REFERENDUMA U BOSNI I HERCEGOVINI

PRIBLIŽAVANJE NEIZVJESNOSTI

AB AGROPROM BANKA D.D. BANJA LUKA
4. jula br. 19 tel. 33-611 fax 44-181

KOSIG DIONIČKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE BANJA LUKA
Želje Barića br. 3 tel. 43-040 fax 43-202

AGENCIJE:
CENTAR: tel. 30-493
HANIŠTE: tel. 12-354
BUDŽAK: tel. 33-611
LAKTAŠI: tel. 832-086
ČELINAC: tel. 851-238

NUDIMO NAJVIŠE, DODITE I UVJERITE SE!

STIŽU LI STRANI PLAĆENICI U BOSNU I HERCEGOVINU?

PSI RATA ISPRED VRATA

УСВОЈЕНА РЕЗОЛУЦИЈА САВЈЕТА БЕЗБЈЕДНОСТИ УН О ЈУГОСЛАВИЈИ

ДОЛАЗЕ „ПЛАВИ ШЉЕМОВИ“

УЈЕДИЊЕНЕ НАЦИЈЕ, 22. фебруара (Танјуг) — **Савјет безбједности Уједињених нација усвојио је вечерас једногласно резолуцију којом се упућују мировне снаге у Југославију.**

У документу се од генералног секретара УН др Бутроса Галија захтијева да предузме „све неопходне мјере ради обезбјеђења што скоријег упућивања мировних снага“ и наглашава да се снаге упућују „у циљу успостављања услова за миран наставак преговора за свеобухватно рјешење југословенске кризе“.

Мандат снага одређујеје се на дванаест мјесеци, а једино је Савјет овлаштен да донесе друкчију одлуку. Такође, генерални секретар се обавезује да сваких шест мјесеци подноси извјештај „о напретку у правцу мировног рјешења југословенске кризе“, с тим што ће први такав извјештај услиједити већ за два мјесеца.

У посебном члану резолуције позивају се све сукобљене стране у Југославији да „сарађују са конференцијом о Југославији у циљу постизања политичког рјешења“ и још једном потврђује да „мировни план УН и његова примјена ни на који начин не могу прејудицирати политичко рјешење кризе“.

САВЕЗНО ИЗВРШНО ВИЈЕЋЕ

Штаб за помоћ „плавим шљемовима“

БЕОГРАД, 22. фебруара (Танјуг) - **У савезним органима формиране су оперативне групе које ће обављати послове неопходне за боравак и активности „плавих шљемова“. Ради координирања тих послова, при савезној Влади основан је оперативни штаб.**

Оперативне групе ће, како је замишљено, помагати мировним снагама УН, почев од смјештаја и снабдијевања до обезбјеђивања саобраћајних, ПТТ и других техничких услуга неопходних за нормалан живот и рад.

Састав оперативног штаба за координацију тих активности утврдиће се, сазнаје Танјуг, на наредној сједници СИВ-а у сриједу. Штабом ће, највјероватније, руководити потпредсједник савезне владе Александар Митровић.

СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ КРАЈИНЕ У КНИНУ

ВЛАДА БЕЗ МАРТИЋА

КНИН, 22. фебруара (Танјуг) — **Нова Влада Републике Српске Крајине, без кључног човјека Книнских догађаја Милана Мартића, поништавање одлука са засједања у Глини и смјена Миле Паспаља са дужности предсједника крајинске Скупштине кључне су одлуке данашњег засједања Скупштине Републике Српске Крајине у Книну.**

Након расправе која је трајала четири и по часа једногласно су, као и све данашње одлуке, усвојени закључци у којима се даје безрезервна подршка др Милану Бабићу. Одлуке из Глине су проглашене ништавним зато што „није поштован Устав крајинске Републике, како приликом сазивања, тако и приликом избора мјеста одржавања“.

У закључцима се каже да „Скупштина Републике Српске Крајине подржава долазак мировних снага Уједињених народа с тим да се у резулуцију Савјета безбједности уграде наше примједбе“. Оне се, према данашњем ставу, односе на тачку шест мировног плана, при чему је наглашено да то за Крајину нису техничка већ суштинска питања, а посланици су о томе истицали - „с Хрватском никада више“.

Скупштина Републике Српске Крајине, истиче се даље у закључцима, је за „јединство српства у овим судбоносним тренуцима“ и „у том смислу посебно се желе добри односи са матицом Србијом“.

Скупштина је прогласила општу амнестију за Србе који су од 1945. године били „присиљени да из неоправданих разлога напусте Крајину“. Они се позивају да се врате на своја огњишта.

На крају сједнице посланици су се договорили да се поново на сталном засједању Скупштине нађу у Книну 25. фебруара, а од оних који нису присуствовали овом засједању захтијева се да дођу на сједеће.

ПОРТУГАЛСКИ МИНИСТАР О ОДЛУЦИ САВЈЕТА БЕЗБЈЕДНОСТИ

Подршка иницијативи УН

ЛИСАБОН, 22. фебруара (Танјуг) — **Надам се да ће мировне снаге ОУН стићи што је прије могуће у Југославију“, биле су ријечи португалског амбасадора Жозе Кутилеира, који предсједава конференцијом политичких странака Босне и Херцеговине у Лисабону.**

То је била прва реакција Португала, предсједавајућег ЕЗ, на одлуку Савјета безбједности ОУН да пошаљу мировне трупе у Југославију.

ЕЗ од почетка подржава све мировне напоре ОУН, а у понедјељак, када је у Лисабону одржан састанак Министарског савјета ЕЗ, предсједавајући португалски министар Жоао Дедуш Пињеиру још једном је поновио да ЕЗ у потпуности подржава мировне иницијативе свјетске организације, те да коначно политичко рјешење треба тражити на мировној конференцији о Југославији.

Португал се такође припремао да пошаље своје војнике у мировну мисију у Југославију. Два батаљона португалских командоса била су спремна да се укључе у састав „плавих шљемова“, међутим, Бутрос Гали и његови сарадници за сада су позвали неколико стручњака, односно, припадника милиције.

У ЛОНДОНУ ПОЗИТИВАН ОДЈЕК ОДЛУКЕ САВЈЕТА БЕЗБЈЕДНОСТИ

Требаће стрпљења и мудрости

ЛОНДОН, 22. фебруара (Танјуг) — Ноћашња одлука Савјета безбједности Уједињених нација да у Југославију упути мировне снаге, које ће имати око 14 хиљада људи, примљена је у Лондону са задовољством као реалан израз напора међународне заједнице да се југословенски грађански рат оконча и криза ријеши политичким средствима. Очекује се да ће упоредо са доласком „плавих шљемова“ почети и обновљена мировна конференција о Југославији коју води лорд Карингтон.

У британским круговима се истиче да ће пут до проналажења трајног рјешења у Југославији бити тежак и дугачак. Хрватски предсједник Туђман поново је изнио примједбе за мировни план УН иако га је претходно у цјелини прихватио. У име Запада данас ће га лично њемачки шеф дипломатије Геншер упозорити да полако истиче стрпљење међународне заједнице и да Хрватска мора поштовати све што је договорено. Што се тиче ситуације у Книнској крајини и ставова Милана Бабића у Лондону се једноставно каже да је то проблем савезне владе, ЈНА и Србије и да стога нетреба очекивати веће компликације упркос жестоким изјавама из Книна.

Све то говори, по британским оцјенама, колико је ситуација у Југославији замршена и тешка и колико ће стрпљења и мудрости требати међународним факторима да пронађу неко општеприхватљиво рјешење. У Лондону се зна за америчку жељу да се нека нова Југославија очува у оквирима својих досадашњих међународних граница. У том склопу се најчешће помиње асоцијација суверених република заснована на економским интересима. Очекује се да би та идеја могла да буде и отворено пансирана већ на самом старту мировне конференције о Југославији.

Жестоко успаљене југословенске страсти нису савезник таквог рјешења, али Британци наглашавају да ће се све бивше југословенске републике наћи у економском понору и да ће становништво све чешће почети да тражи више хране, а мање политике и национализма. Стога, економски разлози налажу обнављање привредних односа, који не морају да буду пуни „братства и јединства“, јер то више и не могу, али зато могу да бар испоштују економске законе чије кршење свима наноси штету. У Лондону се отворено предвиђају велике тешкоће садашњих гарнитура на власти у свим југословенским републикама, па чак се не искључује и могућност или већ и вјероватноћа одласка са власти неких кључних актера југословенске кризе.

У БАЊОЈ ЛУЦИ ОДРЖАНА СКУПШТИНА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ

ПРОТИВ РЕФЕРЕНДУМА

БАЊА ЛУКА, 22. фебруара - Са закашњењем од скоро пола сата, и уз релативно мали број чланова, гостију и симпатизера Српске радикалне странке за Босну и Херцеговину, данас је у бањолучком Дому културе одржана скупштина ове странке. Скупштину је отворио предсједник СРС **Никодим Чавић**, који је одмах на почетку констатовао да у Бању Луку нису стигли сви позвани одборници СРС из Босне и Херцеговине, јер су, по његовим ријечима, ометани у томе, а најављена делегација из Београда имала је, на путу према Бањој Луци, саобраћајни удес, и зато је изостало и њено учешће у раду данашње Скупштине. Такође, ни сви чланови добровољачког одреда са Баније нису успјели стићи у Бању Луку, јер су у томе били спријечени, тако да је дошло тек неколико најхрабријих бораца - радикала, као је обавијестио Чавић.

Предсједник СРС за БиХ је обавијестио да је данас извршена и смотра добровољачких одреда бораца-радикала с подручја Босанске крајине, као и оних малобројних који су успјели допутовати са Баније. Потом је побројао, односно именовао и све добровољачке одреде којих има на готово цијелом простору Босне и Херцеговине, надодавши да СРС у преко 60% општина у овој републици има своје Мјесне одборе.

На данашњој Скупштини СРС за БиХ-у заузет је и став према предстојећем референдуму у Босни и Херцеговини, који је у потпуности сагласан са ставом Српске демократске странке у овој републици.

А.А.

„ГЛАС“, УЛ. АВНОЈ-а 93. Оснивач листа: Скупштина општине Бања Лука.
Главни и одговорни уредник: *Миро* Млађеновић.

ИЗДАЈЕ И ШТАМПА ЈНИГП „ГЛАС“
Директор: *Јосиф* Д. РАКИЋ

Редакцијски колегијум: **Никола Гузијан**, (в.д. уредник деска), **Момо Јокимовић** (спорт), **Ратко Марић** (Бања Лука), **Миро Млађеновић** (главни и одговорни уредник, **Светлана Пезер** (култура), **Стеван Рисовић** (крајишка хроника), **Дејан Сочански** („Недјељни Глас), **Зора Шаварс** (земље свијет).

Редакција-телефони: главни и одговорни уредник 12-032, деск 12-076, 12-084, дактилографи 12-004, телефакс 12-032. Огласно у Улици Бориса Кидрича 1, телефон и телефакс 11-948, руководилац Пословнице 11-964. Телекс 45-208 ЈУ „Глас“. Динарске уплате жиро-рачун број 10500-601-12456 код СДК Бања Лука.

Уплате на девизни рачун број 10500-620-71000-522 код Бањолучке банке ДД Бања Лука.

КОПИЈУ УПЛАТНИЦЕ ЗА ПРЕТПЛАТУ ПОСЛАТИ НА ОГЛАСНО

На основу мишљења Министарства за информације СР БиХ бр. 04-021-58-45/91. од 15.2.1991. године „Глас“, се ослобађа по стопи од 3 посто из тарифног броја 8 Закона о привременим мјерама о порезу на промет производа и услуга, „Службени лист СФРЈ“ бр. 4/91. Адреса: АВНОЈ-а 93. Телефони: централа (076) 12-394, 12-386, 12-390, 12-408 и 12-414, директор Предузећа и помоћници директора Предузећа 12-263 и 11-658. Телефакс 12-283. За РЈ „Графика“ Борђ ЛУБУРИЋ.

КОНФЕРЕНЦИЈА О БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

ОДЛОЖЕНА ЗАЈЕДНИЧКА СЈЕДНИЦА

Лисабон, 22. фебруара (Танјуг) — Конференција политичких странака Босне и Херцеговине, која је јуче почела у лисабонском хотелу „Тиволи", наставља се јутрос билатералним разговорима, Данашња пленарна сједница била је најављена за 10 сати, али њен почетак је помјерен јер билатерални разговори још трају.

Португалски амбасадор Жозе Котипеиро ни јутрос уочи наставка преговора није хтио рећи ништа више о могућем приједлогу Европске заједнице за разрјешење кризе у Босни и Херцеговини. Постоји тек потврда да Европска заједница има план, али о њему се за сада не може сазнати ништа више. Јучерашња прва пленарна сједница није ни за мипиметар помакла различите ставове Странке демократске акције Српске демократске странке и Хрватске демократске заједнице, чије делегације у Лисабону предводе Алија Изетбеговић, Радован Караџић и Мате Бобан.

СКУПШТИНА ЦРНЕ ГОРЕ

КОРАК ДО РЕФЕРЕНДУМА

Титоград, 22. фебруара (Танјуг) — Скупштина Црне Горе, на данашњем заседању, већ је учинила први формални корак ка одржавању референдума о политичко-државном статусу републике. Посланици су на почетку усвојили закон о референдуму, према коме су знатно скраћени рокови појединих радњи у вези са овим изјашњавањем. Неколико посланика се успротивило скраћивању рокова, али њихови приједлози нису прихваћени.

Посланичка већина, такође, као образложење уз приједлог конкретне одлуке о расписивању референдума, прихватила је текст недавног договора црногорског и српског руководства у Титограду о заједничкој држави — Југославији. Ранији текст образложења уз поменути акт потпуно је напуштен.

Расправа посланика о приједлогу одлуке о референдуму почела је недоумицама у вези с његовим одржавањем. Посланик Народне странке Митар Чворовић предложио је да се одлука о референдуму одложи док се, како је рекао, не виде резултати конференције о Босни и Херцеговини.

НА ПРИЈЕДЛОГ ИЗВРШНОГ ОДБОРА ОПШТИНЕ ТИТОГРАД

Изјашњавање и за Подгорицу

Титоград, 22. фебруара (Танјуг) — На предстојећем референдуму у Црној Гори грађани Титограда, по свему судећи, изјасниће се не само о будућем државно-правном статусу републике већ и о промјени имена главног града.

То је приједлог Извршног одбора, титоградске општине, који је формулисао и референдумско питање. „Да ли сте за то да се Титоград врати раније име Подгорица"?

Коначну одлуку о овом приједлогу донијеће одборници титоградске Скупштине.

Само прије мјесец дана Скупштина Црне Горе није прихватила иницијативу неколико политичких странака и удружења за поступак враћања Титограду старог имена.

ТРИБИНА НАРОДНОГ ФРОНТА ЈУГОСЛАВИЈЕ ЗА БАЊУ ЛУКУ О ПРЕДСТОЈЕЋЕМ РЕФЕРЕНДУМУ

Могуће несагледиве посљедице

БАЊА ЛУКА, 22. фебруара — Предстојећи референдум о суверености Босне и Херцеговине нарушава уставну равноправност народа и подстиче цијепање БиХ. Ово би, у најкраћем, могао бити закључак трибине Народног фронта Југославије за Бању Луку, одржане синоћ у Дому Армије. Народни фронт је и овом приликом позвао своје чланове и истомишљенике да не излазе на референдум, који може, како је истакнуто, довести и до међунационалног рата, са несагледивим посљедицама.

На синоћњој трибини чуле су се и ријечи критике упућене Телевизији Сарајево, због тога што је ова информативна кућа уступила свој простор Мили Дедаковићу, који је како је речено „рекао гомилу лажи против ЈНА".

М.М.

У ЈАЈЦУ ОДРЖАНА ТРИБИНА ПОВОДОМ РЕФЕРЕНДУМА

Одрицање од АВНОЈ-а

ЈАЈЦЕ, 22. фебруара — У петак у 18 часова у хладној и полупразној позоришној сали Дома културе Јајце одржана је јавна трибина посвећена предстојећем референдуму грађана Босне и Херцеговине.

Поред предсједника Општинске изборне комисије, предсједника Скупштине општине и предсједника Извршног одбора, трибини су присуствовали историчар **Дубравко Ловреновић и Крсто Стјепановић**, члан Главног одбора СДП Босне и Херцеговине. Сви су они говорили о некаквој вишевјековној државности Босне и Херцеговине, о њеном неравноправном положају у односу на остале републике некадашње југословенске федерације и предностима које ће донијети независна грађанска држава Босна и Херцеговина. Нико није поменуо да је разбијачима Југославије који су у њој декретом постали народ, нуђена грађанска република Југославија, која је само стидљиво поменута у излагању члана СРСЈ за БиХ **др Енеса Рибића**, а име јој није попраћено аплаузом, за разлику од независне Босне.

Времена се драстично мијењају, па се авнојевско Јајце одрекло АВНОЈ-а и Југославије, али остао је бивши Соколски дом и остала је воља српског народа Босне и Херцеговине да живи и даље у Југославији са онима који то буду жељели.

Да се Србима не би поновила још која независна држава формирали су своју општину на територијама административног подручја Јајца на коме чине већину и прикључили је АР Крајина која остаје у Југославији.

Д. Миличић

САОПШТЕЊЕ ОПШТИНСКОГ ОДБОРА СДП СРБАЦ

Референдум вратити у Скупштину

• Руководство ове странке у Српцу позива своје чланство да се уздрже од гласања • Од општинске власти тражи се стављање привреде на дневни ред

СРБАЦ 22. фебруара

Општински одбор Социјалистичке демократске партије у Српцу, након разматрања политичке и економске ситуације у републици и општини, издао је саопштење за јавност у коме се указује на сву озбиљност и могуће посљедице тешког политичког и привредног стања.

„Захтијевамо од Скупштине општине Србац да хитно стави на дневни ред и отвори расправу о привредним проблемима и правцима изласка из тешке привредне ситуације, јер се она, посебно водећи привредни субјекти, налазе у колапсу, а на другој страни поједини руководиоци и приватници на очиглед власти постају моћни профитери и бизнисмени" — каже се у саопштењу СДП. Поредтога, ова странка тражи да се у општинском парламенту расправља и о стању у друштвеним дјелатностима, посебно о здравству и школству.

„Колико се овако важна питања не буду ставила на дневни ред Скупштине, одборници СДП ће оцијенити има ли уопште потребе и смисла учествовати у раду сједница Скупштине које немају свој циљ".

Поводом заказаног референдума ОО СДП Српца подржава став Регионалног одбора да референдум треба одгодити и „вратити" у републичку скупштину, јер, како се истиче у саопштењу, референдум се може одржати тек онда када се за то изјасне представници сва три народа.

„У противном ОО СДП не жели да дијели одговорнсот и сноси посљедице за евентуалне међунационалне сукобе у нашој Републици. У случају да се референдум ипак одржи, Општински одбор СДП позива своје чланове и симпатизере да се уздрже од изласка на референдум, а укопико неко мисли другачије, то је његов лични став и одговорност пред сопственом свијешћу".

СДП Српца позива своје чланство да ничим не омета излазак оних грађана који желе да гласају на референдуму и препоручује да не узимају активног учешћа у раду комисија и бирачких одбора и тијела.

С.К.

„БЕОБАНКА" СТИЖЕ У БАНИЈУ И КОРДУН

Инјекција за пољопривреду

ВОЈНИЋ, 22. фебруара — Прије два дана у Војићу је одржан састанак привредника Баније и Кордуна с представницима „Беобанке". Иако је отварање „Беобанкиних" пословница у овом дијелу Крајине најављено још прије мјесец дана, а пословни простор осигуран — све је још у фази припремних активности.

Сви заинтересовани привредници критички су се осврнули на досадашњу спорост у реализацији до сада договореног. Одговорни из „Беобанке" су обећали да ће осигурати повољне кредите из примарне емисије — који би омогућили оживљавање производње на овим просторима. Интервентно ће ускочити са кредитирањем пољопривредне производње, што је у овом тренутку приоритетно. Зна се, наиме, да због дугог производног циклуса и спорог обртка капитала - пољопривреда не може без кредита.

— Производња хране је у овом моменту и у овим околностима на првом мјесту. Сточни фонд је добрим дијелом сачуван. Нису уништени ни сви репроцентри за узгој свиња и јунади, па би се уз повољне кредите пољопривредна производња брзо могла покренути и вратити уложена средства, рекао је директор Предузећа „Петровац" Никола Кобац.

Љ.Ч.

У СРБИЈИ, ПРЕМА ПОДАЦИМА ЦРВЕНОГ КРСТА

Све више избјеглица

Београд, 22. фебруара (Танјуг) — На подручју Републике Србије, према подацима Црвеног крста Србије, сада је пријављено 163 хиљаде 397 избјеглих лица.

Од тога у Војводини 60.616 лица, на подручју централне Србије 101.405, а на Косову и Метохији 1,356 избјеглих лица.

ЗАОШТРАВАЊЕ СУКОБА АЗЕРБЕЈЏАНА И ЈЕРМЕНИЈЕ

Нападнут Азербејџан?

МОСКВА, 22. фебруара (Танјуг) — Азербејџанске власти јавиле су данас да су јерменске оружане снаге и војска Заједнице Независних Држава „почеле да наступају на територију Азербејџана".

У саопштењу Службе за штампу ове закавкаске републике, која је у спору с Јерменијом, тврди се да с јерменском војском наступају Четврта и Седма армија Заједнице Независних Држава. Прецизира се да у нападу учествују моторизоване јединице, укључујући тенкове, оклопна возила и другу технику. Тврди се да се оне крећу по територији Тауског, Пацинског, Кубатлинског, Зангеланског и Физулинског рејона Азербејџана.

УСКОРО ИЗБОР НОВОГ ПОГЛАВАРА БУГАРСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

„Црвени" патријарх Максим

Софија, 22. фебруара (Танјуг) — Поглавар Бугарске православне цркве патријарх Максим изабран је на ту дужност противно важећим црквеним прописима, тврди парламентарна комисија за вјероисповијести Народног собрања Бугарске.

Експерти парламентарне комисије утврдили су да су приликом Максимовог избора за патријарха 1971. године нарушени Статут Цркве и строга процедурална правила, као и да је у све био умијешан Политбиро БКП и Тодор Живков лично.

Патријарх Максим је, иначе, у посљедње вријеме под сталном критиком дијела јавности због своје „црвене" прошлости, а све су чешћи и захтјеви нижих кругова свештенства за његовим смјењивањем. Прије годину дана патријарх је испред катедралне цркве „Свети Александар Невски" у Софији био и физички нападнут од групе присталица Савеза демократских снага.

Свети синод Бугарске православне цркве заказао је црквено-народни сабор за 5. април ове године, на којем би требао да се изабере нови патријарх. Но, има изгледа да сабор буде одложен за новембар.

ИЗ ШВАЈЦАРСКОГ ГРАДА ЛУЦЕРНА

ПОМОЋ БАНИЈИ

Двор на Уни, 22. фебруара (Танјуг) - Чланови хуманитарног друштва „Баније" из швајцарског града Луцерна Никола Стамболија, Раде Стамболија, Жељка Стамболија и Илија Цветковић, данас су Дому здравља у Двору на Уни поклонили медицинску опрему и пијекове у вриједности од 20.000 швајцарских франака.

Ово је друга пошиљка помоћи коју чланови друштва упућују општини Двор на Уни и Крајини. Поред тога, многи чланови друштва, који су порријеклом са Баније, у најтежим тренуцима за српски народ на Банији, индивидуално су помагали своме народу.

ЕПИДЕМИЈА ГРИПЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Осам хиљада болесника

Сарајево, 22. фебруара (Танјуг) — У Босни и Херцеговини од епидемије грипе повећава се број обољелих. Здравственим установама пријављено је више од осам хиљада болесника, али је тај број сигурно и већи јер многи се не јављају љекарима за помоћ.

Највише обољелих је у Сарајеву, Мостару и Зеници. У овим подручјима и званично је проглашена епидемија, па су укинуте све посјете болесницима.

KRAJIŠNICI U OČEKIVANJU „PLAVIH ŠLJEMOVA"

MIROVNJACI DOLAZE — STRAH OSTAJE

● Opredjeljenju za mir suprotstavljeno je pitanje - šta poslije, što održava psihozu neizvjesnosti

● Kako izdržati stalno suočenje sa strahom od povratka na staro, kada je baš „to staro" i dovelo do rata

Piše Srđan RADULOVIĆ

Građacija političkog statusa Krajine, počevši od prvostepenog formiranja Zajednice opštine sjeverne Dalmacije i Like, preko SAO Krajine do Republike Srpska Krajina, imala je prije svega uporište u oružanom „titularu" suvereniteta. Zato ne čudi što su se sve manjkavosti političkog sistema ispoljile upravo u razdoblju trajnijeg primirja, a to su pokazala i najnovija previranja u Krajini inicirana podjelama u odnosu prema mirovnom planu UN; sjednice dviju Skupština, oprečne odluke, unutarkrajinske teritorijalne podjele, borba za vlast... Oružje je praktično bilo jedina konstanta u otporu novouspostavljenom hrvatskom režimu od „kninskih barikada" do iznevjerenih očekivanja političkog priznavanja donesenih političkih odluka.

Zbog toga odvajanje od oružja za Krajišnike nije tek puki čin koji označava kraj svakog rata. Status Krajine nije riješen, „plavi šljemovi", istina, donose mir, ali ne i odgovor na pitanje - šta će biti poslije, dok istovremeno hrvatsko vrhovništvo uporno ponavlja da će dolazak mirovnih snaga omogućiti uspostavljanje hrvatske vlasti i u Krajini, iako je generalni sekretar UN Butros Gali odbacio takvu mogućnost. Sve to produkuje kod građana osjećaj neizvjesnosti i straha, koji se miješa sa sve prisutnijim nacionalnim defetizmom usljed neispunjenih očekivanja, koja su podgrijavali isti ljudi, sadašnji konvertirani mirotvorci.

Takav, prosječno izraženi osjećaj jeste najbitniji element za analizu odnosa građana Krajine prema mirovnom planu. Bez njegovog uvažavanja sve se svodi na političku, a nerijetko i na politikantsku kombinatoriku, manipulisanje interesima i emocijama, sirovu borbu za vlast „u ime naroda". Uostalom, sve to nije teško dokazati. Babićevo prvobitno odbijanje Vensovog plana izazvalo je žestoke reakcije oficijalne vlasti u Beogradu, nakon čega je uslijedilo direktno uplitanje u unutarkrajinske političke odnose, uključujući i Miloševićev poziv na obaranje Babića. Konačno, kada je Babić prihvatio dolazak mirovnih snaga i praktično pristao na kompromis, pritisci nisu prestali. Očigledno odnos prema mirovnom planu više nije bitan, već naplata Babićeve „neposlušnosti", pri čemu scenario instrumentalizacije njegovih oponenata postaje sve očitiji.

Babić kao pojedinac, nije toliko bitan za sve ono što je uticalo na odnos Krajišnika prema mirovnom planu, na ono što je odredilo prosječan osjećaj građana. Čak da Babić bude i skinut sa političkog trona, taj osjećaj i strah zbog neizvjesnosti neće se bitnije izmijeniti. Naravno takvom stavu se može prigovoriti da se previše bazira na iracionalnom. Međutim, nisu li upravo nacionalni lideri najviše manipulisali narodom potičući kolektivne iracionalne osjećaje, a rat i ratne strahote su doprinijeli da se ti osjećaji „materijalizuju" u svijesti građana. Kako onda, nakon svemu tome, očekivati apsolutnu saglasnost u vezi nečega što nudi mir, čije prednosti niko i ne osporava, ali ne nudi i garancije da će biti realizovano ključno opredjeljenje građana Krajine sadržano u stavu da Krajina ne bude u sastavu Republike Hrvatske.

Mirovnim planom predviđeno je da vojska napusti Krajinu, a da se Teritorijalna odbrana raspusti. I Babić se pomirio s odlaksom JNA, dok je njegovo insistiranje na tome da TO ne bude raspuštena, više prikrivanje promjene vlastitog stava i pristajanja na kompromis, nego realna mogućonst. Uostalom, pored brojnih krajinskih paradoksa, jedan je vezan i za TO. Babić traži da TO ostane, a istovremeno su se borci 1. brigade TO na južnom dijelu ličkog ratišta izjasnili za mirovni plan i protiv krajinske Vlade i Babića. Slično raspoloženje među teritorijalcima je i u onim opštinama koje su otkazale „poslušnost" Babiću. Njihovo opredjeljenje za mir je razumljivo, ali je i kod njih prisutan strah od posljedica hrvatskog napada u situaciji kada polože oružje, a vojska napusti Krajinu.

Upravo to odvajanje od oružja doživljava se kao dodatni gubitak sigurnosti, a ima za posljedicu pojačano generiranje osjećaja straha, koji je daleko izraženiji kod građana na graničnim područjima prema Hrvatskoj. Doduše, teško je povjerovati da bi hrvatska vlast obnovila ratne operacije za vrijeme boravka „plavih šljemova" na području Krajine. Međutim, dok se Krajina demilitarizuje, Hrvatska se naoružava, njeno vrhovništvo prijeti da će ako treba „oružjem povratiti izgubljene teritorije", u komandama ZNG u dalmatinskim gradovima plasiraju se informacije o pripremljenim planovima za ratne operacije „povratka" Knina, Benkovca, Obrovca...

Opredjeljenju za mir suprotstavljeno je i pitanje - šta poslije - što održava psihozu neizvjesnosti. Koliko je ona prisutna pokazuje i činjenica da su ti strahovi daleko izražajniji od straha zbog socijalne neizvjesnosti. Posljedice rata za privredu, poljoprivredu, stočarstvo, saobraćaj su stravične. Odlaskom vojske nekoliko desetina hiljada krajinskih rezervista ostaće bez izvora prihoda (bez obzira što su „topčiderske plate po sebi kontraproduktive). Prag socijalne bijede biće niži nego ikad. Ali, vjeruju građani Krajine, i to se može izdržati i nekako preživjeti. Kako, međutim, izdržati stalno suočenje sa strahom od povratka na staro, na stanje koje je dovelo do rata. I oni koji su za mir, i oni koji misle da će se obnoviti oružani sukobi, i oni koji bi istog trena nastavili da ratuju, svi oni, ili da ne budemo pretencozni, većina njih ima isti stav - kako bilo da bilo, ali u Hrvatskoj živjeti nikad.

Gdje otići? Kako ponijeti izgubljene nade, iznevjerena obećanja, prolivenu krv u ime dobijene neizvjesnosti, grobove... Strahovi se gomilaju. Oni koji bi trebali da odgovore na ova pitanja, od Knina do Beograda, zaokupljeni su borbom za vlast. Mogu da izgube rat, pa i narod, ali vlast... Građani Krajine, međutim, znaju da mogu izgubiti još samo jednom. I to definitivno.

● Šta je „pravo", a šta „krivo", šta je politika a šta njena imitacija? ● Posljedice sadašnjeg političkog trenutka u Krajini imaće dugoročne posljedice ● Da li je glinska Skupština imala legitimitet ● Narod čeka dolazak „plavih šljemova" i sve manje vjeruje svojim političarima

Piše: Ljubica ČIČA

VRGINMOST — **Događanja na političkoj sceni Republike Srpske Krajine, niko živ ne smatra zabrinjavajućim, već prije - tragičnim. Zanimljivo je još samo za prognozere i one skione kladenju na temu: koja će opcija previladati - kninska, glinska ili pak neka treća. Ni najupućeniji, ozbiljni poznavaoci političkih (ne)prilika u Krajini ne mogu predvidjeti finiš ovih političkih zbivanja koja često nose i ukus lakrdije čije će krajnje konsekvence snositi ipak narod. Nikakvi argumenti, niti poznavanje činjenica nisu više siguran pokazatelj epiloga krajinske drame. Glavni akteri ove predstave će se vjerovatno povući sa scene, prije ili kasnije, ovisno o njihovoj tvrdokomosti, narcisoidnosti ili ljubavi prema položaju (čita) ugodnom životu), a narod će ostati na vjetrometini i kao i uvijek izložen nedaćama. Na narod će spasti teret njihovog sadašnjeg ponašanja, čiji će efekti biti dugoročni. Upravo zbog toga se ovdje željno čeka dolazak mirovnih snaga Ujedinjenih nacija, a ovo „zlo" će se valjda, kažu, već nekako riješiti.**

SUPROTNE POZICIJE

A sve je počelo, ili se bar manifestovalo u javnosti nakon potpisivanja beogradskog dokumenta o prihvatanju spornog (?) Vensovog plana od strane Mile Paspalja, predsjednika Skupštine Republike Srpske krajine. Nakon toga počela su međusobna optuživanja. U posljednjih dvadesetak dana, naročito na prostoru Banije i Korduna održavani su sastanci klubova poslanika. Organizovane su javne tribine na kojima je pokušavano da se Vensovom konceptu pridoda potpuno negativan predznak. Na tim skupovima su mnogi poslanici u Skupštini Krajine istupali sa različitih, čak dijametralno suprotnih pozicija, ovisno o tome u kakvom su se okruženju nalazili - pokazujući rijetko viđenu neozbiljnost, nedoraslost trenutku, a o kameleonstvu da se ne govori.

Najočitiji primjer je Milè Bosnić, predsjednik opštine Slunj, koji je glasao za odluke glinske

BEZ RIJEČI

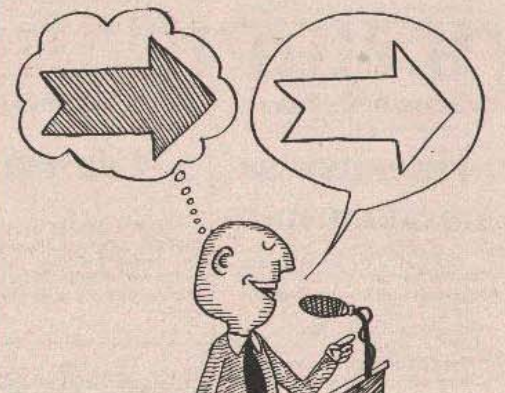

Rajko PUŠIĆ

U MEĐUVREMENU

SMISAO

Piše: Dragoljub JEKNIĆ

Sve što je bilo stvoreno nekim smislom, sazdano, formirano kao smisao, raspada se. Rasplinjavaju se sadržaji toga nekim smislom stvorenog smisla. Od svega ostaje samo privid smisla, ogromna laž paučinasta, koja je sada smisao.

Pitaš se je li to moguće? Je li moguće da više nema smisla koji je tvorio smisao, da ne znaš šta se zbiva, kako to nestaju, najednom, sve one riječi koje su bile smisao, kud to nestaje, i kako je već nestao smisao koji je već postojao, koji je bio ova knjiga koju gledaš, koji je bio ova pepeljara u koju otresaš pepeo s cigarete, koji je bio ovaj prostor u kojemu bi trebalo da jesi, ono drvo tamo, iza mosta, čak i ovo gledanje, iznad drveta, u prazninu?

Nema, nema smisla. Jer, najednom, toliko je smislova, toliko proizvođača smisla, onih koji pišu o smislu, govore o smislu, koji se neprestano pozivaju na vlastiti smisao, a ti to sve primaš, izložen si svim tim smislovima, nemaš kud, i ta sila smislova ulazi u tvoj smisao, rastura ga iznutra i čini besmislom.

Ti više pojma nemaš koji bi uopšte pravac mogao biti pravac nekog smisla.

Mali pjesnici te danonoćno ubjeđuju da su veliki pjesnici. Nikakvi ljudi, ništarije ljudske, da su pravednici. Povratnici iz jazbine da su tek stigli iz svetilišta.

Gledaš kako jedni daju, drugi uzimaju, kako jedni bježe, drugi se šunjaju, kako jedni nabadaju na štakama, drugi pišu proglase, kako jedni nose plave, drugi crne badnjake.

Čuješ sa svih strana pokliče o pravdi i istini, a zubi škripe, i opasno se zjenice i uglovi očiju sužavaju.

Jesi li samo, pitaš se, ti u ovom čudu, čudu raščinjavanja smisla, ili su i drugi oko tebe, bar neki, ili oni oni, možda, ne vide i ne sumnjaju?

Ti, međutim, jasno vidiš i sumnjaš da ćeš više i kada moći misliti kao što si mislio, moći govoriti kao što si govorio, moći gledati kao što si gledao.

Sumnjaš da ćeš više ikada imati smisla o stvarima, o svijetu, o prostranstvu, o svemu, kakav si imao.

Jer, odista, previše je naovom malom prostoru proizvođača smisla da bi smisla uopšte više bilo.

POGLED IZ GLINE NA DOGAĐAJE KOJI SU POTRESLI KRAJINU

PREPOZNAVANJE PRAVE SKUPŠTINE

Skupštine od 9.2., da bi nakon samo dva dana u Skupštini u Glini podržao potpuno suprotne stavove. Ovakva „dosljednost" nije ostala nezapažena te je odlukom vlade Krajine imenovan za načelnika okruga Kordun. A Bosnića, je nažalost, bilo previše za ionako haotičnu situaciju u Krajini.

Inače, na ovim i sličnim političkim skupovima zadnjih dana je najviše eksploatisana riječ „legitimitet", koji se osporavao svemu i svakome. U tom smislu slobodno se možemo zapitati neće li krajinski političari na kraju, negirati legitimitet i postojanje samom narodu čiji su navodni predstavnici.

Kako je autor ovog teksta pratio rad obadva zasjedanja Skupštine, (da li legitimne?) Krajine u Glini pokušaće sa tog aspekta i ocijeniti cijeli tok razvoja situacije, a analizu događanja u Kninu i oko Knina prepustiće nekom bolje upućenom.

RAZLIČITO TUMAČENJE USTAVA

Obadva vanredna zasjedanja Skupštine, održana u Glini, imala su po ustavu legitimitet da donose odluke - jer im je prisustvovalo više od dvije trećine poslanika. Ali, prema nekim „autorima" Skupština više ne broji 112 poslanika, već nešto više od stotinu i pedeset. Definitivan broj je nepoznat, jer su u međuvremenu „formirane" neke nove opštine, čiji poslanici sada ulaze u Skupštinu. No, kako je procedura oko konstituisanja tih novih opština izvedena napečac i čitav postupak očito nije regularan, Skupština u prvobitnom sastavu nikada nije verifikovala mandat ljudi iz tih „opština" proizvedenih u „poslanike po potrebi".

Ta formalno-pravna zbrka trebalo je očito poslužiti za ostvarenje ličnih političkih ambicija i nametanje volje pojedinaca, a izazvala je zbunjenosti razjedinila narod. U vezi s tim je i sve češće, da li namjerno ili slučajno različito tumačenje Ustava, pa samim tim i njegovo kršenje. Čak je i **Uroš Funduk**, predsjednik Vrhovnog suda Krajine i jedan od autora Ustava Republike Srpske Krajine na sjednici Skupštine u Glini pokušao taj isti ustav tumačiti različito od onoga što u njemu piše. No, očito je da se Ustav prečesto različito tumači. To su pokazala i dva vanredna zasjedanja u Glini, a zatim u Kninu.

Zasjedanja skupštine u Glini i ono što se tamo moglo čuti, dobrim dijelom odražavaju raspoloženje naroda u ovom dijelu Krajine. A to je u suštini opredjeljenje za prihvatanje Vensovog plana kao jedino moguće opcije u ovom trenutku - da se srpski narod ne bi opet proglasio izazivačem rata, i da Srbi u Krajini ne bi ostali bez podrške onih koji su im pomagali u borbi protiv fašistoidne politike hrvatskog vrhovništva. Naravno, ovakvo opredjeljenje uslovljeno je i odnosom svijeta prema krizi u Jugoslaviji.

KONFUZNO STANJE

Važno je imati u vidu da su sjednicama Skupštine u Glini prisustvovali i poslanici ličkih i sjevernodalmatinskih opština koji su kao i predstavnici naroda sa Banije i Korduna svojim glasovima podržali Vensov koncept. Druga vanredna sjednica u Glini pokazala je dubinu jaza između vlade i Babića s jedne i Skupštine sa druge strane, kao što je potvrdila da je objedinjavanje funkcija predsjednika vlade i predsjednika Republike u istoj osobi nesretno rješenje. Poslanici iz gotovo svih opština izrekli su mnogo zamjerki Babićevoj „kabinetskoj vladi" sastavljenoj od isključivo kninskih kadrova. Iako su nesporne zasluge Milana Babića u početnoj fazi razvoja državnosti Krajine, izneseno je mnogo kritike na njegov račun ne samo zbog njegova političkog djelovanja već i ponašanja, koje je ocijenjeno neodgovornim, samovoljnim i „ispod nivoa situacije".

Ipak, šteta je, najviše za ovaj narod što je Babić potpuno ignorisao zasjedanje Skupštine u Glini. Time je propustio možda posljednju šansu da obrazloži i opravda neke svoje, po mišljenju većine poslanika, nerazborite i ličnim interesima određene postupke. Izazvao je neraspoloženje naroda prema sebi, te dao argumente Skupštini da ga razriješi dužnosti.

U ovako konfuznom stanju u Krajini o najavljenom pa odgođenom referendumu niko na Kordunu i Baniji nije ozbiljno razmišljao. Nije bilo nikakvih priprema jer odluku o referendumu donosi Skupština. Na zasjedanju u Glini ona je referendum odbacila kao nepotreban i štetan. No, šta će o tome reći najavljeno trajno zasjedanje Skupštine u Kninu, već će se vidjeti.

Poslije ovakvih političkih potresa sa epcentrima u Glini i Kninu - stanovništvo Korduna i Banije sa olakšanjem čeka dolazak „plavih šljemova". Razmišlja se o provođenju pripremnih radnji za njihov prihvat.

Ipak, svjestan nemoći svojih političara da dostojanstveno i sa više međusobnog uvažavanja riješe nesuglasice - narod se pita šta će mu donijeti sutra. I živi u strahu, ne samo od poltiike hrvatskog vrhovništva, već i od vlastitih vođa.

I na kraju, burna krajiška događanja može se slobodno reći: bilo bi nevjerovatno da nije istinito, i smiješno da nije tragično.

POLITIČKA BH SCENA

GENOCID IPAK NEPONOVLJIV

Mirovnim snagama treba vjerovati, ali Armija ima i varijantu u slučaju da se sa hrvatske strane izigra Vensov plan, smatra general-pukovnik Milutin Kukanjac, komandant Druge vojne oblasti

Piše: Đuro KOZAR

Svakom komandantu najteže je kad mu ginu ljudi i to još u razdoblju koje zovemo primirjem. Baš u vrijeme kad dejstva utihnu najviše bude gubitaka u ljudstvu u Jugoslovenskoj narodnoj armiji. Jeste to čudno, ali na žalost potpuno tačno. Znači da razni zlikovci u redovima hrvatske vojske koriste uslovno zatišje da zapucaju po pripadnicima JNA. To je posljedica neshvatljive mržnje prema svemu što je armijsko i jugoslovensko, kao i prema srpskom narodu. Otuda su u formacijama Republike Hrvatske „zaboravljena" sva pravila humanitarnog prava, pa su u ovom građanskom ratu činjene i stvari koje su prevazišle „specijalitete" već gotovo zaboravljene fašističke ratne i propagandne mašinerije.

Poziv u klopku

Ove sedmice komandant Druge vojne oblasti general-pukovnik **Milutin Kukanjac** nam je ispričao kako su poginula trojica vojnika u blizini jednog sela u Kninskoj krajini. Došla, veli on, jedna starica na položaje JNA, predstavila se kao Hrvatica i rekla da nema šta da jede, zamolivši vojsku da joj nešto donesu, jer je njena kuća nedaleko od linije na kojoj je Armija. Vojnici su prenijeli to što im je starica rekla svom komandiru, a on im je odmah rekao da joj nešto odnesu. Trojica vojnika su ponijela vreću brašna, neštošećera i ulja, te nekoliko konzervi, dakle hrane za desetak dana a kad su se približila staričinoj kući, sa njenih prozora su izvirile cijevi - i pokosile ih...

General Kukanjac kaže da je komandant Kninskog korpusa JNA general-major **Ratko Mladić**, rodom iz Kalinovika, koji je na ovoj dužnosti svašta preturio preko glave, čuvši vijest o tome kako su živote izgubila trojica njegovih vojnika - zaplakao. Pitao se kako će njihovim roditeljima objasniti tu tragičnu okolnost. Oni su htjeli da pomognu „bespomoćnoj" starici, misleći da ju je velika nevolja natjerala da se obrati baš njima za pomoć, a to je zapravo bio gnusan poziv u klopku. Neko ko je poslao tu staru ženu da učestvuje u zločinu, znao je da će vojska prihvatiti poziv i doći. Za takve zločince ne važe nikakvi mirovni sporazumi, oni stalno iznalaze novi način kako da desetkuju redove JNA.

Egzodus srpskog naroda u „demokratskoj Hrvatskoj" dobio je takve oblike koji potpuno otvoreno ukazuju da su sadašnja zbivanja na tom području krvavi nastavak nastojanja ustaške genocidne mašinerije, koja je u periodu od 1941. do 1945. godine, oličena u tzv. Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, pitanje srpskog naroda željela da riješi po monstruoznoj formuli: trećinu Srba pokatoličiti, trećinu iseliti, a trećinu likvidirati. Pauza od 50 godina (1941-1991) ni najmanje, izgleda, nije otupila oštricu mača srbomržnje. Štaviše, danas se taj krvavi pir sa još većom žestinom nastavlja.

Garancije Kninu

Ovom prilikom valja podsjetiti da je vrhovništvo Hrvatske jesenas donijelo naredbu da se u roku 48 sati potpuno isele 27 srpskih sela sa područja Papuka i Psunja, uz obrazloženje da je to u njihovom interesu zbog mogućih napada „srpskih četnika". Dakle, hrvatska vlast cinički „brani" jedne Srbe od drugih Srba. I, logično, rijeka od 10 hiljada izbjeglica krenula je ka Bosanskoj krajini, konkretno prema Banjoj Luci tražeći spas. Bilo je to krajem oktobra prošle godine, kada je počela i ofanziva hrvatskih oružanih formacija na srpska sela u opštini Grubišno Polje ispod Bilogore. One koji nisu uspjeli pobjeći čekala je sigurna smrt.

Komandant Druge vojne oblasti kaže da ga ljute oni kritičari JNA koji stalno potenciraju tezu da je JNA štitila u Hrvatskoj samo jedan narod, srpski. Kaže: „To je tačno. Štitili smo Srbe kao manjinski narod u Hrvatskoj, ali treba znati da je tom narodu tamo prijetio genocid. Mi bismo tako zaštitili i svaki drugi narod, ako bi neko htio da ga uništi. Da nije bilo jedinica JNA u blizini nekih srpskih sela, hrvatska paravojska bi lišila života svako biće, ne samo one koji bi im pružili otpor, nego i starce i djecu".

Kad se sve to zna, a ne može se zanemariti, postavlja se pitanje: šta će biti sa Srbima u Kninskoj krajini, na Kordunu i Baniji, te Baranji, kad se JNA - u skladu sa planom **Sajrusa Vensa** potpisanog u Sarajevu 2. januara ove godine - povuče sa područja Republike Hrvatske? General Kukanjac kaže da neke garancije postoje i da mirovnim snagama Ujedinjenih nacija treba vjerovati, ali Armija ima i varijantu u slučaju da se sa hrvatske strane izigra Vensov plan. Naime, vojni potencijali JNA neće biti daleko od prostora na kojima žive Srbi, niti Armija ima namjeru prepustiti srpski narod na milost i nemilost Tuđmanovcima, nego će u slučaju potrebe vrlo brzo stići gdje treba i zaštiti one koji budu prevareni. To je rečeno i poslanicima Skupštine Krajine u Glini, na to su upozoreni i predstavnici Ujedinjenih nacija i Evropske zajednice.

Za svaki slučaj

U svakom slučaju, dakle, Armija kad je riječ o hrvatskim oružanim formacijama mora biti oprezna. Spremnost da se prekrši svaki dogovor, preduzimanje vjerolomnih i perfidnih napada postali su uobičajeni obrazac ponašanja tih oružanih sastava koji ih svrstava u nečasne protivnike kakvima se ni u jednoj prilici ne može i ne smije vjerovati.

Pitali smo komandanta Kukanjca i ovo: zar hrvatska strana nije svjesna da ako prekrši Vensov plan da će zaratiti sa cijelim svijetom? Možda toga neko u vrhovništvu u Zagrebu i jeste toga svjestan, ako ni zbog čega drugog a ono zbog određenog jemstva što ga je „glede plavih kaciga" kao **Franjo Tuđman** gospodinu Kolu i gospodinu Genšeru. No, ako i jedan bojnik, ili časnik nižeg čina, bude išta radio na svoju ruku, Srbima u Hrvatskoj neće pomoći brigada „plavih šljemova", nego njihova jedina uzdanica - JNA. Treba vjerovati da se ratni sukobi neće nastaviti kad mirovne snage, a treba da ih dođe oko 15 hiljada u Jugoslaviju, stupe na liniju razgraničenja i u srpske krajine.

Svejedno je gdje će, kad ode iz Knina, biti Korpus čiji je komandant general Mladić - u Drvaru ili u Bosanskom Grahovu - bitno je jedino da će biti u blizini, za svaki slučaj, za miran san onih kojima su fašisti prijetili da će ih slistiti sa lica zemlje.

СЕДАМ ДАНА ДО РЕФЕРЕНДУМА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

ПРИБЛИЖАВАЊЕ НЕИЗВЈЕСНОСТИ

Притисак међународног фактора у вези са будућношћу Босне и Херцеговине у овом тренутку је, чини се, доста јак, иако није тако званичан

Пише Горан ТРКУЉА

У тренутку када овај текст настаје у Лисабону, под предсједавањем једног Португалца, одржава се конференција националних лидера Босне и Херцеговине о будућности ове републике. Већ сама та чињеница довољна је да једнога дана њене учеснике народи Босне и Херцеговине оптуже за националну срамоту. Извјесно је, међутим, да се то, у скорој будућности, неће десити, као што је скоро извјесно да, без обзира на епилог лисабонског састанка, у Босни и Херцеговини задњег дана преступног мјесеца и првог дана мјесеца марта, грађани и народи ових простора одлучују о статусу будуће државе. Могуће је, међутим, да ће тада донијети и одлуку о рату или миру у Босни, а да то нити желе нити су тога свјесни.

Реално говорећи, однос снага у вези са референдумом не оставља много дилема око његовог исхода. Муслимани ће, готово сигурно, у великом броју гласати за суверену Босну. За самосталну Босну и Херцеговину ће, такође, гласати и, како то рече Ненад Кецмановић, онолико Хрвата колико буде потребно да референдум успије. Срби ће, и то је извјесно, у највећем проценту бојкотовати референдум. И, шта ће се десити?

Предлоге за проглашење независне и суверене Босне и Херцеговине биће припремљен. Парламент републике ће то и изгласати без обзира на став Српске демократске странке који ће, како сада изгледа, бити негативан. Лидер Српске демократске странке др Радован Караџић је, прије пута у Лисабон, рекао сасвим јасно да „српски народ од Југославије нико не може одвојити без крви". Рат је, дакле, ако се ове прогнозе остваре, неминован. Гдје је, у том случају, могуће наћи компромис мира?

Кантонизација или регионализација? Увођење у парламент вијећа народа? Обје солуције могу, у случају националног компромиса, представљати добро рјешење, али ни једно не може бити гарант миру. Прије свега зато што СДС, за сада, пристајање на референдум (!?) условљава претходном регионализацијом која ће српском народу, ваљда, омогућити остајање у ономе што остане од Југославије. Хрватска демократска заједница, такође, тражи кантонизацију као гарант за национални суверенитет хрватског народа или, прагматичним рјечником казано, за везивање „хрватских националних простора у БиХ" за националну хрватску државу. Каква би, у том случају, била стварна сувереност Босне и Херцеговине?

Притисак „међународног фактора" у вези са будућношћу Босне у овом тренутку је, чини се, доста јак иако није тако званичан. Сједињене Државе инсистирају на „јединственој Босни", а Европска заједница на одржавању референдума. Како је и у досадашњем развоју догађаја у Југославији фактор из вана био у много чему пресудан, врло је вјероватно да ће битно утицати на будућност Босне и Херцеговине. Замјена предсједавајућег ХДЗ на преговорима у Лисабону, односно рокада Бобан—Ласић, вјероватно је условљена управо међународним односом према Босни па је из „централе" ХДЗ наложена замјена екстремнијег умјеренијим политичарем.

У том смислу ХДЗ се изјаснио: подржаће СДА у оној мјери у којој је потребно да референдум прође. Како ће наплатити лојалност касније, остаје да се види. Став СДС до сада није претрпио никакве модификације и остао је у складу са „опредјељењем српског народа на плебисциту". Караџић је, међутим, на примјеру Бабића доказао лојалност србијанској политици. Нема разлога сумњати да ће и убудуће бити лојалан ставу „матице". А какав ће он бити убудуће у односу на Босну и Херцеговину, није упутно чврсто прогнозирати. На основу посљедњих разговора о стварању црногорско-српске заједнице и од стране српског премијера Радомана Божовића најављеног референдума грађана Србије, дало би се штошта закључити што говори о окретању Србије прије свега себи само, а потом Србима са друге стране Дрине. Захтјеви србијанске опозиције су у том смислу веома експлицитни, па иако актуелна епаста Београду до сада није имала превише слуха за опозицију, не значи да се ускоро нешто неће промијенити. Можда већ послије 9. марта.

Без ријечи

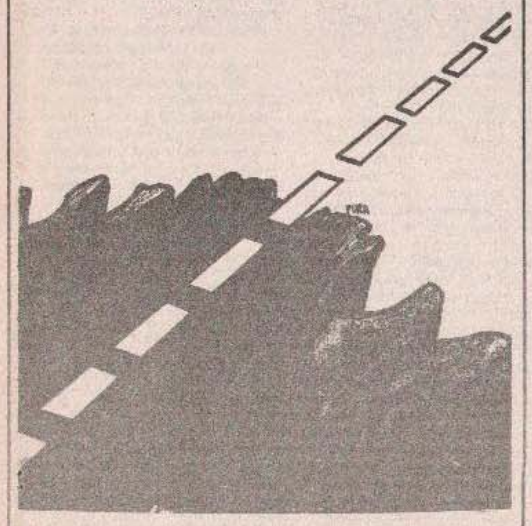

Рајко ПУШИЋ

МИРОВНЕ ТРУПЕ УН, ИПАК,

ПОЗАД ЛУЦИ

• Сада више нема дилема, плави шљемови долазе да раздвоје завађене Србе и Хрвате • Команда у Сарајеву, подређени штабови у Загребу и Бањој Луци, логистика такође у Бањој Луци • Ускоро долазе експерти да на лицу мјеста сниме стање и одлуче може ли крајишка љепотица задовољити у погледу смјештаја, исхране, здравствене заштите, одмора и рекреације... и војничке забаве!?

Пише Зоран ПЕЈИЧИЋ

Команда у Сарајеву, логистика у Бањој Луци, трупе између посвађаних Срба и Хрвата, на територији „младе демократије". Тако отприлике казују извјештаји из организације Уједињених нација, која је дефинитивно одлучила: Мировне трупе иду да разваде до јуче „збратимљене" југословенске народе.

Подсјећања ради, интензивне дискусије о могућности слања мировних трупа Уједињених нација у Југославију трају три мјесеца. И поред учесталих противрјечних изјава за и против, постављања услова, свјесних и несвјесних заплета, представници зарађених страна напокон су пристали на мировну операцију. Додуше и данас у њиховим ставовима постоје крупне разлике гдје мировну акцију треба извести, гдје смјестити трупе па до супротних ставова у погледу саме мировне функције.

ШТА ЈЕ РЕКАО ГАЛИ

Подносећи недавно извјештај Савјету безбједности, генерални секретар Бутрос Гали је и сам признао да поједина питања остају без одговора, да је најспорнија хрватска јурисдикција али истовремено охрабрује спремност за сарадњу свих актера.

— Моји представници и ја смо примили много дирљивих апела грађана Југославије који сматрају да је хитно ангажовање УН у њиховој земљи једина преостала нада за избјегавање још разорнијег грађанског рата него што је био онај вођен у другој половини 1991. године. Много земаља чланица је такође захтијевало од мене да не одлажем препоруку за упућивање снага УН у складу са планом, рекао је Гали.

Генерални секретар ОУН је образложио и разлоге зашто тек сада предлаже слање мировних снага. Једноставно, желио је апсолутну сигурност. Због сложености и опасности југословенске ситуације желио је елиминисати све неспоразуме. Оно што жели свјетска организација и њен генерални секретар, јесте апсолутни прекид ватре како би се олакшали и убрзали политички преговори и коначно донијело свеобухватно политичко рјешење.

ДОЛАЗЕ

ИНЏИ У БАЊОЈ

Свјетска организација, дакле ултимативно захтијева апсолутни прекид ватре, јасно и безусловно прихватање плана од стране свих заинтересованих са јасним увјеравањем о њиховој спремности да сарађују у његовом спровођењу.

Бутрос Гали каже да је дошао до закључка да је мања опасност поспати мировне снаге због евентуалног одбијања сарадње, него што је опасност да се због одлагања почетка мировне акције у Југославији дође до прекида ватре или да се ратни пожар прошири и на друге дијелове.

Према плановима Савјета безбједности мировне снаге би у Југославији остале 12 мјесеци. За неке чланице таква одлука би значила преседан јер је досадашња пракса била да се трупе УН шаљу на шест мјесеци. Додуше сам рок ништа не значи, јер уколико не буде сагласности политичке воље југословенских зарађених страна, тај рок остаје отворен. Подсјећања ради, на Кипру, већ готово двије деценије свјетске трупе или плави шљемови контролишу мир.

Све у свему, што се тиче свјетске организације остала су само нека формална питања.

МИРОВНЕ ТРУПЕ У ПРИПРАВНОСТИ

Због велике жеље да се на Балкану очува мир, поједине земље су већ своје јединице које припадају плавим шљемовима ставиле у пуну приправност. Према Галијевом приједлогу оне ће се звати Заштитне снаге УН. Њихов штаб ће бити у Сарајеву са подређеним штабовима у Бањој Луци и Загребу, и логистичком базом у Бањој Луци. Јединице ће бити упућене у три области које ће бити под заштитом УН, а ове ће опет бити подијељене у четири сектора. Сектор Е укључује истичну Славонију, Барању и западни Сријем. Сектор Н покрива сјеверни дио области Крајина, сектор С за јужни дио Крајине под заштитом УН и сектор W за западну Славонију. Поред тога војни посматрачи ће бити упућени и у неке дијелове БиХ који су у сусједству са Хрватском.

Заштитне снаге УН (УНПРОФОР) ће се састојати од војне, полицијске и цивилне компоненте. Под командом су УН, односно генералног секретара, по овлаштењу Савјета безбједности. Команданта снага на терену ће именовати Бутрос Гали на основу консултација заинтересованих страна и уз пристанак Савјета безбједности.

Војни дио плавих шљемова састоји се од 12 ојачаних пјешадијских батаљона (10400 припадника свих чинова), главног штаба, логистике и осталих елемената подршке са око 2480 припадника, као и стотину војних посматрача. Они ће на терену примјењивати правила уобичајена за мировне јединице, што се тиче употребе и ношења оружја.

Полицијске снаге ће поступати такође према утврђеним правилима. Састојаће се од 530 припадника којим командује полицијски комесар кога такође именује генерални секретар. Он ће подносити извјештај надређеном преко директора за цивилне послове. Полицијско особље ће дати владе држава на захтјев генералног секретара и послије консултација с њима.

Цивилна група ће се углавном састојати од особља ОУН. Обављаће политичке, правне, информативне и административне функције. Директор за цивилне послове ће у сваком од четири сектора формирати уред за цивилне послове чији ће руководилац радити заједно или координирано са војним командантом сектора.

Заштитне снаге УН ће располагати и једном ваздухопловном јединицом од четири авиона са фиксираним крилима и 26 хеликоптера а обезбиједиће се највјероватније путем комерцијалних аранжамана. Све у свему, једна од најсложенијих и најскупљих операција свјетске организације.

ЛОГИСТИКА У БАЊОЈ ЛУЦИ

Док свјетска организација „кроји планове", официри за везу у Југославији раде као да ће мировњаци сваког тренутка доћи на балканске терене. Протекле седмице у Бањој Луци је боравила екипа официра за везу предвођена **Китом Волтоном**, а све у функцији обезбјеђења услова за смјештај и боравак логистичког батаљона састављеног од 600 до 700 људи.

У војној терминологији логистика је наука која учи како се прорачунавају вријеме и простор који су потребни да би се извео какав тактички покрет.

Волтонова екипа је опет Бањолучане информисала да је њихова логистичка подршка замишљена као подршка из позадине у погеду смјештаја, исхране, транспорта, здравствене заштите, одмора и рекреације, превоза, телекомуникационих веза. Значи све то треба из Бање Луке обезбиједити „логистички батаљон" за све припаднике плавих шљемова а којих ће према посљедњих информацијама доћи око 13.500.

Иако су многи још збуњени и не знају прво, ради ли се о „мозгу" мировних трупа или само пуким позадинцима, ипак, пред Бањолучанима у сваком случају остаје велики задатак.

— У кратком року морамо обезбиједити смјештај за 700 „логистичара", обезбиједити капацитете за одмор и рекреацију војника који ће долазити са терена па смо подијелили задатке да се што прије идентификују сви објекти на подручју Босанске крајине у које се могу припадници плавих шљемова смјестити у радијусу 50 километара с тим да нису близу борбене линије. Значи, поново би могли оживјети хотели у околини Бање Луке, наравно уколико они по квалитету и могућностима за „војничку забаву" буду задовољили експертску групу која ће ускоро доћи и све још једном преконтролисати, каже господин Предраг Радић предсједник бањолучке општине.

У погледу исхране, каже господин Радић, Кит Волтон ми је саопштио да долази 14 хиљада људи који ничим не смију пореметити снабдијевање на овом подручју. Они заправо траже само тржне вишкове свих врста хране и уколико их немамо да се изјаснимо како би они увозили храну.

Што се тиче смјештаја, понуђени су бањолучки хотели и мотели. Стари дио Паласа има шансу да се активира а у игри је и неуселјени дом пензионера, каже мр Радић, додајући да су официри за везу затражили и локацију у Бањој Луци површине 2 до 3 хектара непосредно уз жељезничку пругу или саобраћајница гдје би изградили своје објекте за складиште, радионице, хангаре, канцеларије.

Боравак припадника мировних снага УН представљаће и прилику да на непосредан начин одмјеримо своје и свјетске стандарде. Тако је, на примјер, екипа официра за везу већ ишла на Жељезничку станицу у Бањој Луци да се увјери колики су њени капацитети у погледу пропусне моћи и могућности да истоваре терете. Они очекују да дизалице за 24 сата трабају истоварити 15 композиција по 30 вагона. Толико међутим, наши жељезничари нису истоварили ни за годину дана. А мировњацима, како кажу, топика пропусна моћ треба да не би плаћали „лежарину"?!? Наздравље.

Официри за везу су се распитивали и обишли и здравствене установе, и још низ детаља неопходних за живот војника и старјешина из састава плавих шљемова.

Предраг Радић истиче да је за наредну седмицу најављен долазак експерата који ће на лицу мјеста све снимити и дати о свему своју ријеч.

У сваком случају пред Бањолучанима и Крајишницима је одговоран задатак, али и одређена развојна могућност. Пољопривреда, привреда, услуге, једном ријечју све дјелатности би могле овдје наћи своју шансу. Запослиће се и мајстори, преводиоци, стручњаци за компјуторе...

Мир би требао у сваком случају донијети бар мало просперитета.

Снимио: Миленко ШУКАЛО

RTV SARAJEVO BEZ SLIKE I TONA

BARIKADE NA EKRANU

● Težak i gotovo bezizlazan položaj ljudi zaposlenih u RV Sarajevo natjerao ih je da slamku spasa potraži u Vladi BiH ● Mnogi regioni otkazuju plaćanje tv. pretplate zbog forsiranja vijesti i informacija koje dolaze iz secesionističkih republika i njihovih informativnih kuća ● TV Sarajevo u funkciji jedne stranke propagira referendum za suverenu samostalnu i nezavisnu BiH

Piše Slavko JOVIČIĆ

Monopolistička pozicija poslenika RTV Sarajevo omogućila je, neko veče, petnaestominutno zatamnjenje tv ekrana i prestanak svih programa Radio-Sarajeva.

Izliv gnjeva i ogorčenost zaposlenih, u ovoj najvećoj informativnoj kući u Republici, sručio se kao „grom iz vedra neba" na krnje be-ha gledateljstvo i slušateljstvo. Već je poznato da tv signali Sarajevske televizije dopiru u manji dio Bosne i Hercegovine, jer se na njenom ostalom, većem, dijelu prate programi drugih tv. centara, te ovim „gestom vlastite volje" oštećeni su (moguće i da nisu) samo oni gledaoci koji nemaju mogućnosti sopstvenog izbora.

Osuđeni na halucinacije

Ako gledate svako veče program TV Sarajevo, „osuđeni" ste da, bez svoje volje, učestvujete, ni krivi ni dužni u kolektivnoj halucinaciji be-ha pučanstva, odajući tako nezasluženo priznanje tv ljudima za „nepristrasnu", „nestranačku" i „nezavisnu" sliku i riječ, koja vas sa ekrana ubija više od bilo kog ubojitog oružja!?

Najkorektniju primjenu „jogurt-balvan" revolucije, (protiv koje se ova tv kuća sa velikim animozitetom borila mada je dobro poznato da je to bilo jedino moguće sredstvo u zaštiti jednog cijelog naroda i njegovog nacionalnog identiteta). Televizija Sarajevo zamračenjem ekrana vrši ogroman pritisak na aktuelnu bosanskohercegovačku vlast. a ta vlast im do sada ni „pero odbila nije". Stari boljševičko-komunistički kameleoni ostali su (još uvijek!) na svojim rukovodno-uredničkim mjestima još više ohrabreni nemoći vladajućih stranki da bilo šta promijene.

Raspukli kišobran

RTV Sarajevo svim silama traži poštovanje ustavnosti i zakonitosti (što je sasvim opravdano), zaboravljajući pri tome da je prije samo nekoliko mjeseci ova najjača republička medijska kuća neustavno i nezakonito „išla" protiv tek ustoličene „mlade demokracije", tražeći ostavke ključnih ljudi u Ministarstvu za informacije. No, taj protest i ogromna halabuka pred bosanskohercegovačkim parlamentom jedan je samo marginalni skup u nizu hodočašća koji su se tih dana obavljala u i oko Skupštine BiH. Ovo napominjemo da bismo se prisjetili tadašnjih zahtjeva o samostalnoj, nezavisnoj i nestranačkoj televiziji. Po svaku cijenu se nastojalo (nažalost i uspjelo) izvući ispod državnog kišobrana i stvoriti vlastiti. Ali kada je on počeo prokišnjavati i pucati po svim šavovima, brže-bolje su se sjetili da su Skupština i Vlada BiH dužni riješavati njihove nagomilane probleme, prije svega, težak materijalni i egzistencijalni položaj zaposlenih. O drugačijoj uređivačkoj politici, o poboljšanju „repriznog" programa i neophodnoj objektivnosti nema ni riječi. I, umjesto da se Televizija Sarajevo pošteno odnosi prema svom „odanom gledateljstvu", i teži objektivnoj informaciji, televizijski scenaristi pripremaju teren za razradu svojih teza u kojoj dominantno mjesto ima ideja o bosanskohercegovačkoj državi građana. Pošto je Televizija Sarajevo, ipak, institucija od šireg društvenog, odnosno državnog interesa, ona prevashodno treba da zadovolji interese naroda, a ne da nameće neko tobože nezavisno, u suštitni kvazidemokratsko viđenje njegovih potreba. To najbolje ilustruje šema tv. programa za sljedeću sedmicu po kojoj će se dnevno pripremati i emitovati po nekoliko emisija o, i u vezi sa referendumom. Iz ovoga jasno su vidljive namjere o „vaspitanju gledalaca" i obrađivanju stepena „poželjenosti" određenih priloga, a posebno pojavljivanje selektivno odabranih gostiju u programima ove kuće.

Rajko PUŠIĆ

Samohvalisave izjave

Deplasirano zvuče samohvalisave izjave odgovornih da je Televizija Sarajevo najobjektivniji informacioni centar na „bivšem" jugoslovenskom prostoru, koji zadovoljava interese, a pogotovo potrebe svih građana. Takva logika je mogla imati prođu u jednom vremenu iluzija, praveći simetriju skrivanjem fakata, radi prividnog mira u kući, ali sve je to na kraju, i na sreću, i bilo kontraproduktivno.

Nimalo ne čudi to što je prijedlog SDS-a BiH o tri nacionalna kanala dočekan na nož, sa objašnjenjem da se takvim potezom ruši BiH i logikom automatizma izaziva rat!? Bez obzira na protivnike takve ideje, sasvim razumno se čini da bi takva ponuda značila raznovrsniji program, pa bi kosmopoliti mogli da biraju i kombinuju programe koje hoće da gledaju, čime bi bilo riješeno i pitanje tv. pretplate, koja je na mnogim dijelovima Republike gotovo obustavljena.

Tek kada je ogroman broj gledalaca odlučio da televizijske bosove urazumi neplaćanjem tv. pretplate, i kada je to postalo stvarnost, u ovoj kući došlo je do neviđene panike, kada ugrožena institucija odlučno reaguje.

Odmah saopštavaju da je to vid specijalnog rata kojim se ugrožava suverenost BiH. Posebno se to odnosi na neposlušne Srbe „nahuškane" od strane rukovodstva SDS-a da ne plaćaju tv. pretplatu, a to što ti isti Srbi ne mogu da gledaju program matične države koji i dalje „ostaje samo sanak pusti", jer zaboga, šta će im bolja (!) televizija od ove!

(Pre)opterećeni ekran

U prilog svojoj nedodirljivosti, naspram potencijalnog i očekivanog „neprijatelja", TV Sarajevo izruči čitav arsenal „argumenata": i visoku profesionalnost, i nestranačku (!) pripadnost, i objektivnost, i nepristrasnost, i anacionalnost i nezavisnost. No, ukoliko bi se za bilo koji od ovih autokvalifikativa moglo reći da stoje, ili su, pak, na nivou realno ostvarljivih želja, tvrdnju o bilo kakvoj nepristrasnosti ove informativne kuće, a samim tim i tamošnjih novinara, vrlo lako je „oboriti", odnosno dokazati suprotno.

Protivnici saveznog unitarizma i rušitelji Jugoslavije konačno bi morali shvatiti da ni u ovoj „suverenoj" republici ne može da funkcioniše jedinstveni, jednonacionalni interes koji se želi nametnuti po svaku cijenu, ali priznaćete, da to čine nevješto i sasvim prozirno.

Ekran u BiH do daljeg ostaje opterećen jakim lobijem najbrojnijeg naroda u BiH. Hoće li to drugi trpjeti...

STIŽU LI STRANI PLAĆENICI U BOSNU I HERCEGOVINU?

PSI RATA ISPRED

Piše Milovan MILUTINOVIĆ

Bosanskohercegovačka zbilja postaje sve složenija i neizvjesnija a stavovi oko rješavanja krize se sve više razlikuju. Sve je sigurnije da su se pregovarači zabarikadirali u svojim rovovima i niko nije spreman da popusti. Može se prosuditi i da pokušaji posredovanja Evropske zajednice ne pokazuju gotovo nikakve rezultate, bar ne takve sa kojima bi bili zadovoljni pregovarači a istovremeno otklonili uzroci velike neizvjesnosti stanovništva za svako novo jutro.

Putovanja predsjednika Izetbegovića, zatim Čengića i drugih čelnika u Tursku i druge islamske zemlje podgrijalo je javno mnjenje tih zemalja o ugroženosti muslimanskog života u Jugoslaviji i učvrstilo uvjerenje da se mora pomoći u zaštiti islama. Zato i ne treba da čudi što su zvanična turska i libijska vlast, kao i drugi krugovi u islamskim zemljama obećali i neposrednu vojnu pomoć u zaštiti suvereniteta muslimanskog naroda, vjerovatno misleći, jer im je tako i predočeno, da u Bosni i Hercegovini živi samo muslimanski narod.

Napunjeni bosanski lonac bi mogao uskoro eksplodirati ako se ne otpuste ventili. Mnogi su toga svjesni, ali i dalje rade na realizaciji samo svojih ciljeva i zamisli. Priznavanje suverene i nezavisne Bosne i Hercegovine od strane Turske, Bugarske i drugih međunarodnih krugova samo je dolilo vatru na uzavrelu političku scenu. Osokoljena podrškom izvana, Stranka demokratske akcije i njeni čelnici su sve odlučniji da se sprovede referendum i proglase neki rezultati, umjesto da biju bitku za stabilizaciju ukupnih prilika.

Glasači za jednokratnu upotrebu

Sada je izvjesno da je Stranka demokratske akcije Sandžaka na čelu sa **Sulejmanom Ugljaninom** i Stranka demokratske akcije Kosova na čelu sa **Numanom Balićem**, razvila čitavu mrežu akcija sa ciljem neposredne pomoći za realizaciju predstojećeg referenduma i oružane podrške navodno ugroženom muslimanskom stanovništvu u Bosni i Hercegovini. Na tom poslu je veoma angažovan još uvijek potpredsjednik Skupštine Jugoslavije Irfan Ajanović. **Njihova aktivnost je usmjerena na prijavljivanje boravka muslimanskog života iz Sandžaka i Kosmeta u pojedina mjesta u Bosni Hercegovini, kako bi isti mogli dati svoj glas za suverenu i nezavisnu Republiku. Time se želi na posredan način obezbjeđivati određena glasačka premoć, bez obzira što to stanovništvo u stvari i ne živi u toj republici.**

Svjedoci smo formiranja mnogobrojnih paravojnih formacija, kojima se nacionalne stranke žele obezbijediti od bilo kakvog iznenađenja. Naoružavanje stranačkih jedinica i grupa i njihovo bahato ponašanje umnogome usložava situaciju i seje strah i nevjericu među cjelokupnim stanovništvom Bosne i Hercegovine. Kako se saznaje iz povjerljivih izvora, neki čelnici SDA su tokom boravka u nekim islamskim zemljama zatražili neposrednu podršku, čak i vojnu pomoć, kako bi navodno zaštitili ugroženo muslimansko stanovništvo.

Nakon njihovih posjeta uslijedila je snažna propagandna aktivnost medija u tim zemljama, što je stvorilo odgovarajuće javno mnjenje u kojima se traže dobrovoljci - iskusni borci za pomoć ugroženoj muslimanskoj braći u Jugoslaviji. Tokom protekla dva mjeseca sa jugoslovenske granice vraćeno je više od deset organizovanih grupa sastavljenih od plaćenika - iz Turske, Sirije, Palestine, Libije i Maroka, koje su nastojale da se prebace u Bosnu i Hercegovinu. Zahvaljujući odgovornom radu jugoslovenskih graničnih organa njima nije bio dozvoljen ulazak u zemlju, posebno iz razloga što nisu imali uredne vize za ulazak u Jugoslaviju.

Nakon priznavanja Bosne i Hercegovine od strane Turske, i odlučnosti za referendum od strane Stranske demokratske akcije, te preuzimanje graničnih poslova od strane makedonskih organa učestali su pokušaji dolaska islamskih pasa rata u Bosnu i Hercegovinu. O tome svjedoče i četiri uhvaćene grupe, koje su organi MUP-a Srbije priveli i preduzeli odgovarajuće mjere.

U jednom autobusu na relaciji Skoplje - Priština, 28. januara uhvaćena je grupa od deset stranih državljana, koji nisu posjedovali dokumenta za ulazak u Jugoslaviju. Nakon saslušanja u MUP-u Srbije, konstatovano je da je među njima bilo 8-Marokanaca, 1-Sirijac i 1-Palestinac. Oni su uspjeli da se ilegalno na teritoriji Makedonije prebace iz Bugarske i prema izjavama krenuli su u Sarajevo radi zaposlenja.

Nisu tačno znali

U toku 4. februara nadležni organi su u Centar bezbjedno-

ZAPISI S POVODOM

RUGANJE GENIJU I POSLIJE TOGA

● Kada je veliki ruski pisac Aleksandar Solženjicin zatražio od Gorbačova da veliku imperiju preuredi saobrazno tradiciji carske Rusije, mnogi su ga izvrgli poruzi

Piše: Ranko Risojević

Kada je prije dvije godine veliki ruski pisac Solženjicin poslao opširno pismo tadašnjem predsjedniku SSSR-a Gorbačovu o preuređenju te velike imperije i povratku na tradiciju carske Rusije, mnogi intelektualac, kako u svijetu tako i u nas, dreknuo je na ovog pisca s prekorima da je pravoslavni mistik i politički neznalica. Oglasio se bio i Gorbačov, odbijajući Solženjicinove prijedloge s obrazloženjem da SSSR treba sačuvati kao istorijsko dostignuće njegovih naroda, itd., sve u stilu ondašnje postmarksističke ideologije. A Solženjicin je, kao i ranije, bio u pravu. Njegovo pravo, kao u svim slučajevima genijalnih ljudi, proizišlo je iz duboke povezanosti s narodom i njenom istorijom. Gorbačov tu povezanost nikada nije osjećao, o ostalima, uključujući tu i naše mudrace, ne treba trošiti riječi.

Šta je Solženjicin pisao Gorbačovu? Ne citirajući izdvojene pasuse i brojne lijepe i mudre rečenice, prepričaću njegov tekst u krupnim potezima spreman da preuzmem na sebe odgovornost za moguće previde. U uvodu svoga teksta Solženjicin pokazuje višestruku pogubnost politike rukovodstva SSSR u odnosu na ruski narod kao najbrojniji. Prvo je taj je narod bio optužen od strane Lenjina i njegovih nasljednika zbog „viševjekovnog izrabljivanja ostalih naroda", što znači da je on odmah prokazan kao hegemonistički. Samim tim prema njemu podešena je vaskolika unutrašnja politika, od one koja se ostvarivala na nivou rada u narodu, do tzv. politike vrhuške, odnosno odnosa snaga u organima federacije, politbiroa, vrhovnog sovjeta itd.

Komunisti protiv Rusije

Budući razvijeniji od drugih, naročito republika na jugu, Rusi su morali pomoći ostalim „bratskim narodima" šaljući svoje stručnjake, više silom, naravno, nego milom. Tako se gotovo 50 miliona Rusa našlo izvan matične Rusije. Negirajući značaj nacije komunisti su rasijavali narode, i neki drugi narodi prošli su slično Rusima, ali budući malobrojniji taj procenat nije mogao dostići visinu ruskog procenta. Nošeni vizijom svijeta bez nacija, komunisti su tako unesrećili milione ljudi čiji su još djedovi napustili svoju postojbinu. Gdje god da su sada, izvan Rusije, oni su manjina, najčešće neželjena. Umjesto zahvalnosti od strane naroda kojima su „pritekli u pomoć", oni su dočekani kao okupatori.

Boreći se protiv religije, komunisti su najveću bitku opet vodili s najvećom nacijom, s Rusima. Pravoslavlje je bilo onaj trn u oku koji je počeo da čupa Lenjin i to gvozdenim kliještima. Zbornik zločina koji su počinjeni prema sveštenstvu ruske pravoslavne crkve jedan je od najtragičnih dokumenata modernog svijeta. Upravo u postupanju prema sveštenstvu, Lenjin je pokazao svoje pravo pritvorno lice apsolutiste koji je slijedio samo svoje ideje. Ostali sovjetski vlastodršci samo su nastavili Lenjinov posao, uništavajući jedinstvene ruske hramove i čupajući raspetog Hrista iz grudi vjernika. Ostavši tako u kratkom roku bez dva svoja uporišta, cara zemaljskog i cara nebeskog, ruski je narod postao obezglavljen.

Služenje narodu

Propovijedajući vulgarno marksističku teoriju odraza u umjetnosti, od sovjetskih se umjetnika zahtijevala pokornost komunističkom konceptu tzv. socrealistične umjetnosti. Umjetnost mora da služi narodu, da mu pomaže u bici za bolje sutra, da ga izvede na pravi put, da žigoše ono prošlo, propalo, pokvareno, istorijski prevaziđeno, da pronalazi uvijek ponovo svijetle likove i ideale socijalističke izgradnje. Umjetnost ne postoji sama za sebe već je ona samo produžna ruka Partije. Tako su komunisti i kremaljski medvjedi svoje šape stavili i na ovu rusku svetinju, njihove pisce čiji su titanski likovi cijelom svijetu bili i ostali pojam književne veličine.

Možda najveće pustošenje Rusija je doživjela u materijalnoj oblasti, tu je ona iscrpljena do kraja. Budući u carskom periodu najrazvijenija, ona je morala biti neprekidni motor razvoja drugih. Razvitak po svaku cijenu, neprekidna trka s crnim svjetskim kapitalizmom oličenim u opasnom takmacu SAD—u, istrošili su ekonomsku moć Rusije. Takvo strašno ulaganje u razvoj naoružanja i uopšte sistem bezbjednosti nije zabilježeno u istoriji. Povedena je sumanuta svemirska trka koja je takođe svojim zahtijevima prevazilazila ekonomske resurse države osuđene na samu sebe pola vijeka. Tu je ruski genij pokazao svoju veličinu — kamo sreće da je bio usmjeren na drugu stranu. Narod je neprekidno stezao kaiš.

Među katastrofalne greške komunističkog sovjetskog režima jeste poslijeratna pomoć onim svjetskim režimima koji su se okretali prema SSSR-u. Samo Africi za koju je smatrano da je bliska komunistima dato je nepovratno više od 100 milijardi dolara (u hrani, oružju i stručnjacima). Ništa manje nije davano Kubi, Vijetnamu i ko bi znao još kojim zemljama čiji su diktatori govorili o komunizmu i majci Rusiji propovijedajući bratstvo naroda vo vjeki vjekova. Diktatori su se smjenjivali u tim državama i državicama, novac se trošio a komunizam se nije izgradio, prijateljstvo i bratstvo postajalo je bliže mržnji nego ljubavi.

Ova razorna analiza pokazala je da je ruski narod za sedamdeset i nešto godina vladanja boljševika izgubio svoju dušu i svoje bogatstvo. Narod je doveden na ivicu potpunog uništenja. Prirodni resursi su iscrpljeni, priroda upropaštena, veliki projekti hidrocentrala i melioracija pokazali su se kao potpuni promašaji i kao globalni zločini protiv čovječanstva. Bez svoje duše koja je imala uporište u pravoslavlju, bez stvarnog preduzetništva i razvijene poljoprivrede, s gladnim i sluđenim narodom, Rusija je na pragu propasti.

Aleksandar SOLŽENJICIN: Predviđanje prošlosti

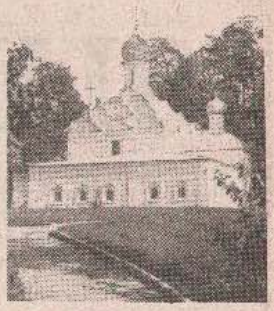

U TRADICIJI CARSKE RUSIJE: Crkva Sv. arhanđela Mihajla u Arhangelsku

Država slavenskih naroda

Solženjicin je stoga predložio Gorbačovu da pristupi transformaciji SSSR, dajući svim narodima koji su se pridružili Rusiji voljno ili nevoljno pravo slobodnog odlučivanja o svojoj sudbini. Naročito treba „otpustiti" južne, muslimanske republike. Takođe treba pribaltičkim narodima dati slobodu. Bivšoj Rusiji on predlaže sporazum s Bjelorusijom i Ukrajinom o obrazovanju zajedničke konfederalne države, jer su u pitanju slavenski narodi. Ostali ne treba da budu u toj državi. Istovremeno, Rusija mora da se vraća svojoj duši, svome pravoslavlju i u njemu da nađe putokaz za razvoj — put kojim ide Zapad nije dobar za ovu zemlju i njen narod.

Čini se kao da je na kraju slijed događaja učinio ono što Gorbačov nije htio. Ne samo Gorbačov, rekao sam već, i drugi su se obrecnuli put Solženjicina kao političkog diletanta i pravoslavnog mistika. Ali Solženjicin je ipak vidio dalje od njih — on se plašio upravo ovoga što se sada dešava u bivšem SSSR, nekontrolisanog raspada. On je predlagao transformaciju i prelazni period u kome bi se riješili problemi s jednog mjesta, iz predsjedničkog kabineta u Kremlju. Znamo koji su to problemi: teritorij, sudbina Rusa izvan Rusije, oružane snage i veliki privredni sistemi. Na žalost, niti jedan od ovih problema nije riješen, niti će biti na pravi način u dogledno vrijeme.

Atomsko oružje trebalo je dislocirati iz republika i ostaviti samo u Rusiji, Krim vratiti tamo gdje je bio, vezati predaju velikih industrijskih kombinata desetogodišnjom saradnjom, vojsku prelocirati i transformisati, stvarajući oružane snage od ruskog stanovništva u Rusiji a od stanovništva drugih republika u njima. Naravno, riječ je o poslovima koji su veliki i jedva rješlvi — vrijeme je pokazalo da su oni prevazilazi moć političkog manekenstva reformatorskog tipa kakav je bio Gorbačov. Nekontrolisano otcjepljenje zemalja tzv. realnog socijalizma ispod vlasti Kremlja tek će svijetu donijeti strašne probleme. Gorbačov nam se danas ukazuje više kao reformator zatvora koji preko noći zatvorenicima koji zdržavaju kazne višegodišnje robije prepusti organizaciju cjelokupnog zatvorskog života.

Boreći se protiv kremaljskog medvjeda, SAD su Evropu izručile na milost i nemilost germanskoj volji za moć. A tu milosti nije bilo, nema je, niti će je biti. Pohod na istok, poslije kratkotrajnog poslijeratnog zastoja nastavlja se na višoj ravni. Neka nam je svima Gospod u pomoći. Ali prvo neka pomogne velikom ruskom narodu, jer nam je on bliži od Svevišnjeg ovdje na zemlji i potrebitiji za zemaljske poslove.

VRATA

sti Uroševac priveli 9 - turskih, 5 - marokanskih i 2 - libijska državljana, koji nisu imali uredne vize za ulazak u Jugoslaviju. U toku saslušanja, vjerovatno ne znajući sa kime razgovaraju, izjavili su da idu u Bosnu i Hercegovinu kako bi se tamo borili protiv Srba.

Sličnu grupu su organi MUP-a Srbije otkrili na kontrolnom punktu u Kačaniku 5. februara, koja nije imala uredne vize za ulazak u Jugoslaviju. U sastavu grupe našlo se 10-Marokanaca, koji su u toku saslušanja izjavili da idu u Bosnu radi pomoći muslimanskoj braći u borbi sa Srbima.

Isto tako, u više navrata, mad pojedinčano, zadržavani su turski, marokanski, sirijski, palestinski i libijski državljani i vraćeni nazad jer nisu posjedovali odgovarajuće putne isprave. Imajući na umu podršku islamskog svijeta vladi BiH, ne treba isključiti da je značajan broj njih uspio da dođe u Bosnu i Hercegovinu i u nekim jatacima vrši pripreme za organizovanje oružanih sukoba.

Iskustva i posljednji događaji u Hrvatskoj su pokazali da je značajan broj stranih plaćenika bio nosilac zločinačkih aktivnosti i divljaštva nad srpskim življem. To mora da zabrine cjelokupnu bosanskohercegovačku javnost i ukaže na pretnje miru i stabilnosti na području Republike.

Kako se saznaje iz dobro obavještenih izvora od albanskih i arapskih studenta u Sarajevu, već su napravljeni spiskovi za angažovanje u predstojećim oružanim sukobima u Bosni i Hercegovini, ako do njih dođe.

Znajući da su plaćenici, koji dolaze iz islamskih zemalja pripadnici mnogobrojnih islamskih fundamentalističkih organizacija i da ne poznaju jezik na kojem govore Muslimani, Srbi i Hrvati, moglo bi se desiti i da ti ekstremisti svoju aktivnost usmere i prema samom muslimanskom stanovništvu.

ПУТУЈУЋИ КРАЈИНОМ: СКЕНДЕР—ВАКУФ

ЗИМСКИ ДАНИ У КАФАНИ

• Како пронаћи средства за поправку путева • Добри међунационални односи • Ловци на војничке плате • Привреда одолијева разорној инфлацији

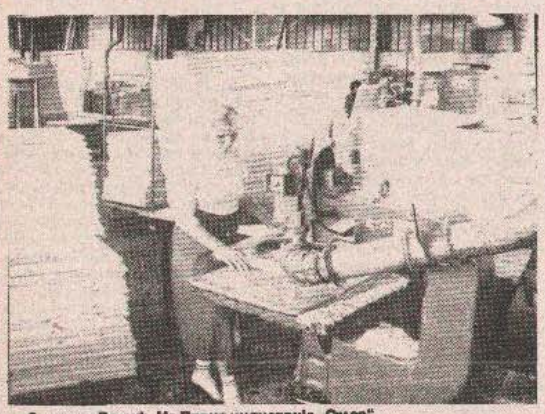

Скендер-Вакуф Из Државе индустрије „Омар"

До Скендер-Вакуфа у ове зимске дане није баш лако доћи. Уски кривудави пут преко Тисовца и Чемернице зими је по правилу запећен, а како службе за одржавање путева „Козарапутеви" из Бање Луке често знају „заспати" пут до Скендер-Вакуфа неријетко је затрпан сњежним наносима тако да је понекада стићи у овај планински градић право умјеће.

Зато ће вам нове власти, када већ стигнете у Скендер-Вакуф, одмах дати до знања да су путеви њихово одржавање један од основних проблема овог краја.

— Сви покушаји да се обезбиједе средства за наставак изградње регионалног пута од Скендер-Вакуфа до Котор-Вароша чиме би се растеретио правац према Бањој Луци нису дали резултате. Ништа се не може урадити ни за санирање пута од Скендер-Вакуфа до Травника преко Имљана, а како није још увијек потпуно завршен и званично примљен нови пут до Турбета кроз кањон Угра слободно се може рећи да је наша општина на одређен начин у путној блокади. За сада су изгледи да се нешто учини минимални јер прије извјесног времена укинут је и СИЗ за регионалне путеве у Бањој ЛУци тако да су средства сада централизована у Сарајеву одакле паре за општине у којој је српски народ у већини какав је и Скендер-Вакуф ријетко или готово никако не долазе - рећи ће Милан Комљеновић, предсједник Скупштине општине Скендер-Вакуф

ИСТИНА У КАФИЋИМА

У Скендер-Вакуфу је на првим вешестраначким изборима власт освојила Српска демократска странка која у општинском парламенту има апсолутну већину. На руководеће положаје су дошли млади некомпромитовани људи, а предсједнику Скупштине општине Милану Комљеновићу ово је прво запослење. Није му се баш посрећило. Уз обиље комуналних и привредних проблема прије мјесец дана је остао и без службеног аутомобила. Враћајући се из Београда са новим службеним аутомобилом „рено 21", у руке „зенги" код Босанског Брода је пао општински возач Душан Кнежевић. Кнежевић је послије неколико дана пуштен, а аутомобил вриједан неколико милиона динара заувијек је остао у рукама хрватске војске. Зато су Комљеновић и његови сарадници постали предмет шала скендервакуфских шерета који „убијају" вријеме у бројним кафићима.

Заправо у тим кафићима се могу чути све скендервакуфске истине. У „Гају", „Код Жуће", „Код Зеке", "Рулету"... спијевају се све оне информације које у службеним контактима никако не би могли сазнати. Само овдје можете чути да се Скендер-Вакуф већ опростио од подручја Поугарја гдје живи искључиво хрватски живаљ који жели да се отцијепи од ове општине, али исто тако и да скендервакуфски политичари снажно подржавају захтјеве травничких села Шишава, Витовље и Коријани гдје живи српски живаљ да се припоји Скендер-Вакуфу. Тиме би, како кажу, Туристички центар „Бабановац" припао Скендер-Вакуфу и ова општина би имала заокружену зимско-туристичку понуду. Зна се у скендервакуфским кафићима колико је народ наоружан, колико и ко је од приватника утајио пореза, ко од општинских чиновника воли „плаву коверту", којим каналима се краде шума... Све се зна.

Ваљда је зато Скендер-Вакуф мјесто у којем су угоститељски локали у свако доба дана крцати и мјесто у којем су заиста много пије. Пије и старо и младо, па ипак инциденти су права ријеткост. Људи се овдје на неки чудан начин воле, блиски су и упућени једни на друге.

— У мој локал долазе и Срби и Муслимани и Хрвати. Ништа се још ружно није догодило, а сигуран сам и да ће тако остати. Јер, међунационални односи у Скендер-Вакуф су одвајкада били изузетно добри тако да све ове подјеле у земљи нису много утицале на нас. Тако вам је и у свим другим пока-

Живот уз ријеку: Адевија Кушмић

ВРИЈЕМЕ ПРОШЛО, ВРИЈЕМЕ САДАШЊЕ

УСРЕД ГРАДА

Пише Милан РАКИЋ

Као да се Врбас поиграва. Ту усред Бање Луке раширио руке обгрлио комад земље, заљускије јалије, па опет у чврстом загрљају капи, Сави као да жури. Ријека тамнозелена љепотица, као канцијом ошинута, изгубиће свој сјај испод аде окренути се и поспати посљедњи поздрав брдима која јој машу иза леђа. Апи, махнуће она и рахметли Адевији што свој мир, у овом пудом вакту, нађе у ценету на мезарју.

О Ади и Адевији овдје је бесједа, о времену прошлом. Као да упази на капиник, носи тестију воде, наспања се на тараба, звецка нанулама и прича:

— Салко Кушмић, мој отац, купи о Хасанбега Џинића негдје једанаесте године Аду. Имадох годину. Ту надомак нашег острва и чардака. Плетило се све то дукатима, не знам им броја. А каквих је све ту теферича било!

Искрадају се сјећања на Адевију Кушмић, на вакат прошли, прије два десетљећа кад јој предвече набасасмо на кућу и у госте дођосмо. Она у кући сама. У близини ћерпичем грађена још једна приземљуша. Сестрина.

Сутон се ближи, а рибари бјеже са ријеке и од Врбаса што се надима. Ада све мања, а Адевија прескаче јалије, грпи дрвеће на острву. Прелази руком по дапафу, пребире падице. Доста је ту ћагета, али неи оно право. Да се види ко је ко, шта је шта. И чије је шта. Напокон, као из неке сехаре док пендил сат откуцава године, пронађе ћаге. О Ади са 18 дунума равнице у овом дијелу махале.

Ту, испод Аде Адевијине гдје је цијела куп махала допазила, они тамо од преко Врбаса. Па хармоника, па јаљци, па колико-хоћеш. Док је било ценета, оног прошлог, а не ове мемпе садашње. Допазио свијет, допазио на Аду. А Адевија, вижљаста онижа жена ни за какав дукат не би дала своје острво и срећу кад јој напије срце. Због свијета што је ту па ужива. Због свог острва, гдје се косило и носило. Било за себе и друге.

А баш ту, на овом тимару земаљском, Адевија је научила и да пливa и са сестром Хајром дајаком чамац гура. Од седме године је уз ријеку, уз Врбас. Свако му дрво зна и увалу. И онда кад се разбашкаре тополе острвске или дудови, и онда кад с јесени, дрвеће извије дуге вратове, а уморно падну сухе траве. И онда кад запахуљи, а бјелина, као дани што долазе Врбасом, прекрије аду. И са бјелином љета, раскоши прољећа, зрелог јесењег дана или шкрте зиме, ту на Ади, као да је ишетала нечујним кораком и Адевија. Па, отишла, у свој ценет говорећи и

Жељко КОПАЊА

лима. Ето, у ресторану „Неса" који се налази у кањону Угра на етничкој граници сваки дан сједе и друже се Хрвати из Поугарја и Срби из Борка - каже Драган Бојић, власник најпопуларнијег скендер-вакуфског кафића „Гај".

КО СЕ БОЈИ ИНФЛАЦИЈЕ

Добри међунационални односи и релативно миран живот пренио се и атмосферу у скендервакуфским привредним колективима. За дивно чудо и за разлику од многих других средина скендервакуфска привреда за сада одлично подноси разарајућу инфлацију и слом босанскохерцеговачке привреде.

Највеће предузеће Дрвна индустрија „Омар" чини се никада није боље стајала. Фондови су пуни, плате су редовно и сваког мјесеца све веће, исплаћују, сировине је довољно тако да Борис Рађић, директор „Омара" задовољно трља руке најављујући још боље дане. Добро се држи и Творница жељезничке опреме, а руководство и радници „Хидраулик" су направили прави подвиг.

Наиме, „Хидраулик" је предузеће које је настало из бивше Радне јединице бањолучког „Универзала" у Скендер-Вакуфу. Данас када је „Хидраулик" стасао у озбиљно и профитабилно предузеће показало се да је Анђелко Граовац, директор „Универзала", био у праву када је заговарао да се скендервакуфски погон осамостали што су овдашњи политичари нерадо прихватали. Истина, „Хидраулику" су наруке ишле и неке сретне околности. Прије свих, она, да је Тодор Будић, комерцијални директор „Хидраулика", блиски рођак Славка Будића, генералног директора „Прокупца" у Београду, који није жалио своје слободно вријеме да својим пословним везама и познанствима у Србији помогне скендервакуфском предузећу у повоју.

МАЈСТОРИ ПОКЕРА

Као и други градови у Босанској крајини и Скендер-Вакуф је град резервиста. Велики број је на ратишту у Хрватској, а доста је и припадника ТО који већ мјесецима у униформама парадирају кроз град. Овдје нико не крије да постоји одређени јаз између припадника ТО који стално бораве у Скендер-Вакуфу и бораца који се налазе у својим ратним јединицама у Хрватској. Нарочито су на удару резервни официри у ТО, јер борци са фронта сматрају да им није мјесто у Скендер-Вакуфу већ на ратишту. Отуда ваљда велика популарност коју је стекао Никола Сукур, резервни капетан, који је прије два мјесеца на властити захтјев из редова ТО једини прешао у ратну јединицу и отишао на фронт код Липика. Заједљиви добацивања нису поштеђени ни резервисти који су побјегли са ратишта. Нимало им није лако.

Међутим, живјети се мора. Није свако за ратника као што није свакоме да сједа за коцкарски сто. У то се најбоље сваке вечери увјеравају резервисти који са добрим платама у џеповима умјесто кући на одмор, свраћају „Код Жуће". Ту их чекају ловци на војничке плате и прави мајстори покера. Изгледи да војничка плата стигне кући послије покера и „блиских сусрета" са Раханом, Бизоном, Шуцом, Ранком, Хардијем су заиста минимални.

Па ипак нико не одустаје. И даље се коцка, пије, ратује, праве шале на рачун политичара, путује залеђеним и лошим путевима. И даље се људи у Скендер-Вакуфу воле на свој скендервакуфски начин чекајући и вјерујући да ће доћи бољи дани.

ЈЕДНА АДА

свијету и свом острву - алахиманет!

Аду, за Адевијинних 66 љета, копико је имала кад смо је први пут срели, Врбас је само једном поплавио. Оне 25. године, послије пролома облака. За сат и по Ада се угуши, подивљала вода однесе. Тако тог љета.

Сваког љета ту се окупљали купачи, рибари забацивали своје удице. Извлачили рибу, зором зорили, начичкани од брзака и вирова на почетку Адевијине Аде, па све доље до оног моста гдје као огромна пчела раде пумпе извлачећи воду за фабрике. На десној обали Врбаса доста рибара, на лијевој, понеки. А међу њих, ишета и Адевија, са цигаретом у руци, дође до обале и чучне. Мало погледа на риболовце, више на своје острво. И загалами, ако треба, на несташну дјецу.

Драго вријеме неко прошло. Нема Адевије, а ни њена Ада није што је била. Протиче Врбас и даље, ту се дијеци, па спаја тражећи нека сјећања да се врате. У неку самоћу једне старице коју су красили севапи и дуге приче са риболовцима. Ада и живот уз њу. Увече би Адевија Кушмић уз обалу до свог дома, међу своје старе ствари и успомене. У магличастом фебруарском предвечерју, оном од прије двадесетак година, кад и сњегови нови запријетише, она би погледала на острвце да јој из ока не побјегне, а ни из срца. Велика Ада, али веће срце Адевијино. Као сабах, шербе, севап или јека крнете уписане у неки непостојећи дефтер ту на обали Врбаса.

Ковао неки кујунџија. Ковао и сковао злато и просуо га по Ади и Врбасу. Или, је нека хурија, хоћу рећи рајска љепотица, носећи воду у великом ибрику разлила баш ту испред Аде, испод Ребровца. А, она надошла и раздвојила се, а у загрљају јој остало острвце.

ШТА СЕ ДОГАЂА СА СРБАЧКИМ „ИТРИСОМ" НАКОН ПРЕСТРУКТУРИРАЊА ПРОИЗВОДЊЕ И ПРОМЈЕНЕ ВЛАСНИЧКИХ ОДНОСА

БЕЗ КАПИ КАПИТАЛА

Иако је створен имиџ на домаћем и страном тржишту, а организација рада и технологија на нивоу свјетских компанија, у „Итрису" су многи радници на неплаћеном одсуству због недостатка квалитетних средстава за организацију производње

Пише: Саво КЕСЕР

СРБАЦ, 20. фебруара — „Итрис", највеће предузеће у српској општини прво се кон ституисало по „Марковићевом рецепту" као мјешовито предузеће — дионичарског типа. Трансформисано је у више мањих друштвених, мјешовитих и приватних предузећа. Ова фаза успјешно је проведена, али се бар за сада, не осјећају конкретни резултати такве организованости, јер многе цјелине не раде а доста радника је код куће, на неплаћеном одсуству.

Шта се, са овим предузећем заиста догађа, колико је од 1400 запослених збиља у радном односу, да ли су, уопште, ти радници социјално и пензионо осигурани? Ова питања поставили смо директору „Итриса" Горану Кљајчину, „режисеру" садашњег облика организовања рада у овом значајном предузећу.

— Тачно је то да је „Итрис" међу првима у општини пришао процесу преструктурирања производње и власничких односа, што је урађено у складу са законом о друштвеном капиталу, као и закону о предузећима, а рађено је на основу студије о преструктурирању Економског института из Бање Луке, затим на основу програма поновног запошљавања радника и на основу пројекта технолошке организације производних погона конфекције. Ми смо са оваквим преструктурирањем предузећа створили једну комплексну цјелину коју чине 19 мјешовитих приватних предузећа, уз ДП „Итрис", које је у исти мах трансформисано у мјешовито предузеће типа „холдинг компаније". Створили смо могућност поновног трајног запошљавања 785 радника за чијим радом је престала потреба. Истовремено увели смо свјетске нормативе рада, подигли продуктивност и обим производње са 8,5 милиона на 14 милиона комада рубља по новом програму. Суштину тих квалитативних измјена чине промјене сворјинских односа, увођење предузетничког начина пословања, развој тржишне мотивације привређивања и сворјинског ризика пословања. За провођење овог програма трансформације обезбједили 45 милиона динара укупног капитала, од чега смо 20 милиона динара обезбједили из републичких средстава солидарности. Овај процес је приведен крају, остало је још да формирано мјешовито предузеће за испоруку топлотне енергије, затим да ријешимо проблем штампарије, припреме рада и проблем складишта, чиме ћемо заокружити тај процес. С обзиром на друштвене промјене, забрана од стране владе даљу трансформацију, те одлуку Скупштине општине да се не иде са трансформацијом остали су нам ти задаци.

— А производња?

Што се тиче производње, ми смо од јануара па до прије неколико дана стајали, нисмо радили прије свега зато што нисмо били у могућности обезбиједити мазут за рад дораде, мазут је неопходан да би се могло дорадити плетиво, без чега нема ни производње. На путу смо да ријешимо овај проблем у сарадњи са челницима општине и очекујемо да производња крене и у конфекцији, тако да ћемо за неколико дана имати запосленост капацитета за преко 50 посто. Што се тиче радника ми смо све раднике оставили у радном односу, али има одређен број рандика који су на неплаћеном одсуству, а такви радници немају социјални и пензиони статус ријешен, дакако они који су преко мјесец дана на неплаћеном одсуству.

— Шта је то што „Итрис" спречава да ради пуним капацитетом? Сами сте на једном скупу рекли да нема проблема са пласманом производње, женског, мушког и дјечијег рубља, како на домаћем, тако и на иностраном тржишту?

Ми смо данас највеће југословенско предузеће које производи рубље, па би такав третман требали имати у републици и Југославији. Међутим, ми никакве помоћи немамо. Ми смо кроз нашу трансформацију и организацију стекли такве услове да можемо да радимо пуним капацитетом, али нам недостаје обртни капитал. Без тога као што схватате, не можемо обезбиједити ни основни материјал, ни репромкатеријал за рад. Када бисмо кроз финансијске организације и институције обезбиједили најмање 50 милиона динара, или кроз неки други вид улагања капитала, „Итрис" би могао да ради са стопосто капацитета, јер нам је име познато и на домаћем и на иностраном тржишту.

— Вама се приговара да сте ненамјенски потрошили средства која сте добили за преструктурирање производње, односно рјешавање технолошког вишка радника. Прије годину дана „Итрис" је добио 22 милиона динара, што није био мали новац, у то вријеме. Куда су отишла та средства?

— Рекао сам да смо инвестирали 45 милиона у реализацију овог програма, од чега је 25 милиона властитих средстава, остало су та средства, средства кредита која смо добили намјенски, од Републичког фонда солидарности. Ми смо та средства искористили тако што смо један дио средстава дали у виду отпремнина директно радницима „Плетионе" и „Дораде" с обзиром на органски састав капитала, а износ од 13 милиона динара смо дали сваком раднику — 1046 радника по 15 хиљада динара на име дионица, тако да су радници за следеће три године ослобођени плаћања дионица.

— Трансформацијом предузећа избјегли сте стечај, што су нека текстилна предузећа доживјела, али можете ли нам рећи у чему видите будућност овог колектива, и може ли он не само да опстане, већ да у правом смислу ријечи буде носилац привредног развоја општине Србац?

— Оваквим начином организовања, не само да смо стекли такву организацију која је у могућности да апсорбује све свјетске трендове, тржишне трендове, него смо створили могућност да сва ова новоформирана предузећа не оду у стечај и да не буду оптерећена свим обавезама које је имао овај колектив. „Итрис" као компанија - холдинг компанија, има велике обавезе, дугове према банкама, према добављачима, што захтијева да се по завршном рачуну траже начини како да се ријеше, а то је или циљани стечај или отпис дугова или преструктурирање дугова у дионице. Ми имамо машине, имамо кадрове, имамо маркетиншко и на тржишту и ништа нас не спречава да постанемо велики текстилни центар у Босни и Херцеговини и Југославији, уколико се омогући да дође и домаћи и инострани капитал који ће бити уложен овдје и који ће и овим радницима отворити перспективе, а и општини у цјелини. Тај капитал, посебно из иностранства, неће доћи све док је оваква политичка ситуација. Ако убрзо дође до разрјешења политичке кризе, доласком плавих шљемова, те регулисањем и стварањем правне државе, јер је фактички сада немамо, ми ћемо отворити све могућности, колико до нас стоји, бржи доток капитала. Али приоритетан је услов тај да се морамо окренути раду, економији, а не завађању народа и стварању блокада, комуникацијских и финансијских. У томе је наша перспектива, каже на крају Горан Кљајчин, директор српског „Итриса".

ŠTA ĆE BITI S JASENOVCEM?

SVETIŠTE MOGUĆEG USKRSNUĆA

● Može li se Jasenovac zaista osloboditi, makar i s pedeset godina zakašnjenja

Piše: Milkica MILOJEVIĆ

Šta je istorija_ Skup činjenica ili život čovječanstva? Istorija je, rekoše, „učiteljica života" (magistra vitae), ponavljanje, opet, „majka znanja" (mater studiorum). Može li se, ipak, zaneмariti misao Milana Kundere, koji tvrdi da je u istoriji, kao i u životu, ponavljanje — nemoguće. Jer, kako reče ovaj pisac, mi nemamo dva života, niti dvije istorije, da bismo mogli jedno iskustvo... uporeditati sa drugim. Dakle, smrtni smo, i u svemiru — neznatni, ostaje nam to što nam ostaje.

Jasenovac, dakle, istorija. Istorija u istoriji. Ili u povijesti (in Geschichte). Svejedno? Pokušali smo, danas, pola stoljeća kasnije, da potražimo odgovor na pitanje: šta dalje s Jasenovcem? Šta s Jasenovcem poslije četrdeset prve? i devedeset prve?

Tražiti eksteritoritet, protektorat Ujedinjenih nacija, ili nastojati da Jasenovac bude u Jugoslaviji (ako je bude) ili u Bosni i Hercegovini, ili Krajini..? Ili...

Može li i treba li da Jasenovac „ostane" u Hrvatskoj? Nijemcima je, zna se, i danadanas, zabranjen ulazak u Kragujevac.

Može li se Jasenovac zaista osloboditi, makar i sa pedeset godina zakašnjenja?

I šta je Jasenovac? Grad? Ili grad — metafora? Ili (savremena) nekropola? Ili spomenik rasejanja, tragedije, genocida i — neuništivosti. Spomenik jednog naroda za sve narode. I sve ljude.

Pitali smo, dakle, šta dalje s Jasenovcem. A odgovori? Nekih se ne bi trebalo ni sjećati. Na primjer, odgovora jednog čuvenog hrvatskog novinara, koji reče, pozovite kasnije, ništa vas ne čujem (a dok ne spomenusmo Jasenovac, čuo je svel). Imam sada posla. A kasnije „nije bio kod kuće". Ili grdnje predsjednika Društva književnika Hrvatske što „postavljamo nepristojna pitanja"...

Neka bude kao u vodviju „Đovinistička farsa": visim i praštam vam.

Nadu, međutim, vraća. Između ostalih, i odgovor profesora Milana Damnjanovića, bez sumnje jednog od najumnijih ljudi ove uklete zemlje, filozofa — estetičara svjetskog glasa, koji je, kao gimnazijalac, bio interniran u jednom logoru. I koji, kako sam kaže, „sa posebnom strašću obilazi evropske logore". Profesor Damnjanović reče da je Jasenovac „sveto mjesto nezaboravljanja, nehrišćanstva i nečovečnosti", ali i „opraštanja" i uskrsnuća humaniteta". Njemu želimo vjerovati.

Iako, taj odgovor, potsjeća na jedno reporterско „ratno" lakustvo. Godine 1991. dvojica neprijatelja iz ovog, najnovijeg rata, ležala su zajedno, u bolničkoj sobi na Bučju, obojica ranjeni. Pa je jedan od njih rekao: „Mi ćemo njima oprostiti, oni nama neće".

A o brojkama nečemo, bilo bi neukusno. Patnja se brojem ne mjeri.

Nego, pitamo se, hoće li ikad papa Vojtila, ili neko od njegovih nasljednika na tronu Svetog Petra smjerno kleknuti na jesenovačko stratište? Jer to bi mogao biti početak novog početka.

Na kraju, još jedna parafraza, ovog puta Vaska Pope. Jer, za Jasenovac bi se moglo reći: grad, kao i svaki drugi... Grad kao nijedan — nad njim nebo, pod njim nebo.

Prof. dr Milan Damnjanović profesor Univerziteta umetnosti u Beogradu, osnivač Srpskog društva za estetiku i predsjednik Internacionalne asocijacije društava za estetiku pri organizaciji UNESKO

SVETO MJESTO NEČOVEČNOSTI I — OPRAŠTANJA

— Jasenovac ne samo da treba, kao obaveznо mesto, očuvati već i, kao sveto mesto, negovati s najvećom brigom, i to celog našeg naroda; kao centralno mesto okupljenja i hodočašća, i kao najznačajniji nacionalni, kulturni i istorijski projekt, zatim kao evropski spomenik verskih, nacionalnih i političkih sukoba i njihovog sazviđavanja u budućoj saradnji. I, najzad, kao univerzalni spomenik humaniteta sa stalnim, odgovarajućim, ustanovama i programima i stalno otvorenom mogućnošću daljeg istorijskog, umetničkog, kulturološkog i političkog rada i saradnje.

— Najpre je potrebno arhitektonski rešiti ideju Jasenovca, kao svetog mesta nezaborevljenja, nehrišćanstva i nečovečnosti, ali i opraštanja i uskrsnuća humaniteta i s tog stratišta.

— Odmah treba poduzeti akciju najvećeg obima za taj centralni, nacionalni, i stalno otvoreni internacionalni projekt, i prema njemu orijentisati celokupnu kulturnu politiku. -

— Jasenovac jeste mesto podele istoka i Zapada, ali i mesto mogućeg njihovog susreta, neka vrsta svetišta, mesta okupljenja, kakve su postojale u antičkom svetu.

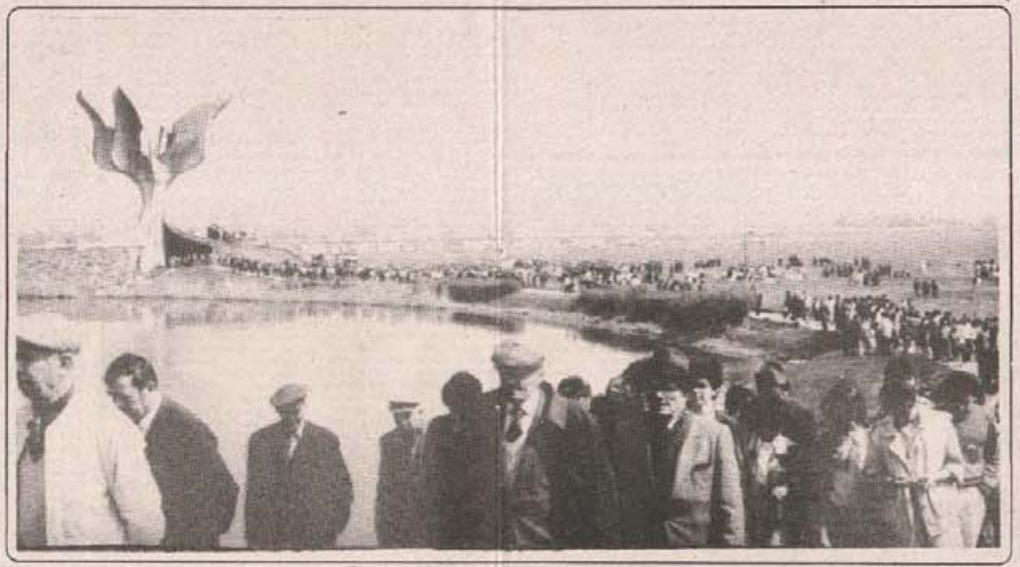

KOLJA MIČEVIĆ, PJESNIK I UMJETNIČKI PREVODILAC, IZ BANJE LUKE

KULMINACIJA MILENIJUMSKOG ZLA

— Milenijumsko Zlo se zgušnjava i poprima svoj konačni oblik. Nikada Zemlja i Nebo nisu bili toliko udaljeni, i između njih, zato, i Jasenovac još leče krvari.

— Kada umram, sahraniće me u Jasenovcu.

— Ne mogu, ne smijem, da imam ideje o perspektivi Jasenovca. Teško je graditi jer ideje su jedna vrsta gradnje, kraj tolike poražbi i ruševina.

— U pomirenje vjerujem, do pomirenja mora doći, ali s vremenom. Biće to vremensko pomirenje. Naivno bi bilo misliti da se to može dogoditi brzo.

DR SMILJA AVRAMOV, PROFESOR MEĐUNARODNOG PRAVA NA UNIVERZITETU U BEOGRADU I POTPREDSJEDNIK SVJETSKOG UDRUŽENJA ZA MEĐUNARODNO PRAVO

SIMBOL BORBE PROTIV GENOCIDA

Mislim da bi Jasenovac trebalo da bude pod zaštitom UNESKa i da se proglasi internacionalnom teritorijom pod međunarodnom kontrolom. To je najveće gubilište u ovom veku i u smislu borbe protiv zločina među narodima, Jasenovac bi mogao da doživi pedagoški. Smatram, dakle, da Jasenovac ne može biti teritorijum bilo koje države. Ono može da bude samo svetilište mira - za sve narode.

— Po međunarodnom pravu to bi bilo izvodljivo. Poznato je da se UNESKO stara o vrednostima bitnim za celokupno čovečanstvo. Do sada, u međunarodnoj pravnoj praksi, nije bilo ovakvih slučajeva, ali internacionalne teritorije postoje.

— U tom smislu, Jasenovac bi bio simbol borbe protiv zla, kao što je genocid, ali i podsjećanje na tragediju.

NEDJELJKO FABRIO, SPISATELJ, PREDSJEDNIK DRUŠTVA KNJIŽEVNIKA HRVATSKE

Jasenovac - promašena tema

— Šta? Jasenovac? Kako možete da me pitate takvo nešto, danas, kad je cijela Hrvatska razorena! To je, molim, nepristojno!

— Ne, ne bih želio govoriti o tome. To je promašena tema. Hvala, ali, ovdje, znate, brojimo mrtve.

DAVID ALBAHARI, KNJIŽEVNIK

HRAM NEUNIŠTIVOG LJUDSKOG DUHA

Pitanje je vrlo složno i zahteva više razmišljanja i analize od puko odgovora na anketu. Ali, jedno je sigurno: Jasenovac je, prevsega, hram neuništivog ljudskog duha, što znači da vremenske odrednice za njega ne igraju nikakvu ulogu. To je hram koji se ne mora posetiti da bi čovek ušao u njega, kao što ne moram da posetim Aušvic ili Dahau. Svako mesto na kojem se čuo glas nevine žrtve jeste takav hram. Otuda i moje verovanje da takvim mestima nisu potrebni spomenici. Jer, ako spomenik nije u nama, u samom srcu, nikakva građevina, ma koliko veličanstvena, ne može ga zameniti.

Drugim rečima, protivim se tome da takva mesta, bez obzira kom narodu i tradiciji pripadaju, postanu neka vrsta institucije ili sredstva pomoću kojeg se mera i prosuđuju današnja dela. Jasenovac treba da ostane kao upozorenje na zbivanja u određenom istorijskom trenutku, i to je sve. Onaj hram koji nosimo, ili bi trebalo da nosimo, u srcu, on je pravo upozorenje da se Jasenovac može uvek ponoviti, bilo kada i na bilo kom mestu. Mnogi od onih koji tvrde da su im Jasenovac, i druga stratišta, u srcu, poseduju u stvari prazna srca, jer su spremni da svom, i drugim narodima, poruče i potraže nove Jasenovce.

Ne, pravo pitanje ne glasi: šta dalje s Jasenovcem. Pravo je pitanje: šta dalje s nama. Jer, oni koji od drugih traže da ne zaboravе, a pri tom sami stalno nešto zaboravljaju, biće na kraju potpuno zaboravljeni. Hoću da kažem da srce koje pamti mora da pođe od jedine odrednice: ljudsko srce. Sveđe druga odrednica je manje važna, svaka druga pripadnost je samo početak udaljavanje od stvarnog hrama ljudskih žrtava.

PROF. DR GAJO SEKULIĆ, FILOZOF, PROFESOR NA FAKULTETU POLITIČKIH NAUKA UNIVERZITETA U SARAJEVU

TREBA — IZDRŽATI

— Jasenovac predstavlja jedno od najbolnijih pitanja čitave posleratne istorije Jugoslavije. Rušenjem starog sistema bez dovoljno demokratske procedure ono je postalo još kompleksnije. U dimenziji odnosa prema Jasenovcu nerotko je došao u prvi plan odnos „novih demokratija" prema antifašizmu, kao trajnoj etičkoj političkoj i kulturnoj, a ne samo vojnoj stvari.

Za mene je nezamislivo da bi se mogao dogoditi da se u datjem razvoju evropske i svjetske demokratije ovakve vrste antifašizma potpuno poništi. Ja se zalažem za jednu neraloburnu, mirnodopsku dalinicu antifašizma. U tome smislu drama i značenje Jasenovca moraju ostati trajno zabilježeni.

Tekući kolomer na našim prostorima oživio je jeden dio necivilizovanih sentimenata i postupaka, bilo da se Jasenovac želi zaboravili, odnosno srušili, bilo da se Jasenovac želi upamiti i trajno obilježiti. U postojećoj situaciji, rušenje ostatka federalne države s jedne strane, i potpune neizvjesnosti u pogledu uspjeha novih nezavisnih republika kao država, da razviju elementarne forme i nivoe demokratije, ne postoje osnovni politički i civilizacijski preduslovi za normalan razgovor o sudbini Jasenovca. Lično se ne nadam da će postojeće nacionalističke oligarhije u Hrvatskoj biti u stanju da nešto normalno učini u tom pravcu. Preostaje nade da će jačanjem liberalnih i demokratskih apozicionih snaga u Hrvatskoj biti stvoreni bolji uslovi i atmosfera za jedno odgovorno „hrvatsko civilizovano odnošenje i prema Jasenovcu. U tom smislu ne bi smjelo doći u obzir nikakvo nasilno stvaranje pretpostavki za jedno novo spomeničko obilježavanje Jasenovca.

Moram iskoristiti da se nadam da će doći dani kada će šest ili manje novouspostavljenih državica na našem tlu moći započeti ozbiljne pregovore o budućoj saradnji i, možda, novim asocijacijama. Dakle, stvaranje nekog državnog okvira na našem tlu osnovni je preduslov za pravo postavljanje pitanja perspektive Jasenovca. Do tada, ovo treba izdržati.

SA SVETOZAROM NIŠIĆEM, ORGANIZATOROM UJEDINJENJA SRBA U MINHENU

IZVINJENJE U GLUVO DOBA

● Tužio sam drugi program televizije Njemačke... i dobio spor prije suđenja

Čitaoci se vjerovatno sjećaju velikih demonstracija srpskih radnika u Minhenu, upućenih neposredno prije odluke njemačke vlade da prizna Hrvatsku i Sloveniju. Čovjek koji je to organizovao zove se Svetozar Nišić. Skroman čovjek. A kao i svakog skromnog čovjeka, teško je njega teško predstaviti.

Sreli smo se u Banjoj Luci, gdje je stigao predstavljajući Srpski kulturni forum u Minhenu i uručio pomoć u lijekovima vrijednim 50hiljada maraka. Petinu tog novca dao je lično. Ostalo su skupili naši ljudi, koliko je ko mogao. Kao ni ostali Srbi u Njemačkoj, ni Nišić nije zadovoljan informisanjem u ovoj zemlji duge demokratske tradicije. Ali, on nije mogao da sjedi skrštenih ruku pred tom činjenicom već je tužio drugi program njemačke televizije sudu!

Šta ga to pokreće na ovakva djela, objašnjava jednostavnim riječima i skromnom željom da pravda dođe do većeg izraza u ljudskom životu. Pravda prema svima. I da bude svakome podjednako pristupačna.

— Nisam se nikada mirio sa time. Shvatio sam mnogo ranije da Nijemac biva osjetljiv jedino kada zbog tebe ne zaradi koliko je naumio. U svim ostalim slučajevima, imaš slobodu kao i svaki drugi čovjek; ali treba znati to koristiti bez buke i bez primitivizma. Germani su naučili na red. Zato ako želiš nešto da ostvaruješ, moraš djelovati kroz legalne organizacije i institucije. U protivnom, to što činiš nema snagu promjena i tamo ne znači ništa - kaže Svetozar Nišić i nastavlja.

— Zbog toga sam se odmah uključio u rad Njemačkog sindikata HBV-a. Još prije 28 godina. Samo dvije godine po dolasku u Minhen. Stalno pokušavam ave više naših radnika uključiti u tu organizaciju, kako bismo bili snažniji. Samo teško to ide. Ljude je teško okupiti. Srbe, naročito. Svako vuče na svoju stranu, pa tako danas srpski radnici u Minhenu jedino ne mogu da se snađu nakon raspada jugoslovenskih klubova u Njemačkoj.

Od deset srpskih klubova, koliko ih je trenutno u Minhenu, nijedan nema uslova za registraciju. Razlog je upravo to o čemu govori g. Nišić. Nijedan klub nema dovoljan broj članova za registraciju. Na taj način, srpski klubovi u Minhenu su bez službenih prostorija, bez vlastitog računa, bez novčane naknade koji bi imali kao registrovano društvo od Njemačke vlade. Taj problem, međutim, najvjerovatnije biće riješen 1. marta na zajedničkom sastanku svih srpskih klubova u Minhenu, kada bi, na osnovu prijedloga g. Nišića, trebao nastati jedan zajednički klub koji bi se zvao „Udrženje Srba, Srbije i svih srpskih krajina".

— Ta naša razjedinjenost bila je problem i ranije. Naš odbor za demonstracije mjesecima je radio na tome da radnike mobiliše i pokrene. I na kraju smo uspjeli. Na tim demonstracijama protiv njemačke politike prema Jugoslaviji učestovalo je nekoliko hiljada naših radnika, što je iznenadilo na kraju i nas same. Ali i Nijemce. Uplašili su se nemira."

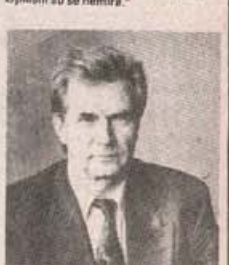

Teško je okupiti naše radnike - nakon raspada jugosl. klubova, kaže Svetozar Nišić

G. Nišić, pored toga, ističe da je već duže vremena nezadovoljan informisanjem u toj zemlji. Iz tih pobuda nakon emitovanja emisije o Vukovaru u udarnom terminu na drugom programu televizije Njemačke, G. Nišić odlučio je da tuži ovaj program zbog, kako je rekao, neprofesionalnog obavještavanja javnosti. Istovremeno to je činio i jedan Nijemac, inače Dedijerov saradnik u pisanju knjige „O Jasenovcu". Pritisnuta od dijela njemačke javnosti i naših radnika, televizija Njemačka objavila je izvinjenje zbog „emitovanja emisije čiju istinitost nije provjerila".

— Međutim, ovo izvinjenje je objavljeno prilično kasno, u ponoć. Kada je gledanost televizije najmanja. Ipak, drago nam je što smo i prije početka spora, dobili i dokazali da smo u pravu, kaže g. Nišić.

Odlazeći iz Banje Luke, g. Nišić obećava da će doći s još većom pomoći za Krajinu, tada u ime organizacije ujedinjenih srpskih klubova iz Minhena.

T. TAPAVIČKI

Живот као поезија

САМО ЈЕДНА МАЛА СВЈЕТИЉКА ДРХТУРИ

На чудесној сцени лутака има и радосних и тужних тренутака

Пише: Исмет БЕКРИЋ

Када год пролазим Улицом Мирка Вишњића, поред зграде у чијем се приземљу налазила сала Дјечијег позоришта, учини ми се да на прозорима видим драга лица поборника једне чудесне умјетности, лица Вуке Марковић, Анте Зорића, Саше Пашченка, Рудија Томца, Бориса Ковача, Мире Ујевића, Катарине Ивановић, Весне Медаковић, Славка Баришића, Иде Милошевић, Бланке Купиер, Свете Бјелошевића, Фериде Чокић, Ахмеда Бешића... Неких више нема међу живима, неки су у заслуженој пензији, са малим износима јер су радили један посао који је увијек био мизерно плаћен, а неки, као глумци млађе генерације, Нена, Бах, Бесим и др., сада стуб куће дјечје радости, и даље упорно, за мале паре, дарују најмлађима нове представе на луткарској и отвореној сцени Позоришта које већ скоро деценију дјелује у неусловним просторима Дома солидарности (лијево, улаз у складиште, десно, у Дјечије позориште).

И као ученик Гимназије, и као студент, и као новинар и писац, увијек сам одлазио у Дјечије позориште, осјећајући колико та установа значи за естетско образовање дјеце и за дух једног града. Писао сам о том позоришту и за то позориште, путовао са ансамблом на фестивале у Шибеник или на сусрете босанскохерцеговачких луткара. Схватио сам колико је магична лутка, колико је дјеца воље и доживљавају на безброј начина. Узети дјеци лутке и луткарску сцену, значило би — узети им машту, снове, радост, спознају, бајку. А дјеца не могу без своје бајке, ма како она била и горка, понекад и тужна, без срећног краја.

Сјећам се и мјесеци послије земљотреса. Лутке су и тада остале овдје, да најмлађима поклоне толико потребне осмијехе и оптимизам. Не могу се заборавити тренуци када су путке упазиле у вагоне, у којима су неке школе које нису биле евакуисане наставиле прекинуту школску 1969/70. годину... Са глумцем Славком Баришићем и његовим луткама обилазио сам школе на точковима и у баракама. Дјеца би се у први мах уплашила велике Славкове торбе, мислећи да су ту неке инјекције или вакцине против заразних болести, али када би се, мало затим, пред њиховим лицима појавио лик из дјечијих прича, вагоном би се разлио смијех. И дјеца би гледала путку, постајала дио њеног свијета, понављала њене ријечи, била у тим минутима часа сретнија за спознају да увијек постоји и неки љепши свијет, ако му удахнемо своју радост, доброту и љубав.

Свијет луткарства ме инспирисао и да напишем више пјесама о том увијек отвореном односу дјеце и путака. О томе да и обични бјелутак може бити путак, само ако га дијете са својим прстима сплете, ако му да свој дах, свој смијех и свој страх...

Луткарска сцена, са својим сјетовима и бајкама, увијек је и животна, савремена, јер се обраћа дјеци овог времена. И пјесма која оживљава свијет луткарства, као аутох-

---

Повијест изумрлог Американца (11)

КАСТЕРОВА БИТКА

● Кобна тактичка грешка — улазак у клопку ● „Бик који сједи" на челу Индијанаца ● Кастерова посљедња команда ● У бици преживио само коњ ● Литл Биг Хорн и крај епохе Далеког запада

Пише Велимир Бојко

— Ut, otoe Siouh, otoe Siouh! Сиоух, отое Сиоух! (превише сијукса) узвикнуо је Кастеров **Аркара — извидник**, видјевши хиљаде свјежих трагова индијанских коња и носиљки. А онда је, у љетно јутро, **25. јуна 1876**, размахнуо објема рукама, као да хоће да обгрли тихе падине потока **Литл Биг Хорн: — Данас прије него сунце зађе, ми сви бити мртви.**

Кастер је ово чуо и пречуо. Ко зна шта је мислио овај своједглави, напрасити и частохлепни човјек? И наредио је покрет. Убрзо је колона наишла на лажни индијански логор, а онда се појавила и групица Индијанаца на коњима, која се дала у бијег. Ту је Кастер учинио другу, кобну грешку: пошао је у потјеру и — упао у замку.

Изненада су брежуљци Литл биг Хорна поврвили индијанским коњаницима. У два-три слоја, више од четири хиљаде ратника опкопило је нејаку коњичку јединицу. Била су ту на окупу уједињена индијанска племена Висоравни — **Коменчи, Шо—шоуни, Паоу - ни, Оуме-хо, Црне Ноге, Сијукси, Ша-јени** и њихове поглавице **Луди Коњ, Црвени Облак, Гал, Шарени Вук, Тек Рођени Врабац**, а на челу свих, са раскошном ратном перјаницом, велики ратник и легендарни поглавица Сијукса — **Бик Који Сједи.**

Кастер је одмах наредио да коњаници сјашу, па су онда на једној узвисини поболи барјак Седме и залегли. Земљиште је било такво, да заправо није пружало никакав заклон Индијанци су јуришали у брзим таласима, пуцајући, одапињући стријеле и бацајући копља. Одмах су почеле борбе прса у прса — са ножевима и томахоуцима, Индијанци су се самоубилачки залијетали у скупине војника. **„Шаљите колону с муницијом, хитно, хитно!"** — била је посљедња Кастерова команда.

Битка је почела око подне и трајала кратко — нешто више од сата. **Нико од коњаника Седме није преживио.** Нико тачно не зна како се одиграо овај бој. Мало оскудних података, тек довољних за реконструкцију, прикупљено је касније, испитивањем Индијанаца, који нису хтјели много говорити. Ипак, на бојишту је остао један живи свједок — коњ. Овај нијеми очевидац покоља и ужаса, био је **јуришни коњ звани „Ко-менчи"**. Припадао је Кастеровом официру, капетану **Милсу Кијогу.**

x x x

Послије битке, Индијанци су покупили сво оружје и муницију изгинулих коњаника. Неке су свукли, а неке осакатили. Затим су журно спаковали своје шаторе и носиљке, покупили рањенике, жене и дјецу и растурили се у безброј мањих група широм Висоравни.

Иако су побиједили, био је то заправо њихов пораз и крај, а истовремено завршетак епохе Далеког запада.

СЕДАМ ДАНА YU-presse

ЧУДАН КЛЕПЕТ ЈАСТРЕБОВИХ КРИЛА

Шта Муслиманима и Хрватима у Босни „поручује" знани Миле Дедаковић Јастреб? Како се испод својих ставова и мишљења „потписују" Елмер Ружић и Бране Зорић, тужиоци „Слободне Босне". У име кога говоре српски, хрватски и муслимански интелектуалци

Пише Ранко ПРЕРАДОВИЋ

С моје стране високоцијењена као професионална емисија ТВ Сарајево „Црна кутија", коју води и уређује Шукрија Омерагић, у термину од прошлог четвртка „пустио" је Милу Дедаковића Јастреба. То је онај „бивши високи официр ЈНА и часник НДХ" гдје је пребјегао, да би командовао одбраном Вуковара, а потом је као „пребјег" оптужен и ухићен у Загребу, гдје ће му се судити „за издају народа", ратно профитерство и „припадност КОС-у". Е, тај „високопарни" моралиста, говорећи о себи и својој судбини, о „бившој ЈНА" и садашњој „НДХ", наговјештава да ће овај „рат трајати 122 године", ако га не буде он водио, а ако га он поведе - биће завршен за свега - шест мјесеци. Јер, Србе би он лако потаманио и тако сву ствар довео до лаког краја! Они су му, ето, „четнички крвници" за све, а напосе за рат - криви.

И не само њему, него по њему - криви су они и за стање у БиХ па зато Јастреб, клепећући црним крилима, наговара босанске Муслимане и Хрвате да „продају краве и купују оружје", јер без обзира на то што је у њиховом главном граду сједиште главне команде мировних снага УН, „рат им тек предстоји". Ти Срби ће их истријебити, ваља им се одмах одупријети! Мани политичке преговоре, договоре, распре, миротворства - крећите одмах и неизоставно у рат - господо Муслимани и Хрвати у БиХ! Зар не чујете команду великог вам Јастреба?! Он је велики стратег и војсковођа, он све зна, могао би вас, ако хоћете (а зар нећете, побогу?!), он водити. До истребљења Срба! Он поручује тако са екрана сарајевске телевизије јер, ето, у својој демократској НДХ „неће да га сликају и слушају на ХТВ", напротив, тамо га бију, затварају, прогоне, мап-

третирају! Замислите чак, мјесецима му ни особни доходак мјесечни не дају. А он така звијерка, све би Србе лахко потаманио. Хвала „Црној кутији" што сад људи знају шта им Јастреб или Миле Дедаковић поручује и о њима мисли.

По узору „на неутралне и неовисне", новине, имамо „неовисне и неутралне" српске, муслиманске и хрватске - интелектуалце. И они, ево, свако „по свом осјећању неутралности", између осталог, дају „саопштења", „приопћења и хабере" за јавност посредством средстава информисања или информирања. И свашта, наравски, саопштавају и саопћавају „неутрални" интелектуалци. Већ према томе кад прочитате та њихова „писања јавности", да не погледате чији је форум

НА СЦЕНИ ЛУТАКА

„Ја сам главни"!
рече један лутак
у једној представи.

„Ја сам главни!"-
рече други лутак
у истој представи.

„Ја сам главни!"-
и трећи се јави
у овој представи.

Кад им ријечи понестало,
а ријечи је увијек мало,
уперише митраљезе...
Све је било пуно језе...

И падоше главни,
нестадоше славни;
и споредне чак
прогутао мрак.

Сад на пустој сцени,
у тамној гудури,
само једна мала
свјетиљка дрхтури.

тони свијет, као илузија и унутрашњи одсјај свеукупног свијета, често има свој драматски ток. Пјесму „На сцени лутака" написао сам прије три године, и не слутећи колико ће она постати спутља неких догађања.

потписник, знаћете „одакле долази", да ли од српских, хрватских или муслиманских „форума интелектуалаца". Не знамо, само, у име чије говоре и пишу те шачице истомишљеника с потписом - интелектуалци - и због чега се толико упињу да докажу да су „неовисни и неутрални" кад се по работама одлично види колико то они јесу, а колико нису? Немају, наиме, момци куражи и снаге да потпишу оно што мисле, како хоће и за шта се залажу. По томе су, заиста - интелектуалци!

Управо у том некако смислу имали смо и „прво реаговање" на ову нашу рубрику: потписници текста „Истина преча од (Прерадовићеве) послушности" у оној „Слободној Босни" (опа, Бато!) у броју 17. од 20. фебруара 1992. године - Елмер Ружић и Бране Зорић - су, заправо, два балона пуштену у овај отровани зрак са знаном агитаторско-пропагандном поруком. Најмање је хиљаду разлога због којих не би да расправљам са псеудонимима. Два су основна: шта расправљати са „истинољубима, честитим, поштеним колегама" који немају снаге и куражи потписати своје ставове и мишљења у новинама?! И, други како расправљати с псеудонимима који одговор (критику) рубрике објављују „у својим" а не у новинама у којима је ја водим?!

Откако је ова нова демократија стигла, плурализам наступио, вишестраначје власт освојило, све је више оваквих и сличних, храбрих, поштених људи који би да иза дједа - пуцају на неистомишљенике. Износећи „своје ставове и мишљења" под псеудонимима они то , ваљда, желе ,да историју" остати непознанице „исправљања њеног тока". А не знају, јадници, да се ништа, ама баш ништа од времена као главног валоризатора свих вриједности и вредната, не може сакрити и псеудонимима са себе љага спрати. У овом случају Ружић-Зорић, тужић и јошгорић, адекватни су „концепту у стању" новину у којој се блате. Јер, забога, онаква је и онопико вриједна новина, какви су јој, колико морални и моћни новинари.

ГОДИШЊИЦЕ СТВАРАЛАШТВА: НЕНАД РАДАНОВИЋ

ЗАВИЧАЈ ЈЕ — СВЕ

• Дио дубине којој је тешко умакнути • Дјело „тешко" три и по деценије стварања • „Путеви" као покушај бањолучког „одужења дуга" Ненаду Радановићу

Пише: Ранко ПРЕРАДОВИЋ

Пјесник, прозни писац, критичар и есејиста Ненад Радановић равно је прије 35 година у Бањој Луци, у издавачкој дјелатности часописа „Коријени", објавио своју прву збирку прича „Чаробни опанци". Дјетињство и младост провео је овдје, а потом дуге године и значајно дјело пробдио је и оставио у Сарајеву, гдје и сада живи и ради на Радио-Сарајеву. Обиљежавајући 35-годишњицу његовог књижевног рада, часопис „Путеви", израстао из „Коријена", у свом наредном броју посвећују дјелу и личности Ненада Радановића значајан простор. Ријеч је, о дужем разговору с писцем, представљању његове прозе и поезије, као и необјављених критика о његовој књижевности „сталној" у двадесетак објављених књига домаћих критичара. Радановићева поезија и проза су заступљени у многим антологијама и изборима у земљи и иностранству, а недавно је у Венецуели, у Каракасу, објављена антологија југословенских приповједачаа гдје је заступљена и прича „Баштованова кћи" Ненада Радановића. Одакле то и шта значи за његово стваралаштво? - питамо га на почетку разговора.

- Потпуније информације ради, у тој су антологији заступљени **Иво Андрић, Мирослав Крлежа, Цирил Космач, Памил Сијарић, Михајило Лалић, Бранко Ћопић, Живко Чинго, Данило Киш, Нецад Ибришимовић**, и ја, а приповјетке је превео познати књижевник **Салвадор Прасел.** Кад је тако, а од 30 приповједача копико је састављач антологије **Ристо Трифковић** понудио издавачу, па овај издвојио десет, гдје сам и ја, не могу скрити лично задовољство, па и осјећање части, што сам се нашао у кругу оваквих имена наше литературе. Додуше, сличних и за мене непротумачивих признања сам имао више. Изузев на индијском простору, моје су се приповијетке, у крајње ригорозним селекцијама, појављивале од Дамаска до Рима, а недавно ми је и антологијски приповједачки избор на есперанту поклонио пажњу увртњењем приче „Наранџа".

То је тако што се тиче бијелог свијета, док је мој повољнији умјетнички третман у којој сам живио и радио, сасвим друкчији, готово супротан, но ја сам се и на то давно навикао, то је дио судбине којој се не може умакнути.

Путање убија

Да ли сте задовољни како је књижевна критика третирала Ваше стваралаштво?

- Углавном јесам. Некада сам знао одболовати сваку негативну рецензију, а послије сам схватио да је и то - нешто. Најнеповољније је по писца ако његово дјело окружи ћутање. Равнодушност јавности. Ја такву врсту односа нисам осјетио. Нечим су те моје књиге иритирале људе, и свака је била попраћена и бјесомучним нападима и јавним одобравањем, углавном, овако или онако, и те су се књиге и без моје воље претварале у извјесне - догађаје. Истину ће, свакако, показати вријеме. Како ствари до сада „стоје", у првом покушају ојеловитог увида у књижевну историју Босне и Херцеговине, а када је у питању послијератно стваралаштво, мојим се дјелима посвећује доста пажње, а и повољног третмана.

Ненад РАДАНОВИЋ (Цртеж Жељка Графа)

Ако је завичај писцу вјечита инспирација, онда је то код Вас најпријетније. Какве су, у тематско-инспиративном смислу, те везе писца и завичаја?

- Завичај је, буквално говорећи, за писца - све! Он је његов језик, његова тема, његов човјек, психологија, поступак - укупно креативни чин. Ја сам тако и почео. Скромно, прескромно, али и искрено. Од оног најближег, наприснијег. Од својих комшија у Бањој Луци, у Улици Мише Ступара, од сеоског доживљаја рата у Гламочанима гдје смо се склонили од усташког терора, али и дједових прича којима ме спасавао од злочина, од крви која се, у потоцима, сливала низ нашу злосрећну Крајину. Свакако, то је биио оно веома бојажљиво почетништво, али су ми те приче и сада драге. Вопим их, као и цијелу књижицу)" Чаробни опанци-", гдје и данас налазим извјесну дражест коју је тешко имати у доцнијим годинама.

Толико је Ваших прича које у најљепшем и најбољем смислу одсликавају живот и његове особености у Бањој Луци, а баш вас културни званичници овог града најмање прихватају. Шта то значи?

- На оно на што се не може утицати, сувишно је трошити једну једину ријеч. Али, није ни све баш тако црно. Ја имам ту неке моје другове, блиске, који ме подржавају и разумију и шта ми ту више треба. А што се „званичника", како згодно рекосте, тиче, казаћу још ово: Ако као писцу Босни и Херцеговини сачуваш главу на рамену - то је твој највећи домет! Рекао сам једну велику истину. Шта она значи - протумачите и сами!

Какав је био критички пријем тих Ваших првих приповједака?

- У загребачком „Попету" је врло позитивно писао угледни критичар и есејиста **Ладислав Жимбрек**, потом се јавио **Владо Дијак**, па **Триво Инџић** из Београда и **Стеван Булајић** у „Малим Новинама". Већ је на „Два дјетињства" критички одјек био неупоредиво јачи и бројнији, али се формира и једна **нетачна** критичка опсервација, тј. да сам ја настављач кочићевског-ћопићевске традиције. У ствари, да напишем први дио **(Дјетињство и мјесечина)**, заправо да се сјетим оних прича које је причао дјед Теодор у Гламочанима, подстакнуо ме **Николај Гоголь** својим „Ведрим вечерима на салашу код Дикањке" и тај дах и дух Дикањке једини осјетио критичар **Дејан Ђуричковић!** Никакве везе немају приче „Зорле" или „Алекса Здјелар" са кочићевско-ћопићевском традицијом, као ни „Градина" и све остале из овог одјељка „Два дјетињства", а ни „Легенда о Ковиљки", па „Вјетар и сребро", „Седми коњаник", „Касни љубавници", „Три приче о цркви и јаблану" (све штампано у бањолучким „Путевима") - то је фантастичка проза најсличнија оном језивом „Вију" из „Дикањке", али и оним трепераним про странствима „Сорочинског сајма". Такве су, на лицу мјеста, **измишљене** биле дједове приче о чудима и све је у њима заправо **одударно** од те и такве традиције, као што ни сам Кочић и Ћопић као изворни стваоци, немају никаквих додирних тачака, а стално их биљеже као некакав тандем!

Сваки писац - „случај за себе"

Подједнако сте присутни и као прозаиста, и као пјесник, а и као есејиста. Како све то стићи и помирити?

- Сваки писац је „случај за себе", па тако и ја. Не посвећујете се нечему што је ту Ваш, рецимо, једини зајамчени књижевни успјех, него сте оно што јесте, каквим се осјећате и, коначно, оно сте што морате бити, јер Вам друкчије у небеској и земној књизи није писано. Све остало су шематизми којима не само да нећете, него и не можете подлијегати. Постоје писци који не могу бити заточеници прозе, или само поезије, или есејистичко-критичког текста. Не могу, и поред најбоље воље, „објаснити" шта ме је то нагнало да се огласим и као критичар, кад није било само 17 година, на појаву романа **Стевана Булајића** „Крилати караван", па о збирци приповједака **Памила Сијарића** „Зелен прстен на води", и, најзад, написао сам један од првих текстова уопште на касније славни роман **Владана Деснице** „Прођење Ивана Галеба" под насловом „Велика синтеза" у бањолучком „Коријену". Била је то, и заувијек код мене остала, сарадња са писцем, али и разговор са читаоцем, двоструко споразумијевање, не и никад захтијевање, него духовни напор да се створи, колико је то год прецизније могуће. именују споља и освијетле изнутра. Тако су настале и моје три књиге критичке прозе: „Огледи" (1976), „Знанци у времену" (1983) и ова нова, још необјављена књига есеја, „Обасјања". Правцу оваквих, **сустваралачких** опредјељења, могла би се приписати моја давнашња љубав према књизи, а од дјетињства сам био везан за литерарно стваралаштво у БиХ. То писање ме опијало. И оном својом, како би Андрић рекао „мрком лепотом", али и особеношћу те литературе која се по неким својим маркантним цртама издваја, и то снажно, из општих токова, и не једном, квапитетом надраста тренутак настанка.

Шта сада радите, шта ново спремате?

- Мало сам, одвећ, остарио, али се, ипак не дам. У „Веселину Маслеши" излази моја трећа књига есеја „Обасјања", а већ сам, онако спонтано, написао око шездесетак пјесама, док часопис „Даље" управо штампа моју „Антологију фантастичке приповјетке у Босни и Херцеговини" са 23 увртшена аутора. А, поред тога, пишем и нове приповјетке, једну заправо веома обимну, радни јој је наслов „Морије", о оном мом бањолучком дворишту, и сву ћу снагу уложити у то да и у овом већ нараспом готово роману, оно буде претворено у Дворište! Јесте тешко, али је зато и непоновљиво ако досегнемо макар дјелић неба што га носимо у себи како бисмо га предали другима, и од тога свијет био макар мало племенитији, за једну људску доброту, за лијепу ријеч, за сунчан дан. А зато се вриједи борити и у томе видјети извјесну сврху и властитог живота.

DR KOSTA ČAVOŠKI, ČELNIK SRPSKE LIBERALNE STRANKE

PRIJATELJSKI ODNOSI

Dr Kosta Čavoški, čelnik Srpske liberalne stranke, smatra da su mišljenja o njegovom animozitetu prema Slobodanu Miloševiću, kao posljedici nesporazuma iz vremena zajedničkog studiranja, puka nagađanja: „Bio je tu jedan krug kolega i prijatelja i u tom krugu bili su, recimo, Nebojša Popov, Slobodan Milošević, ja i niz drugih ljudi koji su u to vreme bili aktivni na Pravnom fakultetu. U tom času, tokom studija, ni na koji način se nije moglo naslutiti da će nas život kasnije razbacati na različite strane. Sasvim iskreno tvrdim da tokom studija nije bilo nikakvih nesporazuma iti bilo čega što bi kasnije moglo da stvori zlu krv. Naprotiv, naši odnosi su tada bili veoma dobri, čak prijateljski. Da Slobodan i Milošević nije na tom položaju na kome je sada, ja ne bih ni reč o njemu napisao, kao što najverovatnije neću pisati o njemu onoga časa kada sa tog položaja ode, osim što ću izdati drugo izdanje švoje knjige „Slobodan protiv Slobode".

MOMČILO SELIĆ, KNJIŽEVNIK

NI KAO PORTIR

Evo odlomka iz ispovjedne proze „Strava" (po nekima riječ je o pamfletu) autora Momčila Selića, zbog koje je Milisav Savić vratio NIN-ovu nagradu za roman godine: „Milisav Savić šepuri se na Studiju B pričajući ono što je trenutno u fazonu, iako je, od svog javnog nastanka, negde 1968, bio član svakog javnog (dozvoljenog) književnog foruma, urednik i to glavni, svakog beogradskog zvaničnog književnog glasila, kao i glavni i odgovorni urednik beogradske „Prosvete", u doba kada se u tu kuću nije moglo ući ni kao portir, bez debele moralno-političke podobnosti, merene ondašnjim brozovskim kriterijumima. Dibitnik svih značajnih književnih nagrada (nekih uz promenu propozicija, i po dva puta), korisnik skoro svih postojećih državnih i ostalih stipendija za putovanje i boravak u inostranstvu, srećni dobitnik nekoliko društvenih stanova, Milisav Savić, momak iz Raške, i danas nam se ceri sa TV ekrana, naslovnih strana slobodoumnih listova, čkiljeći svojim sitnim očima negde u naše, a razlogom veoma zadovoljan...".

DR ĐOKO SLIJEPČEVIĆ, ISTORIČAR

ANTIBOLJŠEVIČKO OPREDJELJENJE

Dr Đoko Slijepčević, istoričar, emigrant i autor kapitalnog djela „Istorija Srpske pravoslavne crkve", razmatra razloge svojevremenog zabranjivanja ove knjige u Jugoslaviji: „Ja mislim zbog mene, zbog mog političkog opredjeljenja. Bio sam član Ljotićevog Zbora od 1935. godine i to sam ostao do danas. Za Zbor me je privezala ličnost Dimitrija Ljotića, ništa drugo. Nije antikomunizam, jer ja sam bio antikomunista i pre Zbora. U bogosloviji sam imao za profesore Ruse emigrante i mi smo već od njih dobili izvesno antisovjetsko, antiboljševičko opredjeljenje. A Dimitrije Ljotić, skojim sam se sreo u Beogradu i koji je bio prijatelj naše kuće, bio je vanredna ličnost. Čestit i pošten čovjek koji se

trudio da predviđa... stvari, što mu je u mnogo slučajeva i uspelo".

BRANKO LAINOVIĆ DUGI, PREDSJEDNIK SRPSKE GARDE

IDE NABOLJE

Predsjednik novoosnovanog udruženja Srpske garde **Branko Lainović Dugi**, komentariše dolazak plavih šljemova i ulogu JNA u ratu: „Mi se ne protivimo dolasku plavih šljemova ako pružaju zaštitu srpskom narodu. Pozdravljamo njihov dolazak, međutim, ako se desi da oni svoje obaveze ne ispune, Srpska garda će sa svojim ljudima stati u odbranu srpstva. Što se tiče uloge Armije u ovom ratu, mislim da dok god je ona uz narod, mi ćemo se boriti zajedno sa njom. Naše je mišljenje da je stanje u vojsci bolje nego što je bilo. Ima tu još propusta, ali ide nabolje. Ne znam zašto se diže tolika galama oko uloge dobrovoljaca, a omalovažava uloga vojske - kada je za vreme ovog rata učestvovalo oko 3000 dobrovoljaca, a od toga

70% iz Srpske garde. Do sada je glavni teret ovog rata podnela Armija".

EMIR KUSTURICA, REDITELJ

APSTRAKTNA ŠARA NA ĆILIMIMA

Emir Kusturica, proslavljeni filmski reditelj, objašnjava zašto voli Srbe: „Zbog duhovitosti, zbog one apstraktne šare na ćilimima koja je od neprocjenjive vrijednosti danas kad je praktično zapadni svijet do krajnjih granica ispragmantiziran i funkcionalizovan. Zašto sam ja sklon? Da li je to vezano za činjenicu da sam se kao mali oduševljavao, čak i plakao, čitajući knjige Dragoslava Mihailovića i voleći „Tikve", vjerujući da su „Deobe" Dobrice Ćosića velike knjige, vjerujući da je Miloš Crnjanski jedan od najvećih pjesnika na planeti... Vidite, kad neko u djetinjstvu pročita jednu knjigu koja dolazi sa Dušanovca i poslije toga je spreman da plače i da mu bude drago što je to pročitao, njegove simpatije se mogu tu locirati. I junaci moje ulice bili su vrlo slični junacima sa Dušanovca, a što je to kasnije neko preveo na jezik moje hrvatofobije, to je samo stvar budalaštine i kompleksa".

ARHITEKTA NIKOLA PETROVIĆ NJEGOŠ, PRAUNUK CRNOGORSKOG KRALJA NIKOLE

POMOĆI ĆU CRNOGORCIMA

Meni je jasno da jedan narod legitimno teži svojoj kulturi, jeziku, istoriji, svojim obilježjima. Ali, kad se nacionalne težnje izdignu u nešto što je nepodnošljivo, u nacionalizam, to je najgore što se može da dogodi. Za mene se problem identiteta nikad nije postavljao. Samo, treba znati odrediti što je to što jedan narod dijeli od svijeta, što ga čini provincijalnim. Nacionalizam je bio pozitivan u 19. vijeku, au 21. on je poguban. Sve u svoje vrijeme. Kriza je pogodno tlo za nacionalizam. Njemački je nacionalizam tj. nacizam nastao u vrijeme krize. Pokazalo se na tragičan način da je to lošodgovor na krizu. Nacionalizam nije ni konstruktivan, niti kreativan. A u današnjem društvu, najviše je na cijeni upravo kreativnost, sposobnost komunikacije sa svijetom...

Više puta sam rekao da političkih ambicija nemam. Međutim, učiniću sve što je u mojoj moći da pomognem Crnogorcima. Ja sam arhitekta i to ću ostati. Politika mi je daleka, ali mi je Crna Gora blizu".

PROVJETRAVANJE SRCA

● Kada su kandidati naturani i proizvodnja postaje naturalna
● Politički nepismeni lideri potpisuju se kratovima na grobilju svojih podanika
● Situacija na terenu je sljedeća: HDZ vodi u izbačaju, a JNA u bestrzajnoj tehnici
● Stvorili smo savršen helikopteri-centričan sistem
● Nismo se izvukli. Sateliti iz prošlog sistema su opet na našem nebu
Bojan BOGDANOVIĆ

ANAGRAMI

1. **KENT** se u njemu puši
a kad on udari
sve se puši i ruši.
(Rješenje: Tenk)

2. Pitao se mačak
da l' je **BURA FER**
jer mora jurit mace
a zaspao je i ker.
Samo kad bi bura
promjenila smjer
jer njegov je mjesec
to stvarno nije fer.
(Rješenje: Februar)

3. **MI SMO RAT**
s vama povele
da bi bar jedan dan
svojim danom nazvale.
(Rješenje: Osmi mart)
Dragan TUBIĆ

UMJETNIČKE I DRUGE POJAVE U BANSKIM DVORIMA ILITI DOMU KULTURE

MNOGO HTEO VULIN VLADO

Prvo je pokrenuo Otadžbinu
ona se sirota raspala
samo ja sakupio dažbinu
od čitalačkih spadala

Da bi sproveo osvetu
zbog one bivše truline
zauzeo društvo Prosvetu
samo za Zmijanjce i Vuline

Postao kadar stranački
biračima obećo plate
reko mu Rašković znalački:
ja sam vaš psihijatar znate

KVADRAT

	1	2	3	4	5	6	7
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							

CA, ČA, ČAR, DI, DI, E, I, JA, NA, NE, OP, PI, PI, PO, RAC, RI, RI, SJE, STU, TA, TI, TIV, VE

VODORAVNO I USPRAVNO:
1. Imanja, 2. Način na koji se kazuje neka želja (gram.), 3. Veliki stupovi, 4. Čovjek koji označuje drveće pogodno za izradu japije, 5. Oni koji se bave pitanjima etike, 6. Čovjek dinarske rase, 7. Otpadak od tesanog drveta.
Ž. Petrović

PREMETALJKE

ONA PUT VOLI,
S nama putuje često,
avanture je mame
iz mjesta u mjesto.

BRENA TI je plavuša
(to mi i ne smeta!)
al' nama treba **crnka**
iliti .....!

Ž. Petrović

AUTOR: MALJKO MATROVIĆ	VESELOST	PRKOS	BRBLJATI	NA OVU STRANU, OVAMO	RADOSLAV ODMILA	IZVODITI DRIL, DRESIRATI	NARODNO MUŠKO IME OD MILJA	GLUMICA AREPINA	UZBUNA
GLUMAC NA SMIJU									
LIVAČICA PETRIČEVIĆ									
ZAVODNIK, ZAVODITELJ									
"DOMAĆA TVORNICA RUBLJA"				UZVIK U KORIDI ZRANA LINGVISTIKE				ITALIJA ONAJ KOJI SVIRA	
NEOMIR		GODIŠNJE DOBA PROTUSLOVITJ					UPIŠITE: S. J. NIKIS		
AKT (sast.)					POZNATA PROROČICA GRAD U SLOVAČKOJ				
PRISTALICE GOTIKE									RIJEKA U RUSIJI
ONI KOJI ANIMIRAJU									
NIKOLA TESLA			OZMIČAR ONAJ KOJI SVE AMINUJE						
IZMEŠI, NAGNIOI						FJEDVAĆ HATIĆ			
KNJIŽEVNIK MATAVULJ					MUSL. MUŠKO IME, HASAN				
ZAPREGA OD TRI KONJA									
■	VRSTA MIRODILJE "SPORTSKE NOVOSTI"								
ŠTALA									
DIO PUŠKE									

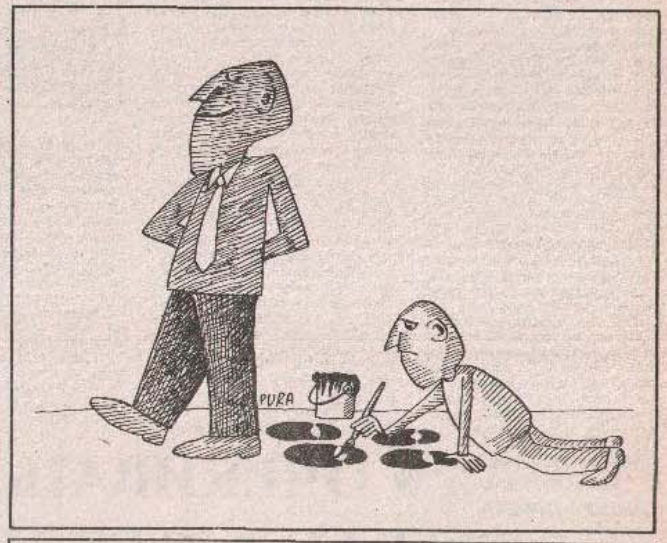

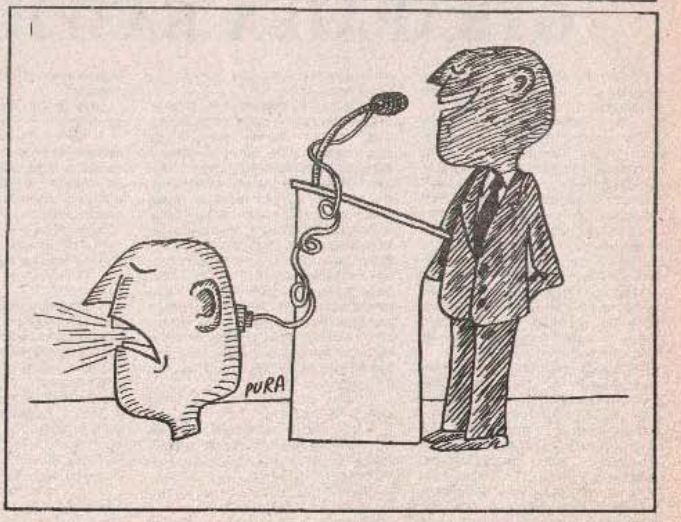

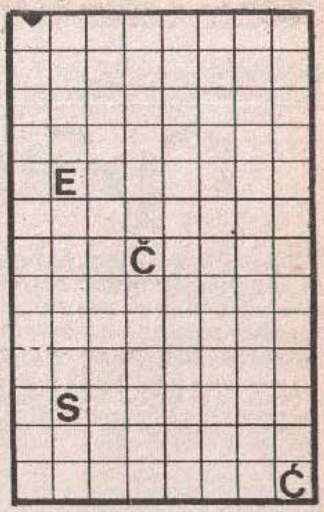

MOZAIČNA UKRŠTENICA

Riječi iz donjeg popisa prenesite u mrežu gornje ukrštenice tako da dobijete ispravne ukrštene riječi. U smjeru strelice upišite **naziv prvog krajiškog lista za djecu.**

VODORAVNO I USPRAVNO:
13 slova: ORIJENTALISTI
10 slova: POTKRADATI
8 slova: ARIJANCI, ATENTATI, ATIČANKA, ILIRIZAM, ROMANIST, SINDŽIRIĆ.
7 slova: ILINDEN, NASTAVA
6 slova: DINAST, KAČARI
5 slova: GINIS, ISUTI, MINER, TITIZ, ZERKA
4 slova: ALMA, AVKT, INTA, KNEZ, LALA, TAPI
3 slova: AJA, ERL, LSD, OJE, TAR, UTA
2 slova: DA, IĆ, NDŽ, NN, OZ, SC.
Ž. Petrović

YU-ПРЕС

ДА ЛИ ЋЕ СЕ ОБИСТИНИТИ ЕВРОПСКИ КОШАРКАШКИ ФИНАЛЕ:

Србија против Хрватске

● Неће то бити судар националних делегата, већ несрећа наших дојучерашњих миљеника: заједно су се попели на сам врх свијета, затим су окренути један против другог да искупљују гријехе заједничког дјетињства

Пробајмо бар једном у животу да будемо практични, а не емотивни, рационални, а не патетични: већ у квалификацијама за кошаркашки олимпијски турнир, овог јуна, срешће се репрезентација Југославије (у резервној варијанти Србије) против одабране екипе Хрвата. Па шта? Само дипломатија Србије и њени кормилари могли су вјеровати да ће ствари са признавањем Словеније и Хрватске тећи другачије. Остали нису изненађени ни увријеђени. Нека свако бирасвој пут у историји и нека сам сноси посљедице таквог избора.

Будући да је хрватска политика истурила спорт корак испред себе - и кроз спорт је било могуће очитати праве намјере Загреба али с друге стране, није било вјештиух читача - логично је што су **Врдољак и Новосел** читаву стратегију признавања Хрватске започели у кошарци и тенису.

У тим спортовима Кроати заиста, представљају европску елиту. Најприје су врхунски играчи жестоким пресингом, преко медија, родитеља и навијача, натјерани да се ставе у службу владајуће партије (кроз вид служења нацији), да дају јавне изјаве појасности и, још даље, објеподане дефинитивни раскид не само спортских већ и емотивних, пријатељских контаката са „Југословенима" и нарочито Србима.

Тај механизам притиска је уродио плодом готово пола године прије избијања рата и довео до потпуног прекида српско-хрватских спортских односа.

Иванишевић је испљувао **Бобу Живојиновића, Пргић Арменулића, Шмиенц Игора Милановића, Бобан** све колеге из репрезентације. **Дражен Петровић и Стојко Вранковић** своје дојучерашње симере **Паспаља и Дивца**. И тако до посљедњег рукометаша или одбојкаша.

Најдуже се опирао **Тони Кукоч** и зато су ватрени хадезеовци, на његовој посљедњој утакмици за Југопластику, усред Задра, истурили велику паролу „Куки, одјеби"!, будући да Тони није хтио да јавно нападне Дивца због цијепања хрватске заставе послије освајања титуле свјетског шампиона. Чак и сада, у Италији, Кукију новинари завршу руку не би ли му изнудили неку реченицу против колега Срба, али до сада - све што су од њега могли добити јесте носталгија. За људима са којима је, како сам каже, одрастао и доживио најљепше спортске радости.

Читава активност у овим мјесецима такозваног стожера за спортску промиџбу из Загреба, свешће се на помљење Кукоча и његову менталну припрему да у престојећем дуелу са Србима покаже крволочност, одбије пријатељску руку или да, којим случајем, сам не направи неки пријатељски гест. Кукоч је, дакле, основни српско-хрватски проблем у новом европском дебију.

Петорка Хрвата или ријешених да то буду, по мишљењу континенталних стручњака, свакако је најјача европска селекција. **Дражен Петровић и Вранковић** долазе из НБА лиге, ту су **Рађа и Кукоч**, из италијанске, па **Персовић, Табак, Наглић, Чутура, Цвјетичанин, Собин, Шарлија**. Не зна се шта ће одлучити **Комазец**, као Србин који живи у Загребу, **Радуловић**, као загребачки Црногорац и **Алихоџић**, као Босанац. Југословенска селекција, ако се Дуда Ивковић сложи са приједлогом, може имати **Дивца и Бабића** из НБА, **Паспаља, Пецарског и Препевића** из Грчке, **Савића** из Шпаније, **Ђурчића** из Италије, **Радовића и Сретеновића** из Њемачке, **Даниловића, Ђорђевића, Наумовског, Авдића, Марковића, Јовановића, Тарлаћа...**

Букмејкери сматрају да су Литванци - Сабонис и Марчулионис са Куртинајдисом и другима, најјачи у Европи, а да иза њих долазе Хрвати и како они кажу, Срби. Ту су негдје, међу првих десет. Јанези са Здовцем и двојицом натурализованих Црногораца. Али, дерби који ће означити вријеме до краја деценије, свакако је утакмица „плавих" против Хрвата. Већ од сутра, медији на обје стране кренуће у стварање атмосфере „бити или не бити" и „побједе по сваку цијену".

Јефтина пера, замочена у жуч освете или отрова - свеједно, трудиће се да разјаре дојучерашње симере, да заводу иглу што дубље и натјерају дјечаке у костиме националних гладијатора. Стицајем околности (Маљковић је четири године водио Југопластику са пет Срба и пет Хрвата), гледао сам изблиза како једна и друга страна. Партизан са Дивцем и Паспаљом, а Сплићани са Рађом и Кукићем, доживљавају некада легендарне дербије.

Прије сваке утакмице против Дивца, Рађи је припала мука а Кукоч је, по правилу, имао тако јаку трему да је улазио у игру тек послије прве трећине полувремена. Дивац и Паспаљ су, међутим, у дерби улазили апсолутно неоптерећени и то их је, поред систематских слабости Партизана, довело до непрестаног статуса вицешампиона, а не на врх Европе. Тако су, по свом квалитету, морали да буду. Сад су Кукоч и Дивац повријеђени, питање је хоће ли бити спремни за ту утакмицу.

Дражен и Стојко, као бивши Срби или полусрби, толико су љути на Ивковића (савезни тренер је на рачун Дражена форсирао Кукоча на позорници газде „плавих") и толико су дубоко у политичком рату са Београдом да ће препливати Атлантик не би ли се искалили на дојучерашњим колегама. Зато ће свако од дјечака, ако се за трен заборави и направи било какав гест „нежности" према противнику, бити изложен националном линчу.

Размишљам - да ли уопште да гледам ту прву, политичку утакмицу Југовића и сецесиониста, или да прескочим „уживање" у том часу тужног преваспитавања и инструментализације дјечака и спорта да би се свијету показала надмоћ одређеног политичког пројекта, расе, религије и убјеђења.

Не могу да се мирим над расколом и побједом, нити могу да у евентуалном поразу не видим носталгију побједника, јер утолико припада паметнијем дијелу свијета, не може из свог сјећања избрисати заједничке подвиге, заједничку прошлост, заједничку химну, пријатељство и све што их чини људима.

Та, данас раздвојена дјеца, чинила су најбољи дио нашег микрокосмоса, најбољи дио једне самоубилачке државе.

Кукоч је у Београду, то не може заборавити, поздрављан устајањем читавог гледалишта и вољен више него у свом Сплиту. Све су то разлози што ту утакмицу не могу да гледам као судар националних делегата већ као несрећу момака. Заједно су се попели на сам врх свијета, затим се окренути један против другог да искупљују гријехе заједничког дјетињства.

За мање осјетљивије вриједи наравоученије да свака промјена само у почетку изгледа грозно!

Свијет је одавно претпостављао шта ће се догодити на спортској мапи Европе. То најбоље показује овај исјечак из специјалне едиције „Кошаркашки водич кроз Европу", познатог француског мјесечника „Свијет кошарке". Као што се види, на топ-листи најбољих европских репрезентација, Французи су још у септембру прогнозирали да ће прво мјесто припасти Хрватској, друго Литванији, треће Србији (Југославији), десето Словенији... Наравно, има ту много непрецизности. Радисав Чурчић је постао Словенац, Аријан Комазец Хрват! Али, у принципу, има реалну подлогу. Колико су Французи били у праву, видјеће се ускоро.

ПЕТ МИНУТА СА: ИВОМ ЛИПОВЦЕМ, ФУДБАЛЕРОМ ЈЕЛШИНГРАДА

ЦЕНТАРФОР БЕЗ МАНЕ

На десет одиграних утакмица, постигао девет голова. Најбољи у скок игри. „Остејем у Јелшингради до краја сезоне".

БАЊА ЛУКА — Велике заслуге за добар пласман фудбалера Јелшингрида у јесењем дијелу првенства Регионалне лиге Бања Лука, (5 мјесто) припадају и центарфору овог тима Иви Липовцу.

Може се рећи да је он био један од главних носилаца игре Јелшингрида, а уједно и први стријелац екипе. И у наставку првенства, у клубу од њега очекују много.

● Колико сте утакмица одиграли и голова постигли у првом дијелу првенства?

— Од петнаест утакмица у првенству, одиграо сам укупно десет, постигавши девет голова. Тренутно се налазим на другом мјесту листе стријелаца.

● Ко вам је главни конкурент за најбољег стријелца лиге?

— Бјелошић из Слоге (Србац), који је до сада постигао тринаест голова.

● Велике заслуге за Ваше добре игре сигурно припадају и осталим саиграчима из екипе?

— Свакако, то се подразумијева. Сигурно не бих постигао оволико голова да није било управо њих, њихове несебичне помоћи.

● Имате ли неку специјалност при давању голова?

— Најбоље се сналазим у скок игри, и већину својих голова постигао сам главом, па се може рећи да ми је то ужа специјалност.

● Вјероватно имате и фудбалског узора?

— Мој узор је бивши играч Вележа Душко Бајевић, у чијим играма сам као омладинац уживао. Био је екстра класа.

● Голови су најбоља препорука за сваког играча. Да ли сте тренутно на мети неких клубова?

— За мене се тренутно интересују Напријед, Омладинац из Бујака и Лијевче, међутим, до краја сезоне ја ћу сигурно остати у Јелшингради.

● Да ли је клуб довео нека појачања?

— Највеће појачање за клуб би требало да представља долазак Османа Спахе на мјесто првог тренера екипе. Вратио се још и Харис Турковић из ЈНА, а довођена су и два перспективна играча из Борчевог омладинског погона. Клуб је напустио Новковић, који је приступио редовима Омладинца из Бујака.

● Шта очекујете од другог дијела првенства?

— Ја мислим да са тренутним играчким кадром можемо на крају првенства освојити треће мјесто, што би представљало добар пласман за нашу екипу.

● По Вашем мишљењу, ко је главни фаворит првенства?

— Иако Слога из Српца тренутно има два бода предности испред Лијевча, мислим да ће Лијевче освојити прво мјесто, а аргументе видим и у томе што су Лијевчани довели у своје редове и Амира Дургутовића, некадашњег играча Борца.

Денис ПАВЛОВИЋ

ИЗ АКТИВНОСТИ БАЊОЛУЧКИХ ВАТЕРПОЛИСТА

У ОЧЕКИВАЊУ ОТВАРАЊА БАЗЕНА

БАЊА ЛУКА — У посљедње вријеме мало се чуло и говорило о Ватерполо клубу „Инцел" из Бања Луке. Многим познаваоцима ватерполо спорта у граду познато је да се овај клуб дуго времена такмичио у Другој савезној лиги - група „запад", заједно с клубовима из цијеле Југославије. Занимало нас је како сада овај клуб ради и какви су планови руководећих људи у клубу, како на такмичарском, тако и на општем плану. То је био разлог за разговор са тренером и секретаром „Инцела" **Хазимом Чатаком**, који је и сам дуго времена веома успјешно бранио боје овог клуба.

— Сада је затишје у Другој лиги због опште ситуације у нашој земљи. Нажалост, ни ватерполо није био изузетак када је ријеч о раздруживању хрватских и словеначких клубова из југословенских савеза. Међутим, већ сада се зна да ће „Инцел" наставити такмичење у новоформираној лиги, сачињеној од клубова из остатка Југославије - истакао је Чатак.

Нека хрватска гласила су писала да сте и ви учествовали у „растурању" лиге?

— То је већ њихов проблем. Они би жељели да је тако. Међутим, овим путем желим да демантујем све такве и сличне тврдње. Ватерполо клуб „Инцел" био је и остао члан Ватерполо савеза Југославије и нема никаквог разлога да тако не буде и убудуће, јер нас занима само оно што се зове југословенско. Почетком ове године одиграли смо и утакмицу за „Куп Југославије" у Бечеју са истомишљеним привлигашем. И поред високог пораза, општи утисак је више него добар, с обзиром на квалитет противника који ове године јуриша на највиши пласман у Првој лиги.

Какав је рад с осталим селекцијама?

— О томе најбоље говори податак да смо недавно одиграли мини-турнир свих селекција у Мостару. Поред домаћина „Вележа" и сарајевске „Босне", били смо апсолутно најбољи и „покупили" сва прва мјеста. Успјех је тим већи, ако се има у виду да већ дуго времена тренирамо на „сухом", тачније без базена.

Шта је са базеном у Горњем шехеру?

— Објекат у Горњем шехеру је промијенио власника и сада је у фази реновирања. Ми се искрено надамо, а и било је неких обећања, да ће одмах по завршетку радова наши ватерполисти моћи у базен. Тада би раду пуно мајери био побољшан, а почела би да ради и школа ватерпола.

У плану су и неки маркетинг послови?

— Па, као и многи клубови у данашње вријеме морамо да се окренемо сами себи. За сада само оквирно знамо како ће то све заједно изгледати, али сигурно је да нам је на првом мјесту питање егзистенције клуба.

Ето и у ова тешка времена, ентузијазам одговорних у клубу не јењава. Пливање, кажу ватерполисти „Инцела" поново у Горњем шехеру. Пожелимо да тако и буде, јер у овом суровом времену пливати изнад површине, велика је ствар.

Жељко КАРАЛИЋ

С МИРОМ БИЈЕЛИЋЕМ О РУКОМЕТАШИМА БОРЦА НЕКАД И САД

БИЈЕЛИЋЕВО РУКОМЕТНО ДОБА

● Највећу репутацију и Бањој Луци, званичној политици и њеним жељама уопште, доносили су рукометаши Борца и спорт као најважнија споредна ствар на свијету ● Репрезентација Југославије, коју заједно с Јездимиром Станковићем ствара др Небојша Поповић, тек на Олимпијади треба да покаже праве вриједности ● Стадион спортских игара поново постаје Борчев, покрива се, у потпуности санира и враћа старој намјени ▷ У кошаркашком клубу Борац Боро Ђаковић ако у најскорије вријеме не пронађе праве, од повјерења сараднике, од уласка и опстанка у Првој лиги неће бити ништа

Некако у исто вријеме са одласком тренера Велимира Петковића у Њемачку, у рукометном прволигашу Борцу учињена је значајна реорганизација руководних органа. Већину компетенција добио је петочлани Управни одбор, у коме су се нашли **Здравко Војновић**, као предсједник, **Боро Медаковић и Џевад Османчевић**, потпредсједници, директор **Момо Голић и Миро Бијелић**. Првој тројици, подразумијева се, основна преокупација требало би да буде вођење клупске политике. Момо Голић има задужења комплетне организације у Борцу, што подразумијева координацију рада спортског директора, техничког секретара, Стручног штаба и играчког кадра.

Пети и посљедњи члан Управног одбора **Миро Бијелић** имао је превасходни задатак да санира све дугове клуба у претходном периоду, али и да будуће обезбиједи стабилне изворе финансирања свих дјелатности овог спортског колектива. Па шта је на том плану заиста и учињено?

— Од почетка поновног рада у Борцу, а он датира од 16. јуна прошле године, у овако тешким друштвеним и економским временима успјели смо у потпуности да санирамо дуг у висини од 4,5 милиона динара - истиче Миро Бијелић. — Финансирали смо довођење двојице играча, које је тада захтијевао стручни штаб. То су Сарач и Гудураш. Сви остали играчи имају максималне услове, не само у стипендијама и премијама, већ и у обезбјеђењу припрема, путовања, боравака.

— Начин финансирања и стимулације клуба, мада је то у многим колективима тајна, код вас је добро познат?

— Ту нема никаквих тајни. Добро се зна да је, рецимо, наш најбољи играч Ацо Кнежевић прошле године у просјеку мјесечно зарађивао по 33.000 динара. Играчи друге категорије примали су по 24.000, треће по 18.000 динара у просјеку мјесечно. Данас само њихове хранарине износе: за 1. категорију 30.000 динара, другу 22.000, трећу 15.000, четврту 10.000, пету, гдје се налазе само ученици школа, 6.000 динара. Све стипендије, бар за сада, исплаћују се редовно прије првог у мјесецу. Овоме треба додати и премије за освојене бодове у циклусима. Тако за осам освојених бодова играчи дијеле 500.000 динара, за седам 450.000, шест 400.000, пет 350.000 и четири 300.000 динара. Зависно од успјеха у циклусу наредни се повећава за 30 одсто, сљедећи за 50, а четврти за чак 100 одсто. Свему овоме треба додати и, да тако кажем, додатне стимулације наших бројних спонзора.

У Борцу се, значи, играчи не могу пожалити на примања?

— Ни случајно немају аргумената да кажу нешто против. Када би се којим случајем борили за врх табеле, зарађивали би за данашње услове готово баснословне суме новца. Овако и они таворе, живећи практично само од стипендија. Но и оне су у нашим оквирима огромне.

Обезбиједили сте својим радом и радом двију маркетиншких организација клуба изванредне материјалне предуслове. Но њих не прате и одговарајући резултати?

— Клупски Стручни штаб имао је и убудуће ће имати максималну самосталност код избора и довођења нових играча, одређивања екипе, руковођења спортским дијелом. Но он је практично тек почео да ради и његово вријеме треба да дође. Играчима осим нормалних давања обезбјеђујемо и обавезе из уговора. Управо код потписивања уговора наши младићи приступају на одређене обавезе. Но очито је да их и не извршавају. Борац је увијек био институција која је имала и значајан број југословенских репрезентаваца. Имамо их и сада, али са изузетком Аце Кнежевића мало ко од њих на одговарајући начин и узвраћа Клубу, оним основним, добрим играма у екипи Борца.

У југословенској рукометној јавности говори се о хиперинфлацији рукометних репрезентативаца из Борца, за шта се оптужује др Небојша Поповић?

— Смијешни су напади на др Поповића. Он прави визију нашег националног тима за Олимпијаду у Барселони, па и за каснија времена. То је пионирски посао, у овом моменту даје можда и слабије резултате од очекиваних, али сигурно ће се касније показати да је његова оријентација исправна и на місту. Друга је ствар у чињеници да ти његови репрезентативци, односно они из Борца, у свом клубу не пружају ни дјелић својих објективних могућности. Са ранијим репрезентативцима није био такав случај. Нама је у интересу да имамо репрезентативце, да освајају медаље, да самим тим подижу репутацију свом клубу.

Даље перспективе бањолучког спорта?

— Укупан спорт у граду, па и на подручју шире регије, напредоваће још више од оног момента када свој статус „тврдог" првопигаша и прволигаша значајнога расподјели највиших позиција, буду имали фудбалери Борца. Тада ће корацима од седам миља почети да се развијају и мали спортови, па се буде из летаргије, да остварују све боље и боље резултате.

До прије извјесног времена радили сте у кошаркашком клубу Борац?

— Начин на који смо у КК Борац започели рад Боро Ђаковић и ја, требало је и даље наставити. Јер, Бања Лука мора да добије кошаркашког прволигаша. Ово како се сада, ради нема велику перспективу. Ђаковић на може све сам стићи, већ мора пронаћи помоћнике, који ће прво умјети, а онда и хтјети да раде и оне у које ће он имати повјерења. Све до тада ово је „крпарење" и нема велике перспективе.

Рукометаши су годинама до сада имали успјешну сарадњу са друштвено-политичким структурама у граду?

— Сарадња са претходним структурама у области политике била је изванредна. Политичари су нам посебно помагали у рјешавању материјалних проблема, поготово код рјешавања стамбених проблема наших најбољих појединаца. У данашњим политичким институцијама много тоње он имати повјерења. Све до тада ово је „крпарење" и нема велике перспективе.

Рукометаши су годинама до сада имали успјешну сарадњу са друштвено-политичким структурама у граду?

— Сарадња са претходним структурама у области политике била је изванредна. Политичари су нам посебно помагали у рјешавању материјалних проблема, поготово код рјешавања стамбених проблема наших најбољих појединаца. У данашњим политичким институцијама много тоњавање радницима „Чајавеца". Они не могу да воде рачуна о свом колективу, како би онда пазили један спортски објекат. Није зато чудно да је у овом моменту потпуно пропао и да представља право ругло у центру града. Тамо се сада окупљају алкохоличари, наркомани, криминалци... Зато смо поднијели захтјев Извршном одбору СО Бања Лука да нам га уступе на коришћење, да га оживимо и доведемо у функцију спорта. Но одбијени смо од Комисије за урбанизам, комуналне послове и саобраћај. Искористићемо све своје расположиве снаге да нам се врати баш објекат. Ми ћемо га сигурно оживјети и он ће за град бити оно што је био и прије двадесетак година. Наравно, ту мислим да најприје покријемо сам терен, а онда да средимо и комплетне пратеће објекте и инфраструктуру.

Суштински, шта по вама значи радити у врхунском спорту?

— Радити у спорту је чисто менаџерски посао. Мене су у социјалистичко вријеме погрдно називали менаџером, техноменаџером, говорили да нисам за наше социјалистичко самоуправно друштво. Данас се у бизнису и спорту траже управо овакве генерације, данас је менаџер максимално вапоризован. Имао сам срећу да сам својеврмено у свом раду и вођењу Борца имао поршку предсједника Недељка Пехара, Стипе Јајчевића, Витомира Пујића... Зато је Борац у укупном дјеловању, поготово оном маркетиншком, могао да буде претеча у комплетном бањолучком спорту.

Има ли по начину рада сличних колектива Борцу?

— У овом моменту ми и боксери Славије као да смо јерни од других пресликали дјеловање. Маркетиншке активности су у „боју" исте, имамо сличне објекте, имамо и ми и они по једног човјека у највишим боксерским односно рукометним органима Југославије. То су Средоје Зекановић и др Небојша Поповић. Вјерујем да ће у Славији наставити да раде на овај начин и да им је самим тим, у потпуно измијењеним односима, осигурана перспектива. Зато с правом истичем да боксерски тек на спортском плану требају да остваре највеће домете.

Момо ЈОКСИМОВИЋ

ПЕТ ТИТУЛА

Миро Бијелић је као играч и функционер у рукометном клубу Борац освојио пет титула првака Југославије. У првој екипи је почео да игра 1958. године са Бором Голићем и Миром Кекеровићем. За екипу је одиграо 292 утакмице. Међу десет је играча Борца свих времена по броју одиграних утакмица, а и међу десеторицом најбољих стријелаца, мада је играо на мјесту крила. Само шест мјесеци је одсуствовао из Клуба и Бање Луке и то када га је „у пакету" заједно с Омером Јусићем и Месудом Налићем у Тузлу одвео Сејмен Ибрахимбеговић, тада технички директор фудбалера Борца.

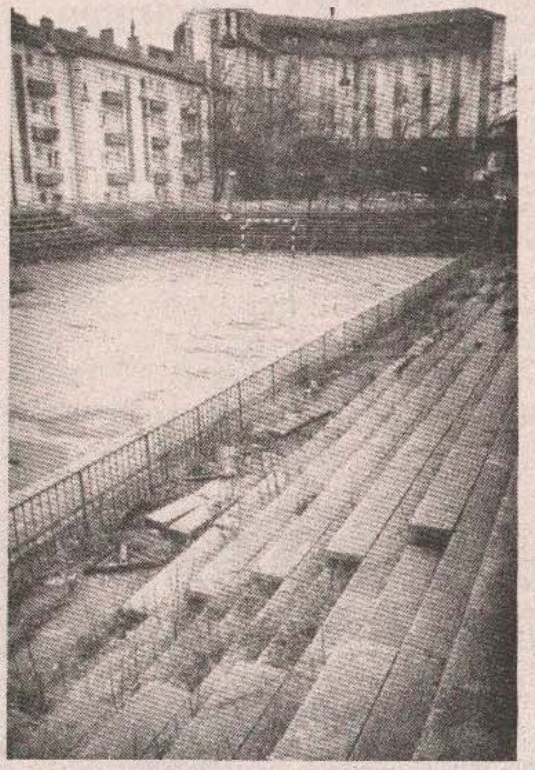

Миро Бијелић из играчких дана

Некад понос, данас ругло: Стадион спортских игара

SELEKTOR IVICA OSIM O RIVALIMA NA „EURO 92", PRIPREMAMA „PLAVIH"

Odlučivaće i koncentracija

BEOGRAD — Selektor „plavih" Ivica Osim boravio je nedavno u „špijunskoj misiji" u Londonu. Vidio je na djelu protivnike reprezentacije Jugoslavije na „EURO 92", selekcije Engleske i Francuske. Ponio je sa Ostrva različite utiske, već polako i „kuje planove" kako se suprostaviti ovim reprezentacijama, kako da teku pripreme „plavih".

— Imalo se šta i vidjeti. Englezi su pobijedili (2:0), ali su na mene Francuzi ostavili bolji utisak. Biće muke sa njima u Švedskoj, zato e moramo dobro i pripremiti. Ali, biće prilika da i jedne i druge pogledam još koji put, kako bi kompletirao utisak Englezi gaje svoj stil i od njega ne odustaju. Možemo im parirati ukoliko budemo jednaki u trčanju. Tada će odlučivati i koncentracija samih igrača, mora se biti motivisan svih 90 minuta. Sa Francuzima je „druga pjesma", uigrani su i dugo na okupu. Uželjeli su se uspjeha. Pokretljivi su i opasni, igraju kolektivno. Može im se parirati pametnom igrom, iznenađenjima...

● Vratimo se „plavima", gdje će njima u ovoj konkurenciji mjesto?

— Možemo sa svakim, ali i valja strepjeti od svakog. Zavisi mnogo od toga i u kakvom ćemo sastavu zaigrati u Švedskoj Tačnije na koga možemo računati, hoće li svi biti na okupu i zdravi, u dobroj formi. U svakom slučaju ne možemo se svrstati u krugu favorita...

● Hoće li se mijenjati i plan priprema?

— Okupljanje je zakazano odmah po završetku domaćeg prvenstva, 24. ili 25. maja. Prvih nekoliko dana boravićemo u Beogradu, možda „skoknemo" do Novog Sada ili Bečeja. Korisno bi bilo da odigramo još neku pripremnu utakmicu, jer do tada imamo zakazane samo dvije, prvo sa Holandljom (25. marta), a zatim i Interom ili Juventusom (23. aprila). Predugo bi bilo da ne odigramo ni jedan meč punih 50 dana do Švedske. Dobro bi nam došla recimo utakmica sa nekom od ostrvskih selekcija, nudili su nam se sjeverni Irci. Osim toga, mišljenja sam da u Švedsku ne bi trebalo odlaziti mnogo ranije zbog monotonije kod igrača. Najbolje bi bilo na svega 4-5 dana do početka šampionata — rekao je na kraju Ivica Osim.

S.P.

TAKMIČENJE SKAKAČA MOTKOM

REKORD BUBKE - 6,13 METARA

BERLIN — Na takmičenju skakača motkom u Berlinu, Sergej Bubka je nadmašio sopstveni svjetski rekord u dvorani preskočivši 6.13 metara.

Njegov dosadašnji rekord iznosio je 6,12 metara a postignut je 23. marta 1991. godine u Grenoblu.

Ovo je 29. svjetski rekord (na otvorenom i u dvorani) ovog 28-godišnjeg Ukrajinca, svjetskog prvaka i olimpijskog šampiona koji se već nekoliko mjeseci nalazi u Berlinu.

Bubka je počeo takmičenje preskočivši 5,70, zatim 5.85, osiguravši pobjedu, tražio je visinu od 6,13 koju je preskočio iz drugog pokušaja pred oko 1.500 gledalaca u dvorani Seneberger

ZOI

Danas zatvaranje

ALBERVIL (Tanjug) — Danas, posljednjeg dana 16. zimskih olimpijskih igara u Albervilu na rasporedu je finalna utakmica u hokeju na ledu između Kanade i reprezentacije Zajednice nezavisnih država, bivšeg Sovjetskog Saveza. Taj meč igrače se u 14.15 sati u Meribelu, čime će biti okončan šesnaestodnevni sportski program na ovim igrama.

Za 19 sati u Albervilu je zakazana i svečanost zatvaranja, koja će značiti rastanak najboljih zimskih sportista svijeta do novog susreta, za dvije godine 1994. godine u norveškom gradu Lilehameru.

SPORTSKA STARINARNICA (520)

Slavno ime fudbalsko

● Između dva svjetska rata, banjolučki Krajišnik je u svemu bio perjanica krajiškog fudbala, pod njegovim okriljem stasavali su igrači izuzetne vrijednosti, ali zbog mnogo čega, rata prije svega, nisu stigli da se, nažalost, iskažu i na jugoslovenskoj sceni

Kakav tim? Strašan tim! Tako bi se, telegrafski govoreći, moglo kazati za ovaj sastav banjolučkog Krajišnika. Snimak je, tu nema nikakvih dilema, načinjen iz nekadašnjih, drvenih tribina, pred svlačionicom. Očigledno prije početka jedne od ne tako mnogobrojnih utakmica koje je ovaj sjajni sastav igrao te, 1939. godine. Jer, između dva rata program fudbalskih klubova nije bio tako krcat, učinila svoje. Elem, Banja Luka i Bosanska krajina mogu i moraju biti ponosni što je Krajišnik u ovoj sredini egzistirao, što je pod njegovim okriljem iznjedreno na desetine odličnih fudbalera. Rat je i fudbal do kraja unazadio, upropastio je mnoge igračke karijere, zaustavio je procvat te igre na svim jugoslovenskim prostorima, pogotovo na ovim krajiškim jer se ovdje najviše i najčešće pucalo, za one četiri nesrećne i bolne

kao danas. Iz više razloga: ligе su brojale mali broj ekipa, saobraćajne veze su sputavale klubove da češće putuju iz mjesta boravka, fudbaleri su bili amateri, pa su teško mogli dobiti odsustvo, nije, na primjer, bilo Kupa, itd. Međutim, ako danas nekom starom fudbalskom strastveniku pokažete ovaj snimak duboko će, uvjeravamo vas, uzdahnuti i, s primjetnom sjetom, konstatovati: „Kakav je to tim bio"! Nadaleko mu ravnog nije bilo. Jedno je činjenica: Krajišnik je između dva rata bio perjanica krajiškog fudbala. Nešto kao Borac sada. Istina, nije se stigao vinuti tako visoko, biti prvoligaš, ali je na okupu imao momke koji su „u malom prstu" znali — fudbal. Samo sticaj okolnosti nije im dozvolio da se dokažu, da budu neko i nešto u jugoslovenskim razmjerama. Da je bilo sreće, da nije došlo do drugog svjetskog rata možda bi baš ova družina uspjela da se domogne elite, da stane uz rame beogradskoj Jugoslaviji, zagrebačkom Građanskom, splitskom Hajduku, HAŠK-u i BSK-u. O tome se samo može da nagađa i pomalo žali što je jedna odlična generacija bila uskraćena za ljepotu igranja, dokazivanja, uzleta... Koliko su Banjolučani znali i mogli, može se zaključiti iz dva podatka: **Milica Novaković** je tih godina figurirao kao fudbaler koji će stići do reprezentacije, iako je, rekosmo, igrao u provincijskom klubu. Briljantni **Idriz Lađarević** nosio je dres Građanskog iz Zagreba, ali je nostalgija godine. Bude li se, jednog dana, ispisivala istinita istorija krajiškog fudbala, ime i rezultati Krajišnika moraće dobiti počasno i trajno mjesto. Tu dilema nema! Na osnovu nekoliko provjera, skloni smo tvrdnji da je ovaj snimak načinjen 1939. godine. Nažalost nije, na poleđini, zapisano kada, uoči koje utakmice. Identifikaciju fudbalera omogućili su nam Novaković i Bilbija, pa im dugujemo, za tu pomoć, zahvalnost. NA SLICI: **Milorad Milica Novaković** (živi u Banjoj Luci), **Nemanja Misaljević** (nije živ), **Miodrag Cvetković** (nije živ), sanitetski narednik, rat proveo u ropstvu, **Slavko Campek Petrović** živi u Beogradu), **Braco Davidović** u Krajišnik došao iz Slobode (Bosanski Novi), **Šefkija Bašić** (nije živ), u Banjoj Luci pohađao Trgovačku akademiju, rodom iz Dervente (stoje): **Drago Bilbija** (živi u Banjoj Luci), **Boro Popović** (živi u Beogradu), **Idriz Lađarević** (nije živ), golman **Dimitrije Mito Marić** (nije živ), te možda **Božo Kačavenda** (nije živ). Oko ovog posljednjeg igrača bilo je i ostalo dosta dilema. Po nekim to je Kačavenda, po mišljenjima drugih „igrač čijeg se imena ne možemo sjetiti". Bilo bi, i to još kako, interesantno kada bi mogli doznati ime i prezime ovog momčića, s tada obaveznom đačkom kapom na glavi. Ukoliko je preživio sve strahote rata, danas bi mogao da ima oko 65—70 godina.

L.P.

AEROKLUB „RUDI ČAJAVEC" SE PRIPREMA DA PONOVI PROŠLOGODIŠNJE ODLIČNE REZULTATE

PADOBRANCI NA „SUHIM" TRENINZIMA

● Usprkos situaciji u zemlji, prošle sezone održana skoro sva takmičenja. Godina u znaku Josipa Popovića ● Izabrani kandidati za SP u Austriji.

BANJA LUKA — Veliki broj ljudi, koje bi upitali za rad jednog aerokluba danas u našoj zemlji, odgovorio bi da članovi tog kolektiva ne treniraju i ne učestvuju na takmičenjima dugo vremena, zbog već poznatih prilika u zemlji. Ni najveći optimisti među njima ne bi se usudili da ovom klubu pripišu dobre rezultate u ovakvim okolnostima. Međutim, u Aeroklubu „Rudi Čajavec" situacija je potpuno obrnuta. Prošla godina je za ovaj kolektiv bila rezultatski najuspješnija, od kada on postoji.

- U protekloj godini nisu održana samo jedriličarska takmičenja, republičko i državno. U padobranstvu i motornom letenju su održana sva takmičenja, a u preciznom letenju je održano samo Prvenstvo Jugoslavije. Sva takmičenja na nivou BiH održana su u modelarstvu, dok na državnom nivou nisu organizovana samo dva, planirana u Hrvatskoj, — kaže trener i sekretar kluba Viktor Kupljenik.

Pripreme za proteklu sezonu članovi Aeroklubа „Rudi Čajavec" proveli su u bivšem Sovjetskom Savezu, s tim da su sve troškove sami plaćali.

Tamo je urađena osnova i pripremani su figurativni skokovi, što je imalo za posljedicu dobre rezultate. U padobranstvu, na prvenstvu u Skopju smo ekipni prvaci Jugoslavije, a Josip Popović je zauzeo drugo mjesto u generalnom plasmanu. Aleksandar Banjac je bio treći u juniorskoj konkurenciji. Aeroklub „Rudi Čajavec" je osvojio, ekipno i pojedinačno (Josip Popović), titulu prvaka BiH. Na vazduhoplovnoj Balkanijadi u Bugarskoj Dijana Kupljenik i Josip Popović su zauzeli treće mjesto. Na Kupu Novog Sada, koji je saveznog ranga, Popović se, takođe, popeo na pobjedničko postolje. U motornom letenju mi smo prvaci BiH, sa prvim osvojenim mjestom Idriza Merdžanića, Članovi našeg kluba su prvaci Jugoslavije i u preciznom letenju, u kojem je prvo mjesto zauzeo, takođe, Merdžanić, i to je prvi put da smo osvojili dvije titule državnog prvaka. Što se tiče modelara, kod njih je prisutna smjena generacija, ali je ipak, Igor Krišto na prvenstvu BiH zauzeo prvo mjesto. Na državnom prvenstvu modelari su ekipno bili peti — rekao je Viktor Kupljenik.

Nedavno je u Beogradu održan sastanak Padobranske komisije Jugoslavije, na kojoj su određeni kandidati za sve selekcije reprezentacije Jugoslavije. Za Prvenstvo svijeta, koje će se održati u avgustu u Austriji, izabrana su tri kandidata iz banjolučkog aeroklubа: **Josip Popović, Goran Marinković i Safadin Begović.** Tu su još Dijana Kupljenik, u ženskoj konkurenciji, i **Aleksandar i Dejan Santrač**; te **Aleksandar Banjac** kao juniori. U disciplini motorno letenje, Banja Luka će imati dva reprezentativca — **Idriza Merdžanića i Draška Božića.** Trener Aeroklubа „Rudi Čajavec", **Viktor Kupljenik**, izabran je za šefa stručnog štaba reprezentacije.

Prilikom izbora najboljih sportista — padobranaca u organizaciji Vazduhoplovnog saveza Jugoslavije, banjolučki aeroklub je dobio još jedno priznanje. Josip Popović u muškoj i Dijana Kupljenik u ženskoj konkurenciji su osvojili prva mjesta, dok je Aleksandar Banjac treći u juniorskoj konkurenciji.

Viktor Kupljenik - na kormilu „Čajaveca" i reprezentacije

— U ovim izuzetno teškim uslovima Aeroklub „Rudi Čajavec" je u cjelini uspio da se prilagodi, što pokazuju i dobri rezultati. Trenutno imamo „suhe", zimske pripreme. Ne „letimo". Sportisti rade individualno, na sticanju kondicije. Predstoji nam faza priprema za predstojeću sezonu i tehnički pregledi. U ovoj godini ćemo nastojati da ponovimo dobre rezultate. Ići ćemo samo na takmičenja koja su selektivna za izbor reprezentacije i koja se boduju za državno i republičko prvenstvo. Grad bi trebao da nam pomogne, u skladu sa svojim mogućnostima, jer će bez njegove pomoći naša nastojanja i planovi biti teško realizovani — zaključio je Kupljenik.

D. KOŠČICA

Javljamo svim prijateljima i poznanicima žalosnu vijest da je dana 22.2.1992. godine u 69. godini života nakon kratke bolesti preminuo naš dragi

ŠEFIK ARNAUTOVIĆ

Sahrana će se obaviti u ponedjeljak, 24.2.1992. godine, u 13 časova na Partizanskom groblju u Banjoj Luci.

OŽALOŠĆENA PORODICA: supruga Mina, sestre: Mina, Šefika i Suada i ostala mnogobrojna rodbina i prijatelji.

41956

Dana 22. februara navršilo se 40 dana od smrti naše drage

BEHIJE RAŠČIĆ

S ljubavlju i poštovanjem. Njeni Naima i Rizak.

41955

TUŽNO SJEĆANJE NA NAŠEG DRAGOG

MARKA LAŠTRO
23.2.1990 - 23.2.1992.

Od porodica Tukarić: Stipe, Ante i Josipa.

Dana 21.2.1992. godine navršile su se dvije godine od smrti naše drage supruge, majke, bake i prabake

MARIJE BUZADŽIJA
rođene OŽEGOVIĆ

U nedjelju, 23.2.1992. godine, posjetićemo njen grob i položiti cvijeće.

OŽALOŠĆENA PORODICA

43473

Dana 23. februara 1992. godine navršava se šest mjeseci od smrti našeg dragog supruga, oca, svekra i dide

SMAILA HARAMBAŠIĆA

Njegov dragi lik i tuga za njim ostaće vječno u nama.

Ožalošćena porodica

43469

Dana 23.2.1992. godine navršava se 40 dana otkako je kao vojnik - rezervista JNA u 31. godini izgubio život braneći otadžbinu, naš dragi i nikad neprežaljeni

ZDRAVKO (Branko) POPOVIĆ
iz Živinica

U subotu, 22.2.1992. godine, u 12 sati posjetićemo njegovu vječnu kuću, okititi cvijećem i zaliti suzama, te pozivamo rodbinu i prijatelje da nam se pridruže.

VJEČNO OŽALOŠĆENI: otac Branko, majka Milica, supruga Mirjana, kćerke Zorica i Biljana, braća, sestre i ostala mnogobrojna rodbina i prijatelji.

Š. (43494)

Tužnim srcem javljamo rodbini, prijateljima, poznanicima da je naša draga majka i sestra

KATA KNEŽEVIĆ
rođena IVAŠĆANIN

nakon duge i teške bolesti preminula 21.2.1992. u 62. godini života.

Sahrana će se obaviti 24.2.1992 (ponedjeljak) u 15,30 sati na groblju "Sveti Marko" u Banjoj Luci.

Ožalošćeni: sin Marinko, kćerka Marina, brat Anto (Tonči), sestra Josipa, snaha Jelena, te ostala mnogobrojna rodbina i prijatelji.

Nakon duge i teške bolesti preminula je naša draga sestra i zaova

KATA KNEŽEVIĆ
rođena IVAŠĆANIN

S ljubavlju brat Anto (Tončo), sestra Josipa i snaha Jelena.

43489

Prošlo je 5 tužnih mjeseci od tragične smrti našeg dragog

RANKA PARTALA

Teško je shvatiti, a još teže prihvatiti gorku istinu da više nisi s nama.

S poštovanjem i tugom čuvamo uspomenu na tvoj plemeniti lik.

Porodice Račić i Šurlan

43486

Dana 23.2.1992. godine navršavaju se tri tužne godine od smrti našeg dragog supruga, oca, svekra i djeda

ĐURĐA VUJANIĆA

Toga dana u 10 sati posjetićemo njegovu vječnu kuću i položiti cvijeće.

Supruga sa porodicom.

43485

Dana 23.2.1992. godine navršile su se tri tužne godine od smrti našeg jedinog i voljenog brata

ĐURĐA VUJANIĆA

Dragi brate, vječno ćeš živjeti u nama, jer voljeni nikad ne umiru.

Tvoje ožalošćene sestre.

43484

Dana 26.2.1992. godine navršava se 40 tužnih dana od smrti naše dragog sina, supruga, oca, svekra i djeda

BRANISLAVA GRMUŠE

U nedjelju, 23.2.1992. godine, u 10,00 časova posjetićemo njegovu vječnu kući i položiti cvijeće na groblju Borkovići.

OŽALOŠĆENA PORODICA

43475

Dana 25. februara 1992. godine navršavaju se 4 godine od smrti našeg dragog supruga, oca i djeda

VLADE MAKSIMČUKA

Dana 23.2.1992. godine u 12 sati posjetićemo njegovu vječnu kuću na groblju "Sveti Marko" i položiti cvijeće.

Ožalošćena porodica Maksimčuk

43470

PRIVREDNA BANKA SARAJEVO
BANKA BOSANSKA GRADIŠKA - DD BOSANSKA GRADIŠKA

Na osnovu člana 9. Kolektivnog ugovora u Privrednoj banci Sarajevo Banci Bosanska Gradiška - DD Bosanska Gradiška, generalni direktor Banke donosi sljedeće

ODLUKU

o raspisivanju oglasa radi zasnivanja radnog odnosa na neodređeno vrijeme odnosno o potrebi zasnivanja radnog odnosa

1) Raspisuje se oglas za prijem u radni odnos na neodređeno vrijeme u Privrednoj banci Sarajevo Banci Bosanska Gradiška - DD Bosanska Gradiška radi obavljanja poslova i radnih zadataka samostalnog referenta platnog prometa sa inostranstvom - **1 izvršilac** u Službi platnog prometa sa inostranstvom u Sektoru deviznih poslova, a po utvrđenoj potrebi za zasnivanje radnog odnosa sa jednim izvršiocem.

2) Oglas će se objaviti u dnevnom listu "Glas" Banja Luka u tekstu koji je sastavni dio ove Odluke.

3) Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

---

mali oglasi

KUĆE - ZEMLJIŠTA

Prodajem plac 550 m² u Trnu sa temeljem i dokumentacijom, telefon 31-960. (š43468)

Izdajem poslovni prostor u Boriku (40m²), telefon 48-536. (š 43459)

Prodajem radnju 40 m², još jedna radnja sa magacinom, 60 m², u zakup, u Banjoj Luci, telefon 42-367. (š 43465)

Prodajem ili mijenjam kuću u Zalužanima za Zagreb, telefon 722-300. (43491)

Prodajem ili mijenjam kuću sa okućnicom u Dragočaju za Zagreb ili okolicu, telefon 722-300. (43491)

STANOVI - - POTRAŽNJA

Strana studentkinja traži jednosoban namješten stan ili garsonijeru sa telefonom, telefon 43-786. (š 43480)

RAZNO

Prodajem stalke za poker-aparate povoljno, telefon 24-514. (š 43476)

Prodajem rovokopač marke „liebherr 911" u ispravnom stanju, telefon 51-273. (š 43478)

Prodajem malu kućnu mašinu „ovrlovku" i „ružas-elektronik" telefon 784-179 (š 43490)

STANOVI- -ZAMJENA

Kuću u Vodicama prodajem ili mijenjam za Banju Luku, telefon 078/41-395. (š 43463)

Mijenjam trosoban stan 86 m² na Starčevici, prizemlje, za dva manja (može Starčevica), telefon 54-613. (š 43247-48)

Mijenjam kuću u izgradnji sa 2250 m² okućnice u Bjelovaru (Hrgoljani) za sličnu u Banjoj Luci ili okolini, telefon 078/750-077. (š 43472)

Mijenjam nedovršenu kuću u Rijeci za istu ili sličnu u Banjoj Luci ili okolini, 350 m² stambenog prostora, 4 etaže, prizemlje pogodno za poslovni prostor, pomoćna zgrada 50 m², useljiva odmah, voda, struja, telefon, građevinski materijal obezbijeđen za završetak kuće, informacije na telefon 790-174, Čikić poslije 17 h. (š 434740)

Mijenjam jednosoban stan Zagreb za Banju Luku, telefon 64-936. (š 43481)

Mijenjam trosoban stan u Rijeci za odgovarajući u Banjoj Luci, telefoni 051/611-008 (š 43482)

Mijenjam dvosoban stan u Rijeci za Banju Luku ili Teslić, telefon 051/263-691, Rijeka. (š 43492)

RADNA MJESTA

Kafe MIMOZA traži mladu konobaricu telefon 61-751. (š 43466)

NOVO !

ventil - INTERFLOW -

Ako imate problema sa slavinama za vodu, a prije no što se odlučite za kupovinu novih pozovite nas!

Iznenadit ćemo Vas cijenom i kvalitetom.

GARANCIJA 3 GODINE.

"INTERFLOW"
tel. 60-096
38-029

SERVIS ZA VODOVODNE ARMATURE

МТР „MATEX“, BANJA LUKA

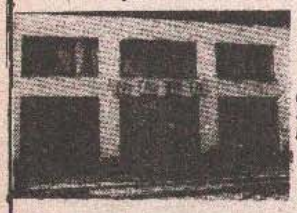

matex

РК „НАМА“

у Улици Шоше Бихаћа нуди: тканину, дјечју конфекцију, трикотажу, веш, мајице, чарапе, шешире, бијелу технику, тепихе, ПВСО-ме, боје и лакове и намјештај.

ЦИЈЕЊЕНИ ПОТРОШАЧИ!

Наша пекара вам сваки дан нуди врућ црни хљеб за 32 динара, а бијели за 36 динара.
Тражите код својих најближих трговина хљеб из нашег предузећа.

žitoprodukt
BANJA LUKA, p. o.

KTITOR
Kancelarijski namještaj

PREPUSTITE „KTITORU“ OPREMANJE POSLOVNOG PROSTORA
ISPORUKA ODMAH!
B. Luka — Pere Radana 2
tel. 078/31-633
tel./faks 45-827

TP MERKUR

РК „ЦЕНТАР“, „ГВОЖЂАР“ и продавница „ТЕХНОМЕТАЛ“, подне облоге, теписе, таписоне, жалузине, добијте, и увјерите се у добру понуду.

ИЗЛЕТ

ПП „ИЗЛЕТ“ ПРЊАВОР

ОРГАНИЗУЈЕ ДОЧЕК 8. марта У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ

— 2 ПУНА ПАНСИОНА СА СВЕЧАНОМ ВЕЧЕРОМ
— 6. и 7. март
— ЦИЈЕНА 6 000,00 динара
— ИНФОРМАЦИЈЕ НА ТЕЛЕФОН: 863—133 и 863—153

lesnina
ЛГМ — ПРОМЕТ“

Пословни центар Бања Лука
ТРН — ЛАКТАШИ
Тел: 784-402 ТРН
Телефакс: 784 — 395

Нуди широк асортиман:
- бакарни лим
- етернит
- тервол-стаклена вуна
- жељезна мрежа
- стиропор
- остали грађевински материјал

mp dw malpreh
Mješovito trgovinsko preduzeće DD

MTP MALPREH Banjaluka, d.d. u svim svojim prodajnim objektima snabdjeven je velikim asortimanom prehrambene robe po vrlo povoljnim cijenama.
Pozivamo vas da posjetite naše supermarkete u Boriku, Novoj Varoši, te u naselju Ante Jakića, kao i diskonte:
„Zora“, „Rudnik“, „Budžak“, „Ada“, „Izvor“, „Hiseta“, „Bosna“, gdje je dio asortimana i po nižim cijenama od normalnih cijena u prodaji.
U RK „Mejdan“ osim vrlo povoljne ponude prehrambene robe, nude bijelu tehniku, posuđe, boje i lakove u podrumu, te kozmetiku i kratku robu na spratu robne kuće.

MIJEKARA
Ul. M. Stojanovića 28

ДИСКОНТ

од 7 до 19 часова
Субота од 7 до 14 часова.

МЛИЈЕЧНИ АСОРТИМАН ПО НАЈПОВОЉНИЈИМ ЦИЈЕНАМА У ГРАДУ ДОЂИТЕ И УВЈЕРИТЕ СЕ!
ХВАЛА

DOO „ADRIA TRADE“ Banjaluka
Ulica Maršala Tita br. 49

TELEFONI: 078/22-234,12-270,12-290, telefaks: 12-258

PP „IZLET“ PRNJAVOR

POTREBNE DVIJE RADNICE SA ZAVRŠENOM SREDNJOM ŠKOLOM.

INFORMACIJE NA TELEFON: 863-133 i 863-153

Doo ADRIA-IMPEX
ЗА ПРОМЕТ РОБЕ НА ВЕЛИКО И МАЛО
ЕКСПОРТ — ИМПОРТ
ПРЕХРАНА — НЕПРЕХРАНА
НАЈВЕЋИ ИЗБОР
НАЈБОЉИ УСЛОВИ
ПРОДАЈА: тел. 30-652
ФИНАНСИЈЕ: тел. 44-763
ДИРЕКТОР: тел-факс 38-315
П. АВИЈАТИЧАРА 1 (Бањолучко поље)

ATLAS

NOVO NOVO NOVO

U Banjoj Luci u centru grada, u Ulici braće Lastrića 11 preko puta Parka Petra Kočića i taksi-stanice

BILJNA APOTEKA „MATIJA PAUNOVSKI -MOSTAR“

Nudi biljne preparate i čajeve najpoznatije jugoslovenske i u svijetu poznate travarke Matije Paunovski Iz Mostara.
U izboru preparata pomoći će vam dežurni ljekar, svakog radnog dana od 8 do 20, subotom od 8 do 14 sati.

NOVO - EFIKASNO - KORISNO

Najefikasniju zaštitu od korozije vašeg automobila postižete ugradnjom elektronskog uređaja:

TIPA AKM-02

Informišite se, naručite, ali radi vašeg ljubimca obavezno kupite proizvode:

"ZAVODA DISTROFIČARA" dd
"Rudi Čajavec" mikroelektronika dd
BANJA LUKA

Adresa: Dušana Ivezića bb (kod SGC)
Telefoni:(078) 43-056; 39-208 i 48-864
Telefax:(078) 42-978

MTP TRŽNICA d.d. BANJA LUKA

Услужно трговинско мјешовито предузеће „Тржница“ 78000 Бања Лука, Тржничка 11 • Тел. 078/33-787, директор 33-355 • комерцијала (факс 078)45-248

ПОСЈЕТИТЕ НАШЕ ПРОДАЈНЕ ОБЈЕКТЕ:
- продавнице 1,2 и 4 на пијаци
- маркет „Славија“ на пијаци
- самопослуга „Нова варош“ и „Бурак“
- дисконт на Лаушу
- продавницу „Италија“

Дисконт, Залужани, Виктора Бубња бб
Тел. 756-431
од 6 до 22 сата
ДИСКОНТ, Бањалука, Улица 22. априла.
Тел. 43-064 од 7 до 20 сати
Недјељом од 8 до 16 сати

- Велики избор воћа, поврћа, јужног воћа, сокова и прерађевина, те робе широке потрошње
- Специјална понуда: продаја свјеже-живе пастрмке

КУДА? КАКО? КАДА?

• КИНА

КОЗАРА: МРТАВ ХЛАДАН (амерички акциони) у 16,18 и 20 сати.
ВРБАС ДИВЉИ У СРЦУ (америчка драма) у 17 и 19 сати. У 21 сат — ВРЕЛЕ НОЋИ ЈОЗЕФИНЕ МУНШЕБАХЕР (њемачки еротски)

ПАЛАС: —**велика сала** — МОЈ БРАТ АЛЕКСА (историјска драма) у 10.16, 18 и 20 сати.

мала сала — ЖЕНЕ НА РУБУ НЕРВНОГ СЛОМА (америчка драма) у 17 и 19 сати
У 10 и 21 сат — РАСПУШТЕНИЦА (амерички еротски)
„БањаЛука – film" задржава право измјене програма.

• МУЗЕЈ БОСАНСКЕ КРАЈИНЕ
Стална поставка.

• У КУЋИ АКАДЕМИКА ВЛАДЕ МИЛОШЕВИЋА
Изложба „Одјећа, накит и вез Босанске крајине"

• ДЕЖУРНА АПОТЕКА
Ноћу дежура Централна апотека у Улици Веселина Маслеше број 18. Телефон 12—804

• ГАЛЕРИЈА
УМЈЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА
Стална поставка.

• УМЈЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА „ПЕЛАГИЋ"
Заједничка изложба чланова Атељеа сликара и вајара РКУД-а.

• СПОМЕН—ЗБИРКА ДРАГИЊЕ И ВОЈЕ ТЕРЗИЋ
Налази се у Улици Владимира Назора број 19

• ГАЛЕРИЈА — АТЕЉЕ „ДАЦЕШИН"
Налази се у Алеји ЈНА број 16 Загреб 12.00

• ВАЖНИЈИ ТЕЛЕФОНИ
СУП 92 Ватрогасци 93 и Хитна помоћ 94 Болница 33—725 (стара болница) 38—111 (Паприковац). Аутобуска станица 45—355. Жељезничка станица 31—229 Такси—станица 22—222 и 12—330. Инспекција 32—995 „Електробањалука" 44—811 и 45—099. Сервис за хитне поправке у становима (до 15 сати 45—552) и од 15 сати — 45404). „Путник" 43—900. „Компас" 42—454. „Атлас" 12-810. „Унистурист" 41-576. „Туристбиро" 23—143. „Славник—Копер" 31—113. „Младост БиХ" 39—835. „Континенталт" 35—629.
ПОЛАЗАК ВОЗОВА ЗА (ПРИВРЕМЕНО):
БРЗИ ВОЗ (ДИРЕКТНО)
САРАЈЕВО: 5.24, 12.30, 18.19
МОСТАР И ЧАПЉИНА: 12.30
БИХАЋ: 5.00, 9.57, 20.20
БОСАНСКИ НОВИ: 15.59 (Веза за Бихаћ)
ПУТНИЧКИ ВОЗОВИ:
БОСАНСКИ НОВИ: 5, 7.10
ПРИЈЕДОР: 5.00, 7.10, 10.08, 14.40, 19.07
ДОБОЈ: 4.25, 7.12, 10.20, 14.45, 22.25
ПОЛАСЦИ ВОЗОВА ИЗ (ПРИВРЕМЕНО:)
САРАЈЕВА: 9.55, 20.17
МОСТАРА И ЧАПЉИНЕ: 15.59
БИХАЋА: 5.22, 12.30, 18.17
БОСАНСКОГ НОВОГ: 5.59, 21.05
ПРИЈЕДОРА: 6.18, 13.29, 18.45
ДОБОЈА: 5.52, 9.28, 13.23, 17.42, 21.56
• ПОЛАСЦИ АУТОБУСА ЗА (ПРИВРЕМЕНО)
САРАЈЕВО: 7.45, 12.00, 16.00
МОСТАР: 6.00, 13.00
КРАГУЈЕВАЦ: 6.00
СРПСКА ЦРЊА: 13.00
ШИБЕНИК (ДОКНИНА): 7.30
БЕОГРАД: 5.00, 6.00, 9.30, 10.10, 10.15, 12.00, 15.00, 17.30, 23.30
НОВИ САД: 13.00
БИХАЋ: 5.45, 7.20, 11.00, 13.00, 17.50 ЗАГРЕБ: 12.00

МАЛИ ЕКРАН • МАЛИ ЕКРАН • МАЛИ ЕКРАН

ТВ ПРОГРАМ

НЕДЈЕЉА, 23. фебруара

ПРВИ ПРОГРАМ

9,30 — Преглед програма
9,35— Нинџа корњаче — цртана серија
10,00 — Музички тобоган-програм за дјецу, 1/9
11,00 — Цртани филм
11,05 — Недјеља на селу — емисија за пољопривреднике
12,00 — Цртани филм
12,05 — Концерт у подне: Ђ. Верди: Трубадур, 1 дио
13,15 — Цртани филм
13,20 — Беверли Хилс — серијски филм, 6/8
14,05 — Вијести
14,10 — Ноћ и дан, р.
16,10 — Брига за потомство-документарна серија, 7/8
16,55 — Дневник 1
17,10 — Кехил-амерички шериф — амерички играни филм
18,50 — Душко Дугоушко — цртана серија, 1/26
19,15 — Причице за лаку ноћ
19,30 — Дневник 2
20,15 — Хоћу да кажем
20,25 — Б. Нушић: „Свет" — играни програм ТВ Београд
22,05 — Ла септ: Музеј Орсе — документарна серија, 3/6
23,00 — Вијести
23,15 — Ноћ и дан
— Капетан Џејмс Кук-играна серија, 7/8
— Шоу Арсенија Хола —шоу програм, 9/14
00.45 — Преглед програма за понедјељак

ДРУГИ ПРОГРАМ

11,50 — Преглед програма
ЗОИ „Албервил 92":
11,55 — Олимпијски програм
12,00 — Преглед догађаја претходног дана
12,30 — ПЈ у акробатском рок-ен-ролу, снимак
12,55 — Ватерполо: Бечеј -Ц. Звезда, пренос
14,00 — 17 15/17 45 — Хокеј-финале, пренос
17,45 — Финале турнира у малом фудбалу, снимак
18,50 — 20 15 — Церемонија затварања Зимских олимпијских игара „Албервил 92"
Од 19,30 — до 24,00 Сателитски програм ТВ Београд.
Телевизија Сарајево задржава право измјене програма.

ТВ СУТРА

Понедјељак, 24. фебруара

ПРВИ ПРОГРАМ

10.05 — ТВ — Школа: Разредна настава — 11.05 — Школски програм — 12.00 — Вијести — 12.05 — Концерт у подне: Верди: „Трубадур", 2 дио — 13.10 — Цртани филм — 13.15 — Избор из образовног програма — 15.10 — Цртани филм - 15.20 — Б. Нушић: „Свет" — играни програм — 18.00 — Отвори прозор — серија за дјецу — 18.10 — „Вуков ћошак" — програм за дјецу — 18.30 — Херцег Босну би да дијеле — документарни програм — 19.00 — Цртани филм — 19.15 — Причице за лаку ноћ — 19.30 — Дневник 2 — 20.15 — Хоћу да кажем — 20.20 — „Видео јела, зелен бор" — драма — 21.20 — Дневник 3 — 22.10 — Ноћ и дан — „Розен" — хумористичка серија - „Капетан Џејмс Кук" — играна серија.

ДРУГИ ПРОГРАМ

16,30 — Ноћ и дан — 18.00 — Тузлански програм — 19.30 — Дневник ТВ Београд — до 24.00 — Преносимо Сателитски програм ТВ Београд.
Телевизија задржава право измјене програма.

Недјеља, Први програм у 17,10

КЕХИЛ—АМЕРИЧКИ ШЕРИФ

— амерички играни филм

Немилосрдни чувар закона: Џон Вејн као шериф Кехил

Филм редитеља Андрју Мек Леглена из 1973. године, улоге тумачили Џон Вејн, Џорџ Кенеди, Гери Грамс, Невел Бренд и Кеј О'Брајан.

Вестерн драма чији је главни јунак немилосрдни чувар закона који је у ситуацији да употријеби сву своју умјешност како би ријешио случај наизглед сасвим обичне пљачке.

Недјеља, Први програм у 13,20

БЕВЕРЛИ ХИЛС

— серијски филм, 6/8

Јунаци серије „Беверли Хилс"

Брендон и Стив уче лекцију из толеранције када оснивају спортски тим састављен од размажене дјеце са Беверли Хилса. Бренда се везује за психу лутаницу.

Играју: Џејсон Присли, Шенон Доерти, Џејмс Екхаус, Кероп Потер, Ценигарт, Лук Пери.

Недјеља, Први програм у 18.50

ШОУ ДУШКА ДУГОУШКА

— цртана серија

Јунак цртаних серија: Душко Дугоушко

САТЕЛИТСКА ТВ

Недјеља, 23. фебруара

SUPER CHANNEL

6,00 — Микс — 12.00 — Вјерски програм — 12.30 — Музички микс — 13.00 — Вјерски програм у Њемачкој — 13.30 — Микс топ-листа — 15.00 — Записано је са Џоном Бандерманом — 15.30 — Туристички магазин - 16.00 — Велико приобаље — 16.30 — Спортски микс — 17.00 — Омладински земљотрес — 17.30 — Свијет сутра — 18.00 — Пословни недјељни Фајненшел Тајмс — 18.00 — Вјерски програм — 19.00 — Видео-мода — 22.00 — ББЦ—ијеве вијести — 22.30 — Клуб микс.

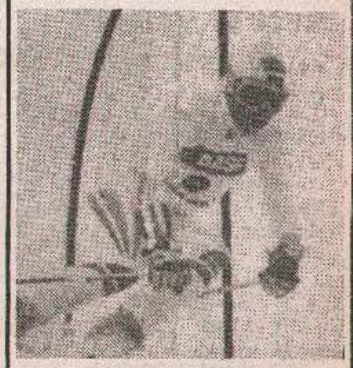

EUROSPORT

6.30 — Хокеј на леду — 7.30 — Скијање слалом (М) — 8.30 — Брзо скијање 50 км (М) — 9.30 — Боб четворосјед — 10.30 — Скијање, слалом (М) — 11.40 — Умјетничко клизање — 12.30 — Најбољи на ЗОИ — 18.50 — Свечано затварање Зимских олимпијских игара „Албервил 92" — 20.15 — Хокеј на леду, финална утакмица.

MINI—MIROVNA KONFERENCIJA U LISABONU

DOGOVOR U TRI TAČKE

LISABON, 22. februara (Tanjug) — **Predstavnici triju političkih partija u Bosni i Hercegovini na konferenciji u Lisabonu postigli su danas dogovor da buduća BiH ostaje unutar sadašnjih granica.**

Druga tačka dogovora, koji je saopštio predsjedavajući skupa, portugalski ambasador Žoze Kotileiro, glasi da će buduće ustavno uređewe BiH biti bazirano „na nekoliko entiteta".

Tri strane su, najzad, saglasne da se pregovori nastave uz posredovanje EZ, saopštio je na konferenciji za novinare, Kotileiro.

Predsjedavajući mini-mirovne konferencije okarakterizirao je ovaj dogovor kao napredak u pregovorima, te najavio da će se iduća runda razgovora SDA, SDS i HDZ održati iduće sedmice (najvjerovatnije u četvrtak) u Sarajevu.

„Ostalo je još mnogo toga o čemu treba strpljivo razgovarati" rekao je Kotileiro.

Inače, bilateralni kontakti među delegacijama triju partija trajali su cijelu prošlu noć i danas sve do 16.00 sati kada je održana konferencija za novinare. Najavljena plenarna sjednica nije danas održana.

DR BORISAV JOVIĆ O ODLUCI SAVJETA BEZBJEDNOSTI:

Istorijska prekretnica

BEOGRAD, 22. februara (Tanjug) — Cjelokupna jugoslovenska javnost, a naročito narod i građani na ratom zahvaćenim područjima, sa ogromnom nadom i velikim olakšanjem primili su vijest o definitivnoj odluci Savjeta bezbjednosti da se otpočne sa mirovnom operacijom Ujedinjenih nacija u Jugoslaviji. To je danas Tanjugu izjavio član Predsjedništva SFRJ i predsjednik državnog komiteta za saradnju sa predstavnicima UN dr Borisav Jović, povodom odluke Savjeta bezbjednosti o upućivanju mirovnih snaga svjetske organizacije u Jugoslaviju.

Međunarodna zajednica je, naglasio je Jović, ovom odlukom učinila odlučujući doprinos učvršćivanju mira u Jugoslaviji i time stvorila uslove za otpočinjanje dijaloga o političkom i sveobuhvatnom rješenju jugoslovenske krize.

MILAN MARTIĆ O RASPUŠTANJU VLADE SR KRAJINE

„Ne priznajem kninsku skupštinu"

KNIN, 22. februara (Tanjug) — Ministar unutrašnjih poslova Republike Srpske Krajine Milan Martić oglasio se „povodom odluke privatne skupštine bivšeg predsjednika Republike Milana Babića, a na kojoj me je navodno smijenio", kako navodi u svom saopštenju dostavljenom Tanjugu.

Martić osporava odluke koje su donesene na zasjedanju Skupštine Republike Srpske Krajine u Kninu i poziva se na odluke iste skupštine na njenoj sjednici u Glini 16. februara, na kojoj je izglasano nepovjerenje vladi RS Krajine, „čime sam ja formalno ministar u smjeni, ali do izbora novog mandatara i sastavljanja nove vlade obavljam dužnost ministra kao i ostali članovi razriješene vlade", navodi Martić.

BANIJA

Oživljavanje proizvodnje voća

VRGINMOST, 22. februara - U opštini Vrginmost u toku je zimska rezidba na plantažama jabuka. Potrebno je obraditi nekoliko hiljada stabala jabuka na 75 hektara zemljišta. To su biti voćnjaci Karlovačke pivovare, a sada je brigu o njima preuzeloDruštveno preduzeće „Petrovac". U vezi s tim, prošle nedjelje ovdje su boravili predstavnici Kombinata „Mladen Stojanović" iz Banje Luke. Oni su sa odgovornima iz Petrovca razgovarali o mogućnostima oživljavanja voćarske proizvodnje. Kombinat „Mladen Stojanović" bi osigurao zaštitna sredstva, a zauzvrat bi „Petrovac" sve viškove proizvoda plasirao na banjolučko tržište.

Lj. Č.

RAZGOVORI GENŠERA I TUĐMANA U ZAGREBU

Genšer pozdravlja odluku UN

ZAGREB, 22. februara (Tanjug) - Ministar vanjskih poslova Savezne Republike Njemačke Hans Ditrih Genšer, koji je doputovao iz Ljubljane u Zagreb u jednodnevnu posjetu Republici Hrvatskoj, razgovarao je danas sa predsjednikom Republike Hrvatske dr Franjom Tuđmanom.

Obraćajući se novinarima nakon razgovora Genšer je rekao da pozdravlja slanje plavih šljemova UN u Hrvatsku i naglasio da oni neće „prejudicirati političko rješenje". Mirovne snage su bitan prilog stabilizaciranju stanja i važan preduvjet političkog rješenja, istakao je Genšer.

U LIPLJANU

BRATIMLJENJE LIPLJANA I OKUČANA

LIPLJAN, 22. februara (Tanjug) — Danas su se svečanim potpisivanjem povelje zbratimile dvije srpske opštine - Okučani iz Krajine i Lipljani sa Kosova. Predstavnici ove dvije opštine su se još dogovorili i o uspostavljanju privredne, kulturne i svake druge saradnje između ove dvije sredine.

Građani lipljanske opštine, koji su do sada u nekoliko navrata upućivali pomoć postradaloj braći, nastojaće da stanovništvu Okučana i dalje pružaju svesrdnu pomoć.

GANIĆ RAZGOVARAO S FRA PETROM AN̄ELOVIĆEM

Franjevci za referendum

SARAJEVO, 22. februara (Tanjug) - Fra Petar Anđelović, provincijal bosanskih franjevaca odlučan je u tvrdnji za cjelovitu, nedjeljivu, suverenu i samostalnu Bosnu i Hercegovinu, i sigurno će pozvati Hrvate, pripadnike katoličke vjere da izađu na referendum 29. februara i 1. marta i glasaju „za" kaže se u saopštenju za javnost objavljenom nakon današnjeg razgovora člana Predsjedništva SR BiH dr Ejupa Ganića i fra Petra Anđelovića.

U toku razgovora provincijal Bosne Srebrene ukazao je na više nemilih i brutalnih napada na sakralne objekte, pa čak i na vjerske službenike, te u tom smislu zatražio adekvatniju zaštitu. Napomenuo je, kako stoji u saopštenju, da sporost državnih organa postaje nepriјatna kad je u pitanju vraćanje imovine vjerskim zajednicama.

GENERALNI SEKRETAR NATO—a O JUGOSLAVIJI

JOŠ NEMA PRAVOG RJEŠENJA

BUKUREŠT, 22. februara (Tanjug) - Generalni sekretar NATO-pakta Manfred Verner izjavio je danas u Bukureštu da još nije nađeno „pravo rješenje za građanski rat u Jugoslaviji". Na današnjem otvaranju „Evropsko-atlantskog centra" za saradnju zemalja NATO-pakta i država centralne i istočne Evrope u glavnom gradu Rumunije, Verner je naglasio da se „sukob u Jugoslaviji odvija u srcu Evrope, iste one koju mi svi zajedno želimo da gradimo".

Verner je događaje u Jugoslaviji smjestio u kontekst „nemira koji prate prelazak zemalja centralne i istočne Evrope u demokratiju i tržišnu privredu". Bez obzira koliko su brze političke promjene u ovim zemljama - rekao je generalni sekretar NATO-pakta - komunističko nasljeđe je imalo daleko veću rušilačku snagu nego što se to iko nadao.

PETICIJE DEMOKRATSKE STRANKE U SRBIJI

POTPISIVANJE SE NASTAVLJA

BEOGRAD, 22. februara (Tanjug) - Potpisivanje peticije Demokratske stranke za ustavotvornu skupštinu i ostavku predsjednika republike nastavljeno je ovog vikenda na još većem broju mjesta u Beogradu i svim gradovima Srbije, kaže se u današnjem saopštenju ove stranke.

Prema prvim nepotpunim podacima odziv građana je i dalje veliki, naglašava se u saopštenju, naročito u Vojvodini, Šumadiji i Beogradu. Na spisku od oko sedamdeset uglednih građana, koji su već potpisali peticiju, nalaze se imena poznatih akademika, umjetnika, publicista i književnika, muzičkih umjetnika i profesora muzike, profesora Univerziteta, ekonomista. Takođe se navodi i da je peticiju potpisalo oko dvije stotine beogradskih advokata, glumaca i drugih.

VRIJEME

IZVJEŠTAJ REPUBLIČKOG HIDROMETEREOLOŠKOG ZAVODA BiH

OBLAČNO

ZA BOSANSKU KRAJINU: Malo do umjereno oblačno sa sunčanim intervalima. Jutarnje temperature od -6 do -2, najviše dnevne od 1 do 4 stepena.

ZA BANJA LUKU: Malo do umjereno oblačno, povremeno sunčano. Jutarnja temperatura do -2. Najviša dnevna oko 4 stepena.

ZA NAREDNA DVA—TRI DANA: Vrijeme će se poboljšati tako da će preovladavati sunčano uz postepen porast temperature.

VODOSTAJ: Una — Bihać, 24 cm, bistra, temperatura vode 7,4 stepena Kostajnica cm temperatura vode stepeni Sana — Sanski Most 158 cm, bistra, temperatura vode 6,5 stepeni Vrbas — Banjaluka 96 cm, bistar.

Na svim rijekama vodostaj u stagnaciji.

PP EURO-sint
на велико - на мало
Тврђава „Кастел"
(камена зграда)
Телефон: 40-065
Најефтинији и најбољи избор у граду зидних и подних облога
● итисони
● таписони
● теписи
● стазе
● ПВЦ топли под
● топлинг (имитација паркета и плочица)
● гарнитуре за купатила, ауто-патоснице, сједалице
Радимо 8 - 20 сати.
Врашњо потраживање 2 хектара робе купа друго крајем за часових (1-2)

МЈЕШОВИТО ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ПРОМЕТ ЛИЈЕКОВИМА И ДРУГОМ МЕДИЦИНСКОМ РОБОМ
KRAJINALIJEK
TELEFON: CENTRALA (078) 38-370, prod. 30-995, 30-803
78000 BANJA LUKA — V. VITJUKA 6
PROMET NA VELIKO
● LIJEKOVIMA
● KEMIKALIJAMA
● SANITETSKIM MATERIJALOM
● GUMENO—SANITETSKOM ROBOM
● MEDICINSKOM OPREMOM
● VETERINARSKIM LIJEKOVIMA
● HTZ OPREMOM
● DENTALOM
● PROIZVODNJA SANITETSKOG MATERIJALA (STANCEVINA, BOLESNIČKI PODLOŠCI I DR.)

boska
ASORTIMAN
BOMBONIJERE
upotpunili smo veoma traženim:
- ukrasima za torte i kolače
- „bronhi" i mentol bombonama
- voćnim kamenim bombonama („rocky" pismo)
- želeom u štanglama

DRUŠTVENO PREDUZEĆE
MS — PRIMATRADE
78418 NOVA TOPOLA
POLJOPRIVREDNICI ZA VAS
AGROAPOTEKE I PRODAVNICE
— mineralna đubriva
— sjemena
— sredstva za zaštitu
— mašine i rezervne dijelove
— veleprodajne cijene sve robe
PO NAJPOVOLJNIJIM USLOVIMA
TEL: (078) 792-642, 792-687
TELEFAKS: (078) 792-283

TRGOVAČKO PREDUZEĆE EKO&MMM BANJALUKA
● Šanska 49 a Laus Banjaluka
● telefon 31-730
telefaks 58-463
STAMBENA ZADRUGA EKODOM BANJA LUKA
Garantujemo najniže cijene, najbrži i najvaljetniju uslugu u gradu.
Nudimo vam: cement, kreč, beomal, opekarske proizvode, vodo i elektromaterijal, stolariju, krovne konstrukcije, željezo, armaturne mreže, sanitarije, boje, lakove i fasade.
Pružamo usluge stambene zadruge (članovi zadruge mogu kupiti robu bez poreza), prevoza i viljuškar.
Radimo non-stop (subotom i nedjeljom).
Za članove naše zadruge poseban popust i povoljni uslovi plaćanja.

АУТО—ШКОЛА
„ВОЛАН"
Тел: 60-688
Вл. Станетић Јевто

SA VAMA
LEVITA
OD JUTRA DO SUTRA